

II
Ustaško-domobranski dokumenti

BR. 84

**IZVJEŠTAJ GLAVNOG STOŽERA MINISTARSTVA ORUŽA-
NIH SNAGA NDH OD 1. FEBRUARA 1945. O BORBAMA U
TUROPOLJU, LICI, BOSNI I HERCEGOVINI¹**

Vojnička tajna!

DNEVNO IZVJEŠĆE Ia BROJ 32/45
GLAVNOG STOŽERA MINISTARSTVA ORUŽANIH SNAGA

1. II. 1945.

Iztočna fronta:

Nakon duže borbe pročišćen je neprijateljski pro-
dor u području Bijeljine, te su odbijeni svi nepr. protiv-
napadaji i napadaji na uporišta južno, jugozapadno i za-
padno Bijeljine. Poginulo 217 partizana i zaplijenjeno 12
strojnica.

Uporište Brezovo Polje je napušteno.

Nastavlja se pritisak partizana na Brčko i odbijeno
je više napadaja partizana u jakosti sati na uporišta juž-
no Brčkog.²

Na Srijemskom odsjeku između Dunava i Save ne-
prijatelj se utvrđuje.³

Na Dunavu i Dravi, osim neznatne vatre za uznemi-
rivanje, nije bilo borbene djelatnosti.

Podravina:

U Podravini nastavljaju se borbe s partizanima.

¹ Prepis originala (umnožen na geštetneru, latinicom) u Arhivu VII, reg. br. 1/1—1, k. 47.

² O borbama u Bosni i Hercegovini u februaru 1945. vidi tom IV. knj. 33.

³ O situaciji na sremskom frontu krajem januara i početkom februara 1945. vidi Arhiv VII, reg. br. 1—7, k. 256: operacijski dnevnik 1. armije NOVJ.

Partizani su zauzeli Brestovac (5 km j. Zdenaca) i sada napreduju s juga i izтока prema Končanici (5 km j.z. Zdenaca). Odbijen je napadaj na istočni rub Končanice.⁴

Zagreb:

Završen je podhvat u području Turopolja i partizani odbačeni prema jugu i jugozapadu. Ukupni neprijateljevi gubitci: 35 poginulih, nađeno među njima »komandant brigade« i 3 »komesara« i velik broj ranjenih.⁵ Pličen: veći broj pušaka. Vlastiti gubitci: 7 ranjenih (1 častnik).

Zrakoplovna lovačka bojna prodrła je u Oborovo (13 km. j. Dugog Sela) i protjerala I part. moslavačku brigadu⁶ preko Save u kojoj se utopio veći broj partizana. Pronađeno je 10 poginulih partizana, zaplijenjen 1 strojosaмокres i 1 samokres. Vlastiti gubitci: 1 častnik i 1 zrakoplovac poginuli, 3 ranjena.

Karlovac:

Završen je manji-podhvat u području Vukova Gorica — Prilišće (17 i 14 km z.j.z. Karlovca) i neprijatelj odbačen dalje prema zapadu uz 3 poginula i više ranjenih.

- Jedna obhodnja kod Slavetića sjeverozapadno Jaroslavskog ubila je 7 partizana i zaplijenila 2 puške.

Ogulin:

U podhvalu kod Ponikve (15 km s. Ogulina) nameti su neprijatelju gubitci od 24 poginula i većeg broja ranjenih, te zaplijenjeno 3 strojopuške i više pušaka.⁷

⁴ Trideset treća divizija 10. korpusa NOVJ je 29. januara 1945. sa 1. brigadom napala Brestovac a sa 2. brigadom "Končanicu. Poslije ogorčene borbe 1. brigada je zauzela Brestovac, a 2. brigada trećinu sela Končanice. Istog dana neprijatelj je napao brigade pravcem Imsovac — Brestovac — Končanica i prisilio ih na povlačenje (opširnije 0 tome vidi dok. br. 5; Arhiv VII, reg. br. 1/13—2, k. 119/9: depešu Štaba 10. korpusa NOV i PO Hrvatske od 30. januara 1945).

⁵ Vjerovatno se misli na gubitke koje su pretrpjele jedinice 34. NOU divizije i 2. brigada Unske operativne grupe u borbama za žažinu krajem januara 1945 (vidi dok. br. 1).

⁶ Ovaj podatak nije tačan. Prva moslavačka brigada (1. brigada 33. divizije 10. korpusa NOVJ) od kraja decembra 1944. do 9. februara 1945. učestvovala je u borbama za virovitički mostobran (vidi dok. br. 5; knj. 36, dok. br. 117 i 126; knj. 37, dok. br. 2, 17, 18, 39, 60, 61, 67, 97 i 109; Arhiv VII, reg. br. 2—1, i 1—2, k. 119/9: depeše Štaba 10. korpusa upućene Glavnom štabu NOV i PO Hrvatske u decembru 1944. i januaru 1945).

⁷ O toku i rezultatima borbi jedinica 43. NO divizije protiv dijelova njemačkog rezervnog lovačkog puka i dijelova 17. ustaškog zdruga sjeverno od Ogulina, od 29. do 31. januara 1945, vidi dok. br. 61; Arhiv VII, reg. br. 1/25—2, k. 119/10: depešu Štaba 11. korpusa upućenu Glavnom štabu NOV i PO Hrvatske 30. januara 1945.

Lika:

U području Bihaća i Lapca je mimo.

Jadranska fronta:

U nastavku podhvata u području južno Mostara postignut je znatan uspjeh. Noću 29/30. I. podhvatne skupine prešle su Neretvu i zauzele Metković slomivši žestok nepr. odpor, podpomognut oklopnim kolima. Neprijateljski gubitci: 61 poginuo, 53 zarobljena. Plien: 9 oklopnih kola zarobljeno, više oklopnih kola uništeno, 1 težki i 2 laka bacača, 2 strojnice, 7 strojopušaka, 4 p.o. puške, veći broj pušaka, 12 konja i raznog tvoriva.

Vlastiti gubitci: 1 častnik poginuo, 5 nestalih (1 častnik), 6 ih je ranjeno.

Mostovi preko Neretve kod Čapljine i Gabele isu porušeni od partizana.

U području Ljubuškog u toku je čišćenje oslobođenog zemljišta od zaostalih partizana.

Goražde — Višegrad

Kod Trnova, Goražde i Višegrada nije bilo značajnije borbene djelatnosti.

Drinjava — Vlasenica

Proširivanje mostobrana kod Drinjače nastavlja se uzprkos jakog nepr. otpora i visokog sniega. Neprijatelj je izbačen iz Miljanovića⁸ i visa 693 (5 km z. i 4 km z.s.z. Drinjače). Jedan protunapadaj dobro naoružane part. skupine podpomognut vatrom p.o. topova s istočne obale Drine zadržan je izpred desnog krila vlastite borbene skupine. Most kod Drinjače popravljen je.

Odbijen je napadaj partizana na uporište sjeverozapadno Vlasenice uz 36 poginulih i 4 zarobljena partizana. Zaplijenjeno je 9 strojnica, 2 strojosa mokresa i 31 puška.

Nova Kapela — Batrina:

Noću 29/30. I. iznenadnim podhvatom sjeverno N. Kapele — Batrine protjerani su partizani⁹ iz Vrhovaca uz 7 poginulih i 1 zarobljenog partizana. Zaplijenjene su 3 puške i uništene part. nastanbe.

⁸ Na karti 1:100.000: Mijatovići.

⁹ Na području Pleternice djelovao je tada jedan bataljon 4. brigade 12. NOU divizije. Iz depeše Štaba 6. korpusa Glavnog štabu NOV i PO Hrvatske vidi se da je bataljon vodio borbe sa dijelovima 7. ustaško-domobranske divizije krajem januara 1945, ali se ne vidi da li je imao gubitaka (vidi Arhiv VII, reg. br. 1/18—2, k. 119/7).

Obćenito:

U toku izviđanja i manjih djelatnosti kod Našica, Bjelovara, Ozlja, Bos. Novog i Banje Luke poginulo je 10 partizana, 8 je ranjeno, 3 su zarobljena i 11 se predalo našim postrojbama. Zaplijenjeno je više pušaka. 4 domobrana su ranjena.

Osobitosti:

Prema izvješću III zbornog područja navodno je oko »12.000« četnika (vjerovatno 3—4.000) sa Okruglice (11 km j.i. Vareša) krenulo prema Zenici s namjerom da se predaju njemačkom zapovjedništvu.

Željeznički promet na pruzi Brod — Sarajevo — Višegrad radi oskudice u ugljenu ograničen je.

Nepr. zrakoplovstvo:

31. I. nepr. zrakoplovi napali su bombama i strojničkom vatrom želj. postaju Savski Marof i vlak na pruzi između Konščine i Budinščine. Onesposobljena su 2 stroja, 1 vagon oštećen, 1 zapaljen, 1 osoba poginula i 3 su ranjena.

Vlast. zrakoplovstvo:

31. I. naše je zrakoplovstvo izvršilo više prijevoza. -

Željeznice:

Noću 29/30. I. minama je oštećena željeznička pruga Križevci — Bjelovar između Sv. Ivana Zabno i Rovišća,¹⁰ ah je šteta popravljena 30. I.

ZA POGLAVNIKA I DOM SPREMNI!

ZA TOČNOST:
Pročelnik Operativnog odjela
glavnostožerni pukovnik
(Helbich)
Helbich

Glavar glavnog stožera Orsa
General i ust. pukovnik
(T. Sertić)
T. Sertić v.r.

M. P.

¹⁰ Prema depeši Štaba 10. korpusa Glavnom štabu NOV i PO Hrvatske upućenoj 31. januara 1945. pruga je tada presječena na 92 mjesta i uništene su 184 šine (Arhiv VII, reg. br. 1/13—2, k. 119/9).

IZVJEŠTAJ GLAVNOG STOŽERA MINISTARSTVA ORUŽANIH SNAGA NDH OD 2. FEBRUARA 1945. O BORBAMA U SLAVONIJI, SREMU, ŽUMBERKU I U BOSNI I HERCEGOVINI¹

Vojnička tajna

DNEVNO IZVJEŠĆE Ia BROJ 33/45
GLAVNOG STOŽERA MINISTARSTVA ORUŽANIH SNAGA
2. II. 1945.

Iztočna fronta:

Na području 4 km zapadno Bijeljine neprijatelj izgrađuje postave.²

U području mostobrana kod Brčkog neprijatelj vršio izviđanja slabijim snagama.

Na Srijemskom odsjeku bez promjene. Neprijatelj nastavlja sa izgradnjom postava.³

Na Dunavu i Dravi, osim povremene vatre za uzne-
miravanje na Osiek i Borovo, bez promjene. Kod Erduta odbijena je jedna nepr. izviđačka skupina pri pokušaju prielaza Dunava. Drava između D. Miholjca i Ferdinan-
dovca zaleđena je.

U pozadini Dravskog odsjeka slomljen je neprija-
teljski otpor u D. Motičini i Zoljanu (9 km z. Našica)
i očišćeno to područje.⁴

Podravina:

Oslobođeno je područje Brestovca (5 km j. Zdena-
ca) i neprijatelju nameti gubitci od: 49 poginulih, i 6 za-

¹ Prepis originala (umnožen na geštetneiu, latnicom) u Arhivu VII, reg. br. 2/1—I, k. 47.

² Položaji

³ Na sremskom frontu (između Dunava i Save) nalazile su se je-
dinice 1. armije NOVJ (vidi Arhiv VII, reg. br. 1—7, k. 256: operacijski
dnevnik 1. armije NOVJ).

⁴ Prema depeši Štaba 6. korpusa upućenoj Glavnom štabu NOV
i PO Hrvatske 31. januara 1945, oko 800 Nijemaca i ustaša napalo je
čehoslovačku NO brigadu »Jan Žižka« 30. januara na liniji Stari Zo-
ljan — Martin — Donja Motičina. Poslije ogorčenih dvodnevni borbi
neprijatelj je ovladao Donjom Motičinom (vidi dok. br. 80; Arhiv VII,
reg. br. 1/14—2, k. 119/6).

robljenih partizana.⁵ Vlastiti gubitci: 4 poginula i 54 ranjena.

Vlastite snage povučene su na- crtu: Pavlovac — V. Grđevac.

Karlovac:

Jedna borbena skupina u svom prodiranju sjeveroistočno Karlovca, dostigla je D. Kupčinu i sjeveroistočno od toga mjesta uništila jednu part. skupinu u jakosti bojne, zarobivši 110 partizana s oružjem, tovarnim konjima i strjeljivom.⁶

Lika:

Izviđanjem ustanovljeno je da u Dabru (12 km s.i. Otočca) nema neprijatelja. Inače bez promjene.

Jadranska fronta:

Podhvat u Hercegovini uspješno se nastavlja. Neprijateljski "gubitci" povisili su se za još 33 poginula i 5 zarobljenih, a zaplijenjeno je još 17 strojnica, 1 bacač, 12 konja, te razne druge opreme.

Prigodom čišćenja oslobođenog područja 31. I. u selu Proboj (3 km s.Z. Ljubuškog) palo je još 45 partizana, 9 ih je zarobljeno i zaplijenjene su 2. strojopuške, 3 strojosa molces i 18 pušaka.

Kod Vrgorca (12 km z. Ljubuškog) napadnuta je jedna part.[izanska] presehca⁷ i ubijeno 8 partizana.

Odbijen je napadaj na Čaplinu.

Desna obala rijeke Trebižat zaposjednuta je od partizana.

Konjic:

Partizani su ušli u sela Umoljane, Bjelimiće i Glavatičevo (19 km i., 20 i 25 j.i. Konjica). Poduzete su protumjere.

Goražde — Višegrad:

Kod Trnova, Goražde i Višegrada nije bilo spomena višedne borbene djelatnosti.

Vlaseniča — Drinjača:

U nastavku napadaja iz područja Drinjače prema sjeveru borbene skupine ovladale su odsjekom Kamen-

⁵ Borbe za Daruvarski Brestovac između dijelova njemačkog 15. SS kozačkog korpusa i 33. NO divizije vođene su krajem januara 1945 (vidi dok. br. 5 i 84; Arhiv VII, reg. br. 1/12—2 i 1/13—2, k. 119/9: depeše Štaba 10. korpusa upućene Glavnom-štabu NOV i PO Hrvatske 28. i 30. februara 1945).

⁶ Opširnije o tome vidi dok. br. 65, objašnjenje br. 15.

⁷ Kolona

ca — zapadno utoka D. Kamenice, nakon što je slomljen žestok nepr. odpor. D. Kamenica i vis istočno sela zauzeti su.

Obćenito:

Ulogom svih. raspoloživih snaga pročišćene su glavne ceste u srednjoj i istočnoj Bosni od sniega, osim ceste Sarajevo — Podromanija. Snježni nanosi visoki su djelomično 4 metra.

U toku izviđanja Širokog Briega,⁸ Bos. Novog i Bjelovara poginulo je 8 partizana, 37 je zarobljeno, a zaplijenjeno: 8 strojnica i 19 pušaka. Vlastiti gubitci: 3 ustaše poginula i 4 su zarobljena.

Nepr. zrakoplovstvo:

31. I. oko 1500 sati 3 nepr. zrakoplova napala su u Podsusedu na putu Samobor — Zagreb jednu njemačku preselicu. Ima štete. Istodobno napali su i njemačke' barake u Jankomiru kraj Zagreba.

31. I. srušio se jedan nepr. četverostrojni zrakoplov kod Skočaja. Jedan zrakoplovac američki nadporučnik zarobljen je i predan Niemcima.

Istog dana nepr. lovci napali su strojnicama i bombama Široki Brijeg i područje Mostara. U Širokom Brijegu poginule su 2 osobe, 2 su ranjene, 3 kuće srušene.

1. II. neprijateljski zrakoplovi napali su teretni vlak na graničnoj postaji prema Njemačkoj i zapalili nekoliko vagona.

ZA POGLAVNIKA I DOM SPREMNI!

ZA TOČNOST:

Pročelnik Operativnog odjela
glavnostožerni pukovnik
(Heibich)
Helbich

Glavar glavnog stožera Orsa

General i ust. pukovnik
(T. Sertić)
T. Sertić v.r.

M. P.

⁸ Sada: Listića-,

**IZVJEŠTAJ GLAVNOG STOŽERA MINISTARSTVA ORUŽA-
NIH SNAGA NDH OD 3. FEBRUARA 1945. O DEJSTVIMA
PROTIV JEDINICA NOVJ U SREMU, SLAVONIJI I U BOSNI
I HERCEGOVINI¹**

Vojnička tajna

DNEVNO IZVJEŠĆE Ia BROJ 34/45. .
GLAVNOG STOŽERA MINISTARSTVA ORUŽANIH SNAGA
3. II. 1945.

Iztočna fronta:

Nakon višesatne borbe 31. I. odbijeni su jaki nepr. napadaji iz jugoistočnog i sjeverozapadnog smjera na Bijeljini, te su pročišćeni mjestni prodori. Sovjetsko zrakoplovstvo pomagalo je neprijatelja napadajući Bijeljini bombama i strojničkom vatrom.

U području Brčkog samo neznatna borbena djelatnost.

Na Srijemskom odsjeku neprijatelj je izvršio više napadaja u manjim i većim skupinama podpomognutim topničkom i bacačkom vatrom. Većina napadaja zadržana je u minskim poljima izpred glavne borbene crte, a nekoliko ih je odbijeno vatrom s glavne borbene crte. Zapadno Nove Bapske vlastiti izviđački dielovi prodrli su u neprijateljske postave i zaplienili 2 strojnice, 1 bacač i 1 p.o. pušku.

Na Dunavu i Dravi, osim nepr. vatre na Osijek i postave zapadno od Osijeka, bez promjene. Sjeverozapadno Valpova odbijeni su nepr. izviđački dielovi pri pokušaju prielaza zaleđene Drave. Zapadno i južno od Čađavice opaženi su živahni nepr. pokreti.²

U pozadini Dravskog odsjeka kod Feričanaca protjerani su partizani dalje prema zapadu i nameti im gu-

¹ Prepis originala (umnožen na geštetnera, latinicom) u Arhivu VII, reg. br. 3—1/I, k. 47.

² U rejonu Čađavice izvršena je krajem januara smjena jedinica 3. armije NOVJ (vidi dok. br. 6, 31 i 38).

bitci.³ Vlastiti gubitci: 4 poginula i 9 ranjenih. U području Našica vrše partizani pritisak s juga.⁴

Podravina:

U području Pitomače i na Bilogori bilo je samo izviđačke djelatnosti. Odbijeno je više nepr. napadaja u jakosti bojne na V. Grđevac i V. Pisanicu.⁵ Južno St. Gradca tučeni su topničkom vatrom neprijateljski pokreti.®

Križevci:

Izviđačke skupine P.T.S.-a naniele su neprijatelju kod Gornje Rieke (15 km s.z. Križevaca) gubitke od 4 poginula, 7 ranjenih i 4 zarobljena partizana, te zaplenile- 28 pušaka.

Lika:

U Lici i u dolini Une nije bilo spomena vrijedne borbene djelatnosti.

Jadranska frotita:

Na Neretvanskom odsjeku osujećen je pokušaj prielaza partizana preko Neretve kod Čapljine. Privedeno je još 50 zarobljenika i zaplijenjeno 2 bacača, 12 strojnica i 4. p.o. puške.

Sarajevo:

U području Trnova, zapadno i južno Umčana, postignuto je mjestno poboljšanje postava.

Goražde — Višegrad:

U području Goražde i Višegrada bilo je samo neznatne borbene djelatnosti.

³ Pravac Feričanci — Orahovica — Cačinci zatvarala je Osječka NOU brigada (vidi dok. br. 31, 38 i 72; Arhiv VII, reg. br. 1/12—2, k. 119/7: depešu Štaba 6. korpusa upućenu Glavnom štabu NOV i PO Hrvatske 26. januara 1945).

⁴ Sa juga i jugoistoka vršila je pritisak na Našice čehoslovačka NO brigada »Jan Žižka«. Jedan njen bataljon je napao Motičinu 1. februara 1945, ali »se zbog nadmoćnosti neprijatelja povukao na polazni položaj (vidi Arhiv VII, reg. br. 1/15—2, k. 119/7: depešu Štaba 6. korpusa upućenu Glavnom štabu NOV i PO Hrvatske 1. februara 1945).

⁵ Veliki Grđevac i Gornju Kovačicu napale su 1. februara 1945. jedinice 40. NO divizije, a Veliku Pisanicu dijelovi 33. NO divizije (vidi dok. br. 5 i 72).

⁶ U rejonu Starog Gradca nalazile su se tada jedinice 36. NOU divizije (vidi dok. br. 37 i 39).

U području sjeverno Drinjače slomljen je žestok nepr. odpor i dostignuti su visovi 4 km južno Zvornika. Neprijatelj dovlači pojačanja izpred navalnih klinova podhvrtne skupine.

Sovjetsko zrakoplovstvo napadalo je navalnu skupinu u dolini Drine i pojedina uporišta na obokrbnoj cesti.

' Odbijeni su napadaji partizana na uporišta sjeverozapadno Vlasenice.

52 partizana su poginula".

Travnik:

U području Travnika bilo je samo neznatne borbeno djelatnosti.

Obćenito:

Prigodom izviđanja kod Banje Luke, Kostajnice i Bjelovara poginula su 3 partizana, 2 su ranjena i zaplijenjeno je 6 pušaka, 1 strojopuška i 1500 naboja. Vlastiti gubici: 1 ranjen.

Nepr. zrakoplovstvo:

2. II. nepr. zrakoplovi napali su kod Samobora promet na cesti i oštetili 1 samovoz. Tom prigodom oboren je 1 napadački zrakoplov, koji je pao kod sela Kladje (4 km. i. Samobora). Pilot je poginuo, a zrakoplov se smrskao.

Istog dana napali su nepr. zrakoplovi strojničkom vatrom okolinu V. Gorice i Ljubić mlin južno⁷ Zagreba. Do sada se zna za 3 ranjene osobe kod Ljubić mlina.

Istog dana 8. neprijateljskih zrakoplova napalo je Široki Brijeg bombama i strojničkom vatrom. Pojednost nisu javljene.

31. I. jugozapadno Kostajnice srušio se jedan nepr. četverostrojni zrakoplov i izgorio.

Vlast, zrakoplovstvo:

-.

Naše je zrakoplovstvo 1. i 2. II. izvršilo više raznih prijevoza.

Željeznica:

Na pruzi Zagreb — Dugo Selo — Novska 2. II. između Novoselec — Križa i Moslavine Popovače naišao

⁷ Ljubić mlin nije nađen na karti 1:100.000.

je na minu teretni vlak. Mina se razprsla, oštetila želj. prugu, izbacila stroj i tender, te prevalila nekoliko vagona.⁸ 12 osoba je ranjeno. Popravak štete je u toku.

ZA POGLAVNIKA I DOM SPREMNI!

ZA TOČNOST:	-	Glavar glavnog stožera Orsa
Pročelnik Operativnog odjela		General i ust. pukovnik
glavnostožerni pukovnik		(T. Sertić)
(Helbich)		T. Sertić v.r.
Helbich		

M. P.

BR. 87

IZVJEŠTAJ GLAVNOG STOŽERA MINISTARSTVA ORUŽANIH SNAGA NDH OD 4. FEBRUARA" 1945. O. DEJSTVIMA PROTIV JEDINICA NOVJ U SLAVONIJI, ŠREMU, LICI I U BOSNI I HERCEGOVINI¹

Vojnička tajna

DNEVNO IZVJEŠĆE Ia BROJ 35/45.
GLAVNOG STOŽERA MINISTARSTVA ORUŽANIH SNAGA
• 4. II. 1945. god.

Iztočna fronta:

Odbijeni su usredotočeni napadaji partizana na Bijeljini, a jedan prodor iz jugozapadnog smjera je pročišćen. Uz cestu sjeverozapadno i sjeverno Bijeljine utvrdilo se oko 600 partizana.

Posada mostobrana Brčko odbila je više nepr. napadaja u jakosti bojne podpomognutih teškim pješачkim naoružanjem i topničtvom.

Na Srijemskom .odsjeku oživila je nepr. djelatnost izpred ciele borbene crte s težištem iztočno Tovarnika.

⁸ Diverziju su izveli dijelovi 3. diverzantskog odreda (vidi Arhiv VII, reg. br. 2—4, k. 121: operacijski dnevnik Štaba grupe diverzantskih odreda).

¹ Prepis originala (umnožen na geštetneru, 'latinicom) u Arhivu VII, reg. br. 4/1—1, k. 47.

Prigodom čišćenja dvaju nepr. prodora poginulo je preko 100 partizana.²

Na Dunavu opažen je živ nepr. promet kod Šarengrada.

Na Dravi krenuo je led.

U zaleđu Dravskog odsjeka neprijatelj uzmiče iz područja 10 km sjeverno Našica prema jugu.³

Podravina:

U području Pitomače bez promjene.

Neprijatelj, koji je uspio prođrieti u Pavlovac⁴ (10 km j. V. Pišanice), odbačen je protuudarom u jugoistočni dio mjesta.⁵

Vlastiti gubitci: 20 ranjenih (3 časnika). Neprijateljski gubitci su znatni, ah nisu ustanovljeni.

Ogulin:

U visinskom području 20 km sjevero-sjeverozapadno Ogulina protjeran je neprijatelj uz 34 poginula, 9 zarobljenih, dok je zaplijenjeno 7 strojopušaka, 2 strojotankova i 39 pušaka.⁶

Jadranska fronta:

Na Neretvanskom odsjeku prebacio je neprijatelj istočno Čapljine jednu skupinu u jakosti sati i prodro u Čaplinu, odakle je protunapadajem izbačen.

2. II. oko 300 partizana uspjelo se prebaciti na desnu obalu Neretve u području 6 km j.i. Citluka. U toku su protumjere.

Neprijatelj je prilikom bezuspješnih pokušaja prilaza r. Neretve kod Gabele i Čapljine u predhodna tri dana izgubio oko 110 poginulih i 10 zarobljenih partizana.

² O gubicima jedinica 1. armije NOVJ u borbama od 1. do 4. februara 1945. vidi Arhiv VII, reg. br. 1—7, k. 256: operacijski dnevnik 1. armije NOVJ.

³ Sjeverozapadno od Našica na liniji Valenovac — Feričanci — Zdenci "dejstvovale su jedinice 12. NOU divizije (Osječka i čehoslovačka brigada »Jan Žižka«). Njihov je zadatak bio da spriječe prodor neprijatelja pravcem Feričanci — Orahovica — Podravska Slatina (v'di dok. br. 29, 38, 39 i 72; Arhiv VII, reg. br. 2—2, k. 883; izvještaj Štaba 12. divizije pisan Štabu 6. korpusa NOVJ 14. marta 1945).

⁴ Pod pritiskom 33. i 40. NO divizije dijelovi njemačkog 15. SS kozačkog korpusa napustili su 31. januara 1945. Pavlovac, Končanicu, Brestovac Daruvarski i V. i M. Zdence (vidi dok. br. 5 i 80).

⁵ Jugoistočni dio Pavlovca tada je držala 18. brigada 40. NOU divizije (vidi dok. br. 80).

⁶ O toku i rezultatima borbi koje je vodila 43. NO divizija protiv njemačkog 1. lovačkog rezervnog puka i dijelova 17. ustaškog zdruge od 29. do 31. januara 1945. vidi dok. br. 61, 84 i 115).

Konjic:

Opažene su jače nepr. snage u napredovanju ka Konjicu iz istočnog smjera.

Sarajevo:

Kod Umčana u području Trnova- borbene skupine povukle su se na stare postave.

Goražde—Višegrad:

U području Goražde i Višegrada bilo je samo neznatne borbene djelatnosti.

Zvornik:

U području Zvornika nastavljaju se uspješne borbe. Borbene skupine slomile su žestok nepr. odpor i zauzele vis 527 južno Zvornika, te odbile sve nepr. protunapada je podpomognute topništvom.

Na visovima jugozapadno Zvornika u toku su borbe s neprijateljem, koji se uporno brani.

Neprijatelj tuče topničkom vatrom s istočne obale Drine cestu Drinjača — Zvornik.

Doboj:

Jedna borbena skupina napala je part. povoz 15 km j.z. Doboja, te pobila 7 partizana i zaplениla 1 strojopušku, 6 pušaka i 12 saonica sa živežnim namirnicama.

Obćenito:

Partizani su napali jednu našu zasjedu kod Nove Kapele Batrine. Vlastiti gubitci: 1 poginuo i 2 nestala.

Prilikom izviđanja i manjih djelatnosti kod Vinkovaca, u Podravini i kod Karlovca poginuo je 1 partizan, 7 je zarobljeno i zaplениjeno: 2 strojopuške, 2 strojosa-mokresa, 10 pušaka, strjeljivo, 2 krugovalna prijemnika, - te veća količina zdravstvenog i promičbenog tvoriva. Vlastiti gubitci: 2 poginula i 3 ranjena.

Nepr. zrakoplovstvo:

2. II. nepr. zrakoplovi bacili su 4 bombe na područje Selišta (6 km s.i. Čitluka), ranjena jedna žena i srušene su 2 kuće.

Prilikom napadaja nepr. zrakoplova na područje V. Gorice prema njemačkom izvješću oboreno je 3 — 5 napadačkih zrakoplova.

3. II. nepr. zrakoplovi napali su bombama želj. postaju Sunja i Moslavina Popovača, a strojničkom vatrom vlak na pruzi između Okučana i Dragalića. Ima štete i žrtava.

Vlast, zrakoplovstvo:

Naše je zrakoplovstvo izvršilo više prijevoza.

Željeznica:

3. II. na pruzi Zagreb — Dugo Selo — Novska između ž. post. Ivanić Grad i Dugo Selo naišao je na minu teretni vlak.⁷ Izkliznulo je nekoliko štitnih kola, stroj i 2 vagona iza stroja. Poginule su 3 osobe i jedna je ranjena. Popravak je u toku.

Noću 1/2. II. partizani su minirali most na pruzi između Križevaca i Bjelovara i oštetili ga.⁸ Popravak je u toku.

Pruga Sunja — Majur minama je razorena na više mjesta.⁹

ZA POGLAVNIKA I DOM SPREMNI!

ZA TOČNOST:	Glavar glavnog stožera Orsa
Pročelnik Operativnog odjela	, General i ust. pukovnik
glavnostožerni pukovnik	(T. Sertić)
(Heibich)	T. Sertić v.r.
Helbich -	

M. P.

⁷ Diverziju su izveli dijelovi 3. diverzantskog odreda (vidi Arhiv VII, reg. br. 1/15—2, k. 119/9; depešu Štaba 10. korpusa upućenu Glavnom štabu NOV i PO Hrvatske 7. februara 1945).

⁸ Prema depeši Štaba 10. korpusa Glavnom štabu NOV i PO Hrvatske upućenoj 4. februara 1945. dijelovi 3. diverzantskog odreda srušili su tada kod Rovišća betonski most dug 6 m i presjekli prugu na 60 mjesta (vidi Arhiv VII, reg. br., 1/14—2, k. 119/9).

⁹ Noću 1/2. februara 1945. dijelovi 7. NOU divizije porušili su prugu Sunja — Kostajnica na 70 mjesta (vidi Arhiv VII, reg. br. 1/15—2, k. 119/6; depešu Štaba 4. korpusa upućenu Glavnom štabu NOV i PO Hrvatske 4. februara 1945).

IZVJEŠTAJ GLAVNOG STOŽERA MINISTARSTVA ORUŽANIH SNAGA NDH OD 5. FEBRUARA 1945. O DEJSTVIMA PROTIV JEDINICA NOVJ U PODRAVINI, SREMU I U BOSNI I HERCEGOVINI¹

Vojnička tajna

DNEVNO- IZVJEŠĆE Ia BROJ 36/45.
GLAVNOG ST02ERA MINISTARSTVA ORUŽANIH SNAGA
5. II. 1945. god.

Iztočna fronta:

U području Bijeljine i Brčkog odbijeno je više nepr. napadaja do jakosti bojne potprnognutih nepr. zrakoplovstvom. U ovim borbama neprijatelj je izgubio 263 poginula.

U Srijemu pronađeno je prigodom čišćenja zemljišta izpred glavne borbene crte daljnih 77 poginulih.²

Na Dunavu otvorena, je vlastita topnička vatra na opažene ciljeve u Bačkom Novom Selu na sjevernoj obali rijeke. Nastavlja se nepr. vatra za uznemiravahje na Osijek, Vukovar i Sotin.

U Zaleđu Dravskog odsjeka oslobođeno je selo D. Motičina (10 km z. Našica) i odbijeni svi nepr. protunapadaji uz 13 poginulih partizana.³

Kod Breštanovaca (16 km j.z. D. Miholjca) udarne skupine naniele su partizanima gubitke od 16 poginulih, većeg broja ranjenih, te zaplenile 1 strojnicu i 6 pušaka.⁴

Podhvatne snage slomile su nepr. odpor i zauzele Levanjsku Varoš (18 km z. Đakova).

Podravina:

U Podravini! u Bilogori nastavlja se uspješna izviđačka djelatnost. Noću 2/3. II. odbijeni su napadaji par-

¹ Prepis originala (umnožen na geštetneru, latinicom) u Arhivu VII, reg. br. 5—1/1, k. 47.

² Vidi dok. br. 87, objašnjenje br. 2.

³ čehoslovačka NO brigada »Jan žiška« napala je Donju Motičinu 1. februara, a Osječka NOU brigada 3. februara 1945. Uslijed nadmoćnosti i snažnog otpora neprijatelja brigade su se povukle na polazne položaje (vidi dok. br. 72).

⁴ U rejeriu sela „Breštanovci nalazili su se od 1. do 5. februara 1945. dijelovi 51. NOU divizije (vidi dok. br. 38).

tizana na jedno uporište.⁵ Borbe u jugoistočnom dielu Pavlovca još traju.⁶

1. II neprijatelj je izgubio 42 poginula izbrojeno, i zaplijenjeno 9 pušaka.

Ogulin:

U već javljenom podhvat u području sjeverozapadno Ogulina zaplijenjena je još 21 puška i 1 samokres.⁷

Bos. Novi: -

U noćnom podhvat 3/4. II. na području zapadno ceste Bos. Novi — Kostajnica, slomljen je nepr. odpor kod sela Katarine i Šegestina (9 i 12 km s. Bos. Novog), te je neprijatelj odbačen dalje prema zapadu. Poginulo je 11 partizana a zaplijenjeno: 4 puške, streljivo i 4 konja.

Lika:

U Lici i u dolini Une nije bilo borbene djelatnosti.

Jadranska fronta:

U dolini Neretve u toku su borbe s jakim nepr. snagama.

Na istočnom krilu oko Mostara jaka nepr. topnička vatra.

Konjic:

U toku je podhvat protiv partizana u području Vrdolje — Džepi (6 km z. — 5 km s.i. Konjica).

Neprijatelj je zaposjeo selo Brđane (7 km s.i. Konjica), dok je neprijatelj, koji prodire iz sjeverozapadnog smjera, potisnuo ust. posadu uporišta Gorani (17 km s.s.z. Konjica).

Sarajevo:

Jake skupine četnika, koje su došle iz Srbije i Crne Gore zaopsjele su više sela u području 4 — 5 km s.i. i j.i. Vareša, gdje gladni i bosi pljačkaju ova sela. Vareš je ugrožen. U manjim sukobima s tim četnicima palo je 5 četnika, više ih ranjeno i dva su zarobljena.

Goražde:

Na gornjoj Drini bilo je samo neznatne djelatnosti.

Zvornik:

Nakon što je odbijeno nekoliko nepr. napdaja podpomognutih topničkom vatrom, poduzele su podhvatne snage napadaj na Zvornik, te su unatoč žestokog nepr.

⁵ Vjerovatno se misli na napad 33. NO divizije na selo Ladislav (vidi dok. br. 7 i 14).

⁶ U Pavlovu su vođene borbe od 1. do 5. februara 1945. između jedinica 40. NOU divizije i dijelova njemačkog. 15. SS kozačkog korpusa (vidi dok. br. 72 i 80).

⁷ Vidi dok. br. 61 i 87.

odpora osvojile nešto zemljišta, odbivši istodobno nepr. bočne napadaje iz zapdnog i jugozapadnog smjera.

Kula Grad (1,5 km j.z. Zvornika) osvojen je nakon žestokih borbi.

Prielaz preko Kamenice dovršen je unatoč jake nepr. vatre s istočne obale Drine.

Općenito:

Noću 2/3. II. topničkom vatrom iz Okučana protjerana je skupina partizana, koja je pokušala minirati most⁸ (6 km s.z. Okučana).

Prigodom pretresa u selu Ostrovu kod Vinkovaca uhićeno je 60 organiziranih komunista.

U toku izviđanja u području Banje Luke, Kotor Varoši, Dervente i Vinkovaca ranjeno je 5 partizana, 1 je zarobljen i 11 ih se predalo. Zaplijenjene. su 4 puške. Poginula su 2 domobrana.

Nepr. zrakoplovstvo:

3. II. napali su nepr. zrakoplovi Sisak. Bačen je veći broj bombi na sjeverni dio grada, gdje je porušeno i oštećeno nekoliko kuća. 4 osobe su poginule.

1. II. nepr. zrakoplovi bacali su bombe na područje sjeverno i sjeveroistočno Varaždina.

Vlast, zrakoplovstvo:

4. II.. naše je zrakoplovstvo izvršilo više raznih prijevoza.

Željeznice:

Noću 3/4. II. minama je porušen most na potoku Lomnica na pruzi Zagreb — Karlovac između Leskovca i Horvata³

ZA POGLAVNIKA I DOM SPREMNI!

ZA TOČNOST:	Glavar glavnog stožera Orsa
Pročelnik Operativnog odjela	General i ust. pukovnik
glavnostožerni pukovnik	(T. Sertić)
" (Helbich)	T. Sertić v.r. .
Helbich	

M. P.

⁸ Odnosi se na dijelove 1. diverzantskog odreda koji su vršili diverzije na komunikaciji Banova Jaruga — Vinkovci kao i na drugim komunikacijama u Slavoniji (vidi dok. br. 90; Arhiv VII, reg. br. 2—4, k. 121; operacijski dnevnik Štaba grupe diverzantskih odreda Glavnog štaba NOV i PO Hrvatske).

⁰ Diverziju su vjerovatno izveli dijelovi 2. diverzantskog odreda. Istog dana oni su (3 km sjevernije) minirali put Zagreb — Samobor (vidi dok. br. 81).

IZVJEŠTAJ GLAVNOG STOŽERA MINISTARSTVA ORUŽA-
NIH SNAGA NDH OD 6. FEBRUARA 1945. O BORBAMA PRO-
TIV JEDINICA NOVJ U PODRAVINI I U BOSNI I HERCE-
GOVINI¹

Vojnička tajna

DNEVNO IZVJEŠĆE Ia BROJ 37/45.
GLAVNOG STOŽERA MINISTARSTVA ORUŽANIH SNAGA
6. 11.1945.

Iztočna fronta:

Odbijeni su novi napadaji neprijatelja u području Bijeljine, kojom prilikom, je neprijatelj izgubio 342 poginula, dok je 9 strojnica zaplijenjeno. U području Brčkog obostrana izviđačka djelatnost.

Na Srijemskom odsjeku obostrana izviđačka djelatnost. Opažene su nove nepr. postrojbe u novim odorama.²

Na Dunavu i Dravi bilo je samo mjestne topničke vatre.

U području Čađavice jača nepr. topnička i bacačka vatra s težištem na Adolfovo Selo i Kapelnu.³ Vlastite udarne skupine naniele su neprijatelju gubitke od 23 poginula i 2 zarobljena.

U zaleđu Dravskog odsjeka zaposjednut je Bokšić (12 'km s.z. Našica) po našim podhvatnim snagama.⁴

U području. Levanjske Varoši uništena je jedna manja part. skupina od 40 ljudi.

¹ Prepis originala (umnožen na geštetneru, latinicom) u Arhivu VII, reg. br. 6—1/I, k. 47.

² Prva proleterska divizija NOVJ smijenila je 1. januara 1945. godine 8. diviziju 1. bugarske armije na odsjeku željeznička stanica Grabovo — r. Bosut, pa je vjerovatno to neprijatelj uočio (vidi Arhiv VII, reg. br. 1—7, k. 256: operacijski dnevnik 1. armije NOVJ).

³ Rejon Adolfovo Selo — Kapelna tukla je artiljerija 51. NOU divizije. Ona je bila razmještena na prostoriji Dobrović — Miljevci — Medinci (vidi dok. br. 38).

⁴ Bokšić su zauzeli dijelovi njemačke 297. pješadijske divizije (vidi dok. br. 38).

Podravina:

Noću 3/4. II. odbijen je jak nepr. napadaj na V. Grdevac.⁵

Neprijatelj u jakosti jedne brigade poduzeo je napad iz područja Tomašice⁶ (18 km z. Daruvara) u sjeverozapadnom smjeru i zauzeo Trnoviticu (24 km z.s.z. Daruvara). U borbama prigodom zatvaranja prodora fronte izgubio je neprijatelj 35 poginulih i li zarobljenih.

Udarne skupine odbacile su neprijatelja iz bunkera 2,5 km zapadno St. Gradca i uništile 14 bunkera, pri čemu je 38⁷ partizana poginulo, 5 zarobljeno i 2 strojnice uništene.

Odbijena su 3 nepr. napadaja na Pitomaču iz jugoistočnog smjera⁸ usredotočenom vatrom branioca.

Jadranska fronta:

Neprijatelj je uspio prebaciti se jačim snagama 3. II. na desnu obalu Neretve kod Kruševića (8 km j.i. Čitluka) u leđa našim podhvatnim snagama, koje su se radi toga morale povući iz područja Ljubuški, Čapljina i Čitluk na postave južno Mostara. '

Zvornik:

Podhvatne snage izbile su na *cestu* Zvornik — Tuzla, dok se u Zvorniku i na visovima sjeverno od ceste neprijatelj ogorčeno brani. Most preko Drine razoren je po neprijatelju. U borbama u području Zvornika neprijatelj je izgubio 153 poginula, 11 strojnica i 58 pušaka.

Derventa:

Odbijen je napadaj četnika na uporišta 10 km istočno Dervente uz 6 poginulih i 10 zarobljenih četnika. Vlastiti gubitci 5 ranjenih.

26. I. izbačeni su partizani iz Gradačca (20 km j. Bos. Šamca) i oslobođeno je to mjesto. Neprijateljski gubitci znatni, ali nisu ustanovljeni. Vlastiti gubitci: 1 poginuo i 9 ranjenih.

⁵ Redakcija nije utvrdila ko je izveo taj napad. Na širem području Velikog Grdevca nalazile su se jedinice 6. i 10. korpusa NOVJ (vidi dok. br. 5, 7, 14, 72 i 80).

⁶ Na liniji Tomašica — Kajgana nalazila se tada 12. proleterska brigada (vidi dok. br. 72).

⁷ O gubicima 5. vojvodanske brigade 36. NOU divizije kod Starog Gradca vidi dok. br. 37.

⁸ Jedinice 36. NOU divizije izvele su 2/3. februara demonstrativni napad na Pitomaču i Otrovanec (vidi dok. br. 37).

Obćenito:

U manjim borbama u dolini Kupe i donjem toku rijeke Une izgubio je neprijatelj 56 poginulih i 17 zarobljenih.

Prilikom izviđanja kod Brčkog, Sv. Ivana Žabno poginulo je 8 partizana, 9 je ranjeno i 3 su zarobljena. Zaplijenjeno je 6 pušaka, 1 strojosamokres d 1 samokres. Vlastiti gubitci: 3 poginula i 1 ranjen.

U Đurđenovcu predalo se 6 partizana s oružjem na temelju Poglavnikove amnestije.

Nepr. zrakoplovstvo:

4. II. napali su nepr. lovci bombama i strojničkom vatrom Široki Brieg. Pojednosti nisu poznate.

5. II. tri nepr. zrakoplova bacili su bombe južno Mostara.

5. II. četiri i[^]pr. zrakoplova napali su most kod Jasenovca bez uspjeha. U isto vrijeme napali su strojničkom vatrom želj. postaju Novska, gdje je onespособljen 1 stroj.

5. II. više nepr. lovaca-bombardera napalo je želj. postaje Mösl. Popovača, Kutina i Banova Jaruga. Ima štete na kolosjecima, vagonima i na postajnoj zgradi u Banovoj Jaruzi. Ima žrtava. Istoga dana osposobljen je po jedan kolosjek na svakoj postaji.

Istog dana napadnuta je i želj. postaja Otok s 2 bombe. Ima štete i žrtava.

Toga dana napali su nepr. zrakoplovi most preko rijeke Bosne kod Usore bez učinka.

Vlast., zrakoplovstvo:

5. II. naše je zrakoplovstvo izvršilo uspješno izviđanje područja Turopolje u saradnji s podhvatnim postrojbama. Osim toga izvršilo je više raznih prijevoza.

Željeznice:

Na pruzi Varaždin — Koprivnica noću 4/5. II. između Jalžabeta i Ludbrega minama je porušena pruga i 1 propust.⁹ 5. II. pruga je popravljena!

⁹ Na komunikaciji Varaždin — Koprivnica vršili su diverzije dijelovi 3. diverzantskog odreda (vidi dok. br. 22 i 82).

Na pruzi Dugo Selo — Križevci pruga je popravljena i prohodna od Dugog Sela do Prikraja i od Vrbovca do Križevaca.

ZA POGLAVNIKA I DOM SPREMNI!

ZA TOČNOST:
Pročelnik Operativnog odjela
glavnostožerni pukovnik
(Helbich)
Helbich

Glavar glavnog stožera Orsa
General i ust. pukovnik
(T. Sertić)
, T. Sertić v.r.

• M. P.

BR. 90

IZVJEŠTAJ GLAVNOG STOŽERA MINISTARSTVA ORUŽANIH SNAGA NDH OD 7. FEBRUARA 1945. O DEJSTVIMA PROTIV JEDINICA NOVJ U SREMU, PODRAVINI I U BOSNI I HERCEGOVINI¹

Vojnička tajna

DNEVNO IZVJEŠĆE Ia BROJ 38/45
GLAVNOG STOŽERA MINISTARSTVA ORUŽANIH SNAGA
7. II. 1945. god.

Iztočna fronta:

U području Bijeljine olakšano je stanje. Neprijatelj je ostavio samo slabije snage, te krenuo prema jugu. Neprijateljski pritisak u području Brčkog traje i dalje. Neprijatelj dovodi pojačanja.

Na Srijemskom odsjeku noću 5/6. II. odbijen je jači neprijateljski napadaj na uporište Ilinci.² Tokom 6. II.

¹ Prepis originala (umnožen na geštetneru) u Arhivu VII, reg. br. 7—1/1, k. 47.

² i ³ Prema operacijskom dnevniku 1. armije NOVJ 5/6. februara 1945. dijelovi 1. proleterske i 6. proleterske divizije napali su selo Nijemci, 8 km sjeverozapadno od mjesta Ilinoi. U Ilincima se tada nalazila 3. brigada 6. proleterske divizije u ulozi divizijske rezerve.

Napad na selo Nijemce ponovljen je 6. februara 1945. Istog dana jedinice 1. proleterski divizije napale su željezničku stanicu Grabovo

neprijatelj je bezuspješno napadao na više mjesta. Borbe su u toku.³

Na Dunavu i Dravi nije bilo spomena vrijedne borbene djelatnosti. Opažena su neprijateljska okupljanja kod Bačkog Novog Sela na sjevernoj obali Dunava, odakle neprijatelj otvara bacačku i topničku vatru na naše postave.

U zaleđu Dravskog odsjeka odbijeno je više nepr. napadaja podpomognuti topništvom na Donju Motičinu (10 km z. Našica) uz 42 poginula partizana.⁴ Kod Zdenaca (12 km s.z. Našica) bilo je sukoba naših izviđačkih dieiova s neprijateljem.⁵

Podravina:

Odbijeni su svi nepr. napadaji na pojedina uporišta kod V. Grdevca noću 4/5. II., koje je neprijatelj izvršio iz iztočnog smjera i iz smjera Trnovitice.⁶

Neprijateljski gubitci: 49 poginulih i 16 zarobljenih. Elien: više pušaka, 1 strojosamokres i 2 strojopuške. Vlastiti gubitci: 17 poginulih (2 častnika) i 48 ranjenih (3 castnika).

Okučani:

Izviđački dieiovi protjerali su partizane s područja sjeverozapadno Okučana uz podporu topništva iz Okučana. Neprijateljski gubitci nisu poznati.

Bos. Novi:

U borbama izviđačkih dieiova u području donjeg toka r. Une nanieti su neprijatelju gubitci od 29 poginulih i 10 zarobljenih partizana.

Jadranska fronta:

Na otoku Krku protjerane su part. skupine iz sela Garica (7 km s.si. Krka).

i izvele demonstrativni napad u pravcu sela Borak (vidi Arhiv VII, reg. br. 1—7, k. 256).

⁴ Napad na Donju Motičinu izvela je Osječka NOU brigada 3. februara 1945. Redakcija nije utvrdila koliki su bili njeni gubitci (vidi dok. br. 72).

⁵ Na liniji Feričanci — Zdenci nalazila se tada Osječka brigada (vidi dok. br. 72).

⁶ Virovitička NOU brigada napala je tada Pavlovac, a Omladinska NOU brigada »Joža Vlahović« neprijateljsku kolonu na cesti Hercegovac — Trnava. Jedinice 33. NO divizije su istovremeno napale dijelove njemačkog 15. SS kozačkog korpusa u selu Ladislavu (vidi dok. br. 7, 14 i 80).

Odbijen je napadaj partizana na Siroti Brieg i osu-
jećen pokušaj obilazka tog uporišta sa zapadne i sjeverne
strane.

Konjic:

U području 5 km j.i. Konjica podhvatne snage po-
tislule su neprijatelja u smjeru sjevera i sjeveroiztoka.

Sarajevo:

U području Trnova protjerani su partizani iz sela
Slavljevići (5 km s.s.i. Trnova) uz 10 poginulih, 22 ra-
njena i 4 zarobljena partizana. Vlastiti gubitci: 2 pogi-
nula i 4 ranjena.

Goražde—Višegrad:

U području Goražda i Višegrada bilo je samo obo-
strane izviđačke djelatnosti.

Zvornik:

Zvornik je zauzet. Neprijateljski gubitci u području
Zvornika povišili su se na 284 poginula. Zaplijenjeno je
160 pušaka i 21 strojica.

Banja Luka:

U borbama u širem području Banje Luke 4. II. par-
tizani su izgubili 30 poginulih i 55 ranjenih, dok su 4 čet-
nika poginula i 7 ih je ranjeno.

Obćenito:

Prigodom izviđanja u području Kotor Varoši i Za-
greba ranjena su 3 partizana, a 3 partizana i 1 partizan-
ka zarobljeni. Pliet: 2 puške.

Nepr. zrakoplovstvo:

5. II. nepr. zrakoplovi napali su na pruzi između
Novske i Rajića 1 stroj i onеспособili ga, a u želj. posta-
ju Dragalić još 1 srtoj, kojeg su također onеспособili.

Istog dana nepr. zrakoplovi napali su bombama
želj. most preko r. Bosne, 2 km južno Doboja, bez učinka.

6. II. nepr. zrakoplovi bacili su bombe na područje
j.i. Mostara.

6. II. nepr. lovci napali su 1 stroj na pruzi između
Nove Kapele Batrine i St. Petrovog Sela. Stroj je onespo-
sobljen, strojovođa je poginuo, a 2 osobe su ranjene.

Vlast, zrakoplovstvo:

Naše je zrakoplovstvo 6. II. uspješno bombardiralo
zemljište na kome slieću nepr. zrakoplovi, te izvršilo više
raznih prijevoza.

Željeznice:

5. II. naišao je njemački oklopni vlak na razorenu prugu 9 km j. Doboja. Ima štete i žrtava.

6. II. oko 20,00 sati minama je razorena pruga Zagreb — Dugo Selo — Novska između Ostrne i Prečeca na više mjesta.⁷ Popravak je u toku.

Osobitosti:

Počelo je vraćanje odmetnika na temelju Poglavnikove amnestije, za sada još u manjem broju.

ZA POGLAVNIKA I DOM SPREMNI!

ZA TOČNOST:
Pročelnik Operativnog odjela .
glavnostožemi pukovnik
(Helbich)
Helbich

Glavar glavnog stožera Orsa
General i ust. pukovnik
(T. Sertić)
T. Sertić v.r.

M. P.

BR. 91

IZVJEŠTAJ GLAVNOG STOŽERA MINISTARSTVA ORUŽANIH SNAGA NDH OD 8. FEBRUARA 1945. O DEJSTVIMA PROTIV JEDINICA NOVJ U PODRAVINI, SLAVONIJI I U BOSNI I HERCEGOVINI¹

Vojnička tajna

-V. v-gš/l

DNEVNO IZVJEŠĆE 1a BROJ 39/45.
GLAVNOG STOŽERA MINISTARSTVA ORUŽANIH SNAGA
8. II. 1945.

Iztočna fronta:

Nepr. zrakoplovstvo napalo je BijeljINU bombama i strojničkom vatrom.

Nepr. pritisak u području Brčkog još traje. Ceste iz Brčkog prema Čeliću i Bijeljini zaposjednute su od partizana.

⁷ Prugu su minirali dijelovi 2. diverzantskog odreda na 58 mjesta. Pxi tom je uništeno 116 šina (vidi dok. br. 82).

¹ Prepis originala (umnožen na geštetneru, latinicom) u Arhivu VII, reg. br. 8—1/I, k. 47.

U Srijemu nije bilo spomena vrijedne borbene djelatnosti.

Na Dunavu i Dravi, osim nepr. vatre za uznemirenje, nije bilo važnijih događaja.

U zaleđu Dravskog odsjeka u području Đakova, vlastita izviđačka djelatnost.

Podravina:

Podhvatne snage iz područja Našica dostigle su crtu Kutovi — Bare — Dolci — Valenovac (17 km s.**Z.**, - 16 km z.s.**Z.** i 12 km z. Našica). Neprijatelj uzmiče u zapadnom i jugozapadnom smjeru.²

Kod Trnave (18 km s.**Z.** Daruvara) slomljen je žestok neprijateljski odpor. Poginulo je 75 partizana.³

Okučani:

U nastavku izviđanja u području sjeverno i sjeverozapadno Okučana protjerane su manje part. skupine.

Bos. Novi—Kostajnica:

Uspješna vlastita izviđačka djelatnost u području Bos. Novi — Kostajnica.

Lika:

U Lici nije bilo važnijih događaja.

Banja Luka:

Protjerani su partizani iz sela Javorci i Košići (8 km. z. i 9 km. s.z. Banja Luke). Nađena su 2 poginula partizana, a 15 ih je ranjeno. Cieni se da su nepr. gubitci znatno veći. Plien: 1 strojopuška i više pušaka. Vlastiti gubitci: 1 poginuo i 2 ranjena.

Jadranska fronta:

Na Neretvanskom odsjeku neprijatelj napada naša uporišta Knežpolje i Široki Brijeg. Borbe su u toku.

Jake nepr. snage sjeverno od Širokog Brijega nadiru u područje sjeverozapadno Mostara.

Višegrad:

U području Višegrada neprijatelj je uzaludno napadao pojedina uporišta.

² Riječ je o povlačenju jedinica 3. armije NOVJ pred daleko nadmoćnijim, njemačkim jedinicama koje su napadale virovitički mostobran (vidi dok. br. 12, 29, 31, 37, 38, 39, 72 i 80).

³ Na putu Hercegovac — Trnava vođene su borbe 4. i 5. februara 1945. između Omladinske NOU brigade »Joža Vlahović« i dijelova njemačkog 15. SS kozačkog korpusa. Redakcija nije utvrdila koliki su bili gubici Brigade (vidi dok. br. 72 i 80).

Obćenito:

Prilikom izviđanja kod Sarajeva, Našica i Nove Kaple Batrine poginulo je 9 *partizana*, 1 je zarobljen i zaplijenjeno je više pušaka. Vlastiti gubitci: 6 poginulih, 9 ranjenih i 7 nestalih.

Nepr. zrakoplovstvo:

7. II. 5 nepr. zrakoplova napali su bombama želj. postaju Savski Marof i jedan vlak na pruzi između Bedekoveine i Zlatara. Ima štete i žrtava.

Nepr. zrakoplovi oštetili su most preko r. Fojnice s.z. Kiseljaka.

Vlast. zrakoplovstvo:

Naše je zrakoplovstvo 7. II. uspješno napalo nepr. skladište kod St. Gradaca u Podravini, te izvršilo više prijevoza.

ZA POGLAVNIKA I DOM SPREMNI!

' ZA TOČNOST:
Pročelnik Operativnog odjela
glavnostožerni pukovnik
(Helbich)
Helbich

Glavar glavnog stožera Orsa
General i ust. pukovnik
(T. Sertić)
T. Sertić v.r.

M. P.

IZVJEŠTAJ GLAVNOG STOŽERA MINISTARSTVA ORUŽA- NIH SNAGA NDH OD 9. FEBRUARA 1945. O DEJSTVIMA PROTIV JEDINICA NOVJ U SLAVONIJI, SREMU, LICI I BOSNI¹

Vojnička tajna

DNEVNO IZVJEŠĆE Ia BROJ 40/45.
GLAVNOG STOŽERA MINISTARSTVA ORUŽANIH SNAGA
9. II. 1945.

Iztočna fronta:

Stanje u području Bijeljine i Brčkog olakšano je protumjerama.

Jedna njemačka podhvatna skupina, koja napreduje iz Zvornika, stigla je u područje Janje (10 km. j. Bijeljine).

Neprijatelj je od 22. XII. 1944. do 5. II. 1945. u području Bijeljine i Brčkog pretrpio velike gubitke u nastojanju, da ovim smjerom prodre u zaleđe sriemskog odsjeka. Nađeno je 1566 poginulih partizana, velik broj ranjen, a zaplijenjeno je: 2 bacača, 41 strajopuška, 7 strojosamokresa, veliki broj pušaka i pušćanih naboja.

Hrvatski i njemački gubitci: 114 poginulih (7 častnika), 301 ranjen i 38 nestalih.

U Srijemu, na Dunavu i Dravi, nije bilo značajnije borbene djelatnosti.

Osijek je pod neprestanom neprijateljskom topničkom, bacačkom i strojničkom vatrom.

Podravina:

Borbene skupine, koje napreduju sjevernim dielom Papuka preko Čačinaca na Mikleuš (26 km. s.-z. Našica) i preko Orahovice na Pušinu (10 km. z.-s. z. Orahovice), slomile su 7. II. žestok neprijateljski odpor i osvojile Mikleuš i Pušinu.²

¹ Prepis originala (umnožen na geštetneru, latinicom) u Arhivu VII, reg. br. 9—1/1, k. 47.

Pravac čačihci — Mikleuš — Podravska Slatina — Virovitića prodirala je njemačka 297. pješadijska divizija, a pravcem Orahovica — Pušina — Voćin 7. SS divizija »Princ Eugen«. Navedene pravce su zatvarale Osječka i čehoslovačka brigada »Jan Žižka« 12. NOU divizije i 16. NOU divizija (vidi dok. br. 12, 29, 39, 72 i SO; Arhiv VII, reg. br. 2—2, k. 883: izvještaj Štaba 12. divizije pisan Štabu 6. korpusa NOVJ 14. marta 1945).

U iztočnom dijelu Bilogore, zauzeti su noću 6./7. II. Zdenci i Velika Barna³ (12 i 18 km. s.z. Daruvara).

Napadaj na Sokolovac i Imsovcu (15 i 13 km. z. Daruvara) još je u toku.⁴

Lika:

Ustaške podhvatne skupine protjerale su partizane iz Plaškog (24 km s.i. od Otočca), uz 87 poginulih i 3 zarobljena partizana, te zaplenile 7 strojopušaka, veći broj pušaka, te samokresa.⁵ Vlastiti gubitci: 3 poginula i 11 ranjenih.

Jadranska fronta:

Posade uporišta Široki Brijeg i Kočerin, napadnute sa svih strana, nadmoćnim neprijateljskim snagama, probile su se iz uporišta i zaposjele nove postave z. Mostara, nanievši neprijatelju gubitke od 159 poginulih. Vlastiti gubitci: 31 ranjen i 21 nestao.

Osujećeno je prebacivanje partizana preko r. Bune, kod sela Lozine⁶ (12 km. j.j.i. Mostara).

U području Nevesinja, očekuju se napadaji partizana.

Goražde:

U području Trnova i Goražde, bilo je. samo mjestiti borbene djelatnosti.

Banja Luka:

Protjerani su partizani iz Koprivnjaka (8 km. s.z. Banje Luke).

U području j.i. Banje Luke, u toku su borbe između partizana i četnika. Pojednostosti nisu poznate.

³ Pod pritiskom nadmoćnijih jedinica njemačkog 15. SS konjičkog korpusa. Velike Zdence je 6. februara napustila Omladinska brigada »Joža Vlahovič«, a Veliku Bannu 18. brigada 40. NOU divizije (vidi dok. br. 72 i 80).

⁴ Na pravcu Garešnica — Sokolovac — Imsovac — "Končanica" vođene su borbe između 12. proleterske brigade ojačane jednim bataljonom 4. NOU brigade i dijelova njemačkog 15. SS konjičkog korpusa 6. februara 1945 (vidi dok. br. 72; Arhiv-VII, reg. br. 2—2, k. 883).

⁵ Riječ je o gubicima 3. brigade 8. NOU divizije u borbama protiv dijelova "njemačke 392. legionarske i 13. ustaško-domobranske divizije od 6. do 8. februara 1945" (vidi dok. br. 40, 65 i 115; Arhiv VII, reg. br. 1/16—2, 1/17—2, k. 119/6; depeše Štaba 4. korpusa upućene Glavnom štabu NOV i PO Hrvatske 7. i 8. februara 1945).

⁶ Selo Lozine nije nađeno na karti 1:100.000. Vjerovatno je riječ o predjelu Lozine, 12 km jugoistočno od Mostara.

Sisak—Petrinja:

Noću 7/8. II. napali su partizani uporišta: Odra, Pračno, Novo Selo i Mošćenicu u području Siska, te Sisak i Petrinju.⁷

Odbijeni su napadajući partizana na Sisak i Odru; dok se napadaj na Petrinju i dalje nastavlja. Partizani su izpalili nekoliko topovskih naboja na Petrinju. Protumjere su u toku.⁸

Jastrebarsko:

U širem području Jastrebarskog, protjerano je nekoliko manjih, partizanskih skupina uz gubitke od 14 poginulih partizana.

Nepr. zrakoplovstvo:

7. II. neprijateljski zrakoplovi napali su bombama i strojničkom vatrom želj. postaju Karlovac.

8. II. nepr. zrakoplovi, napali su u dva navrata most kod Zatrešića bez učinka. Oštećena je želj. postaja Zatrešić i pruga izpred mosta. Ranjeno je 5 vojnika.

Istodobno napadnut je i most preko r. Save u Podusedu kraj Zagreba s 2 bombe bez učinka.

8. II. napali su neprijat. zrakoplovi okolinu Sv. Nedelje (j.i. Samobora). Tom prilikom oborena su 2 neprijat. zrakoplova.

Istog dana bacili su neprijat. zrakoplovi 2 bombe na južno područje grada Zagreba. Šteta je mala, a 2 osobe su poginule i 4 ranjene.

Istodobno, bačeno je 7 bombi na područje preko r. Save kod Zagreba, gdje ima nešto štete.

8. II. napali su nepr. zrakoplovi prugu Zatrešić — Varaždin, između Pušće Bistre i Luke i teretni vlak kod Bedekovšćine. Ima štete i žrtava.

Istog dana napadnuta je i želj. postaja Savski Marof od 5 nepr. lovaca.,,Ima štete.

Vlast, zrakoplovstvo:

Naše je zrakoplovstvo 8. II. uspješno napalo bombama neprijateljski pontonski most na Dravi kod Barča,⁹

⁷ Odra su napale jedinice 34. NOU divizije sadejstvujući time 7. NOU diviziji u napadu na Mošćenicu. Na Sisak i Petrinju je vršen demonstrativni napad. U Pračnu i Novom Selu tada nije bilo neprijateljskih jedinica (vidi dok. br. 13, 24, 36, 65 i 113; Arhiv VII, reg. br. 1/17—2, 1/18—2, k. 119/6).

⁸ Vidi dok. br. 93, 94, 95, 96 i 97.

⁹ Podatak o uspješnom bombardovanju mosta kod Barča nije tačan. Dijelovi 3. armije su se bez smetnji prebacili 8/9. i 9/10. februara 1945. na lijevu obalu Drave, a zatim su most demontirali (vidi dok. br. 12, 15, 17, 31, 37, 38, 39 i 72).

te jedno nepr. uzletišće u Podravini. Osini toga uspješno je napalo bombama i strojničkom vatrom partizane u Podravini, a u suradnji s podhvatnim skupinama.

Nadalje je izvršilo izviđanje u suradnji s borbenim skupinama, te izvršilo obskrbu strijeljivom jednoj posadi.

Željeznice:

7. II. na pruzi Zagreb — D. Selo — Novska, naišao je na minu teretni vlak.¹⁰ Šteta je uklonjena i promet uzpostavljen 9. II.

8. II. na istoj pruzi između Ivanić Grada i Deanovca, minama je oštećena želj. pruga na više mjesta¹¹ i izvađeno još 4 nerazprsnute mine. Popravak je u toku.

Osobitosti:

Noću 5/6. II. jedna ustaška obhodrija naišla je u Hrvatskom Zagorju na partizansku svadbu. Tom prigodom poginulo je 15 partizana, a među zarobljenima uhićen je jedan u odori domobr. poručnika i jedan u odori ust. rojnika. Vlastiti gubitci: jedan poginuo.

ZA POGLAVNIKA I DOM SPREMNI!

ZA TOČNOST:

Pročelnik Operativnog odjela
^ glavnostožerni pukovnik
(Helbich) -
Helbich

Glavar glavnog stožera Orsa
General i ust. pukovnik
(T. Sertić)
T.. Sertić v.r.

• M. P.

¹⁰ Minu su postavili diverzanti 1. diverzantskog NO odreda između Nove Subocke i Brestače (vidi dok. br. 82).

¹¹ Diverziju su izveli dijelovi 3. diverzantskog NO odreda (vidi dok. br. 22).

**IZVJEŠTAJ GLAVNOG STOŽERA MINISTARSTVA ORUŽA-
NIH SNAGA NDH OD 10. FEBRUARA 1945. O DEJSTVIMA
PROTIV JEDINICA NOVJ V SLAVONIJI, SREMU, BANIJI,
LICI I BOSNI¹**

Vojnička tajna

DNEVNO IZVJEŠĆE Ia BROJ 41/45.
GLAVNOG STOŽERA MINISTARSTVA ORUŽANIH SNAGA
10. II. 1945.

Iztočna fronta:

U području Bijeljine, nije bilo borbene djelatnosti. Izviđačke skupine nisu naišle na neprijatelja u području s.i. od Bijeljine do utoka r. Drine u Savu. -

Kod Brčkog napadnuta je i uništena jedna jača partizanska skupina, koja je na mjestu borbe ostavila 57 poginulih partizana, dok je 165 zarobljeno i zaplijenjeno 7 strojopušaka, jedan bacač i veći broj pušaka.

Na Srijemskom odsjeku bilo je samo neznatne borbene djelatnosti. •

Na Dunavu i Dravi nije bilo promjena.

U zaleđu Dravskog odsjeka izviđačke skupine dostigle su Levanjsku Varoš² i Pauče (20 km. z.i. 24 km. z.s.z. Đakova), bez dodira sa neprijateljem. ,

Podravina: •

U nastavku podhvata borbene skupine, koje napreduju s iztoka, zauzele su Soplje i Medince (17 km. ssi, i 8 km. s.i. Podr. Slatine) i očistile su područje južno Crnaca (16 km. i. Podr. Slatine). Nakon što je slomljen jak neprijateljski odpor 8. II. zauzeta je i Podr. Slatina.³ U svom daljem nadiranju prema Virovitici motorizirani dieiiovi ušli su u Sladojevce (5 km. s.i. Podr. Slatine). Prema posljednjim viestima zauzeta je 8. II. i Virovitica.⁴

¹ Prepis originala (umnožen na geštetneru, latinicom) u Arhivu VII, reg. br. 10-1/1, k. 47.

² Opširnije o tome vidi dok. br. 72, objašnjenje br. 22.

³ Njemačka 297. pješadijska divizija je zauzela Podravsku Slatinu savladavši prethodno slab otpor 8. brigade 51. NOU divizije (vidi dok. br. 29, 38, 39 i 72).

⁴ Prodirući jakim snagama sa istoka, zapada i juga Nijemci su ušli u Viroviticu 9. februara 1945 (vidi dok. br. 39 i 94).

Borbene skupine koje napreduju preko Papuka, zauzele su Lukovac, Voćin i Lisičine (5 km. j.z. 16 km. jz. i 15 km. z.jz. Podr. Slatine), te nadiru dalje prema Kornasu i Pivnici⁵ (19 i 20 km. z. Podr. Slatine).

Zapadne borbene skupine napreduju lomeći polako ogorčen neprijateljski odpor. Hrvatske borbene skupine zauzele su 6. II. Gornju Kovačicu (5 km. si. Vel. Grdevca) i odbile sve nepr. protunapadaje.⁶ Neprijateljski gubitci: 31 poginuo, 4 zarobljena. Plien: 2 strojopuške, 9 pušaka. Vlastiti gubitci: jedan poginuo i 13 ranjenih.

Južnije zauzeti su Grubišno Polje, te Sokolac i Imsovc⁷ (13 i 18 km. z. Daruvara).

Gorske postrojbe⁸ vrše pritisak preko Požeškog gorja i Psunja u smjeru Požeške kotline. Podvrško (10 km. s. N. Gradiška) razbijena je jedna slabija partizanska skupina, a kod Golobrdci (12 km. s. N. Gradiška) spaljeno je 30 partizanskih drvenih nastanbi.

Sunja:

Ustaške borbene skupine odbacile su 4. II. partizane iz područja Velika Gradiška⁹ — Staro Selo — Trnjani (11 km. jz., II i 8 km. z. Sunje) dalje prema zapadu. 21 partizan je poginuo,¹⁰ 6 ih je zarobljeno i uništeno 26 manjih partizanskih skladišta. Vlastiti gubitci: 4 poginula i 13 ranjenih.

Sisak—Petrinja:

Jake partizanske snage uspjele su zauzeti uporište Mošćenicu (4 km. i. ji. Petrinje), nakon što su u jedno-dnevnoj borbi svladale hrabru posadu. Upućena pomoć iz Siska, nije se mogla probiti zbog jakog nepr. odpora.¹¹

⁵ Navedenim pravcem je prodirala ka Virovitici njemačka 7. SS divizija. »Princ Eugen« (vidi dok. br. 12, 29, 39 i 72).

⁶ Gornju Kovačicu su zauzeli dijelovi 1. ustaško-domobranske divizije. Demonstrativne napade na to mjesto vršile su jedinice 32. NO divizije (vidi dok. br. 57).

⁷ Dijelovi njemačkog 15. SS kozačkog korpusa zauzeli su ta mjesto 7. februara 1945 (vidi dok. br. 72, 80 i 92; Arhiv VII, reg. br. 2—2, k. 883: izvještaj Štaba 12. divizije pisan Glavnom štabu NOV i PO Hrvatske 14. februara 1945).

⁸ Odnosi se na 7. ustaško-domobransku diviziju (vidi dok. br. 12, 72, 94, 95, 96 i 97).

⁹ Na karti 1:100.000: Velika Gradusa.

¹⁰ Prema izvještaju Štaba 7. divizije pisanom Štabu 4. korpusa NOVJ 15. februara i depeši Glavnog štaba Hrvatske upućenoj Vrhovnom štabu NOV i POJ 3. februara, na području Sunje vođene su borbe 3. februara 1945. Jedinice 7. NOU divizije imale su tada 4 mrtva i 12 ranjenih (vidi dok. br. 36 i 65).

¹¹ Vidi dok. br. 13, 36, 65, 92 i 113.

Lika:

U nastavku podhvata s. Plaškog 8. II. nanieti su neprijatelju novi teški gubitci.¹² Nađeno je 75 poginulih partizana i zaplijenjeno: 1 strojnica, 9 strojopušaka, 2 protuokl. puške, više pušaka i strijeljiva. Vlastiti gubitci: jedan ranjen. . . • -

Bihać:

U području s.z. Bihaća obostrana izviđačka djelatnost.

Jadranska fronta:

Odbijeni su nepr. napadaji na postave sjeverno ceste Mostar — Široki Brijeg. Neprijateljski gubitci nisu ustanovljeni.

U području Pologa (10 km. s.z. Mostara) opaženo je prikupljanje jačih partizanskih snaga. Neprijatelj priprema napadaje na postave oko Mostara iz smjera sjevera, zapada i jugozapada.

Sarajevo:

U području Trnova odbijeni su nepr. napadaji na uporište Umčani (7 km. s.z. Trnova).

Goražde—Višegrad:

U području Goražda i Višegrada nije bilo osobite borbene djelatnosti.

Zvornik:

Mostobran kod Zvornika proširen je na visove 3 km. s. i 5 km. z. Zvornika; Odbijeni su svi nepr. protunapadaji.

Ohćenito:

Prigodom izviđanja i manjih djelatnosti kod Brč., kog, Kreševa, N. Gradiške, Bos. Novog i Karlovca poginulo je 11 partizana, 12 ih je ranjeno i 2 su zarobljena, a zaplijenjeno je više pušaka, 17 konja i dvojica kola. Vlastiti gubitci: 3 poginula i 1 ranjen.

Partizani su minirali cestu Markuševac — Trnava s.i. od Zagreba. Ranjen je 1 seljak, koji je naišao na minu i 2 obkopara prigodom vađenja mina.

Nepr. zrakoplovstvo:

7. II. četiri nepr. lovca napala su bombama jedno uporište s. Donjeg Lapca bez učinka.

¹³ Vidi dok. br. 40, 65 i 113; Arhiv VII, reg. br. 1/17—2, 1/18—2, k. 119/6: depeše Štaba 4. korpusa upućene Glavnom štabu NOV i PO Hrvatske 6. i 8. februara 1945. godine.

8. i 9. II. nepr. zrakoplovi napali su želj. postaju i grad Mostar. Oštećeno je nekoliko kolosjeka i vagona. Poginula su 3 domobrana i 11 ih je ranjeno.

9. II. šesnaest nepr. zrakoplova napalo je 2 puta želj. postaju Konjic. Ima štete, žrtava nema.

9. II. nepr. zrakoplovi napali su glavnu želj. prugu od Banove Jaruge do Broda. Ima štete na želj. postajama Ban. Jaruga, Lipovljani i Novska. Ima više ranjenih.

9. II. devet nepr. lovaca napalo je Bihać — novu želj. postaju. Pojediniosti nisu javljene.

9. II. tri nepr. lovca napali su teretni vlak između Sunje i šaša. Onesposobljen je stroj. 2 vojnika poginula i 3 ranjena.

Istog dana nepr. lovci napali su uzletišta Rajlovac kraj Sarajeva. Ima štete.

Toga dana oboren je jedan napadački zrakoplov kod Kutine, a drugi kraj Zagreba. 2 člana posade su zarobljena.

Djelatnost vlastitog zrakoplovstva:

Naše je zrakoplovstvo 9. II. ponovno uspješno napalo bombama nepr. pontonski most na Dravi kod Barča, te jedno nepr. uzletišta kraj Čazme.

Osim toga izvršilo je bacanje promičbenih letaka u Podravini, više prijenosa, te jedno izviđanje u suradnji s podhvatnim skupinama.

Željeznice:

Noću 7/8. II. minama je razorena pruga Varaždin — Koprivnica između Ludbrega i Martijanca na više mjesta.¹³ Popravak je u toku.

ZA POGLAVNIKA I DOM SPREMNI!

ZA TOČNOST:
Pročelnik Operativnog odjela
glavnostožerni pukovnik
(Helbieh)
Helbich

Glavar glavnog stožera Orsa
General i ust. pukovnik
(T. Sertić)
T. Sertić v.r.

M. P.

¹³ Diverziju su izveli dijelovi 3. diverzantskog NO odreda (vidi Arhiv VII, reg. br. 2—4, k. 121: operacijski, dnevnik Štaba grupe diverzantskih odreda Glavnog štaba NOV i PO Hrvatske).

IZVJEŠTAJ GLAVNOG STOŽERA MINISTARSTVA ORUŽA- NIH SNAGA NDH OD 11. FEBRUARA 1945. O DEJSTVIMA PROTIV JEDINICA NOVJ U PODRAVINI, BANIJI I BOSNI I HERCEGOVINI¹

Vojnička tajna

DNEVNO IZVJEŠĆE la br, 42/45.
GLAVNOG STOŽERA MINISTARSTVA ORUŽANIH SNAGA
11:11.1945.

Iztočna fronta:

U području Bijeljine i Brčkog, te u Srijemu bilo je samo neznatne borbene djelatnosti.

Na Dunavu i Dravi, osim neprijateljske vatre za uznemiravanje, nije bilo promjene. Na sjevernoj obali Dunava i Drave od Bač. Palanke i Osijeka, opaža se jak neprijateljski promet.

Podravina:

"

U Podravini obkoljena je jedna jača nepr. skupina u šumskom području s.i. Podravske Slatine.² Do sada je zaplijenjeno 8 topova 7,62 cm. (ruskog podrijetla).

Iztočna borbena skupina napreduje na j. obali r. Drave, dok su skupine, koje su preko Podr. Slatine i Suhog Polja napredovale,³ uspjele uz pomoć skupina, koje nadiru preko Voćina i Pivnice zatvoriti južni luk obkoljavanja, te u brzom naletu 9. II. na juriš zauzeti Viroviticu.

Sjeverno' krilo Zapadne skupine brzim prodorom preko Spišić Bukovice, odbacilo je neprijatelja prema Vi-

¹ Prepis originala (umnožen na geštetneru, latinicom) u Arhivu VII, reg. br. 11/1—1, k. 47.

² Sjeveroistočno od Podravske Slatine vođene su borbe između dijelova 51. NOU divizije i njemačke borbene grupe »Fišer« 6. i 7. februara 1945. O toku i rezultatima tih borbi vidi dok. br. 12, 29, 31, 38 i 39.

³ Južnom obalom Drave od Donjeg Miholjca na zapad prodirala je borbena grupa »Fišer«, ojačana jednim pukom 11. poljske vazduhoplovne divizije, a pravcem Orašnica — Podravska Slatina — Suhopolje — Virovitica njemačka 297. pješadijska divizija (vidi dok. br. 12, 29, 31, 38, 39 i 72; Arhiv VII, reg. br. 2—2, k. 883: izvještaj Štaba 12/divizije pisan Štabu 6. koipusa NOVJ 14. marta 1945).

rovitici i spojilo se sa Istočnom skupinom, te na taj način spriječilo mogućnost neprijatelja da se povuče ka sjeveru.⁴

Gubitci neprijatelja pred Istočnom skupinom u toku 7. II. iznose: 282 poginula, 27 zarobljenih partizana te 17 strojnica zaplijenjeno.⁵ Na neprijateljskom uzletištu u Voćinu, zaplijenjena su 2 zrakoplova.

Neprijatelj drži mostobran na j. obali Drave j. Barča.⁶

Zapadna skupina slomila je nepr. odpor i dostigla 7. II. crt: Ivanovo Selo (9 km. s. si. Daruvara) — južni rub Vel. Peratovice — Mali Grđevac — Zrinska — Brzaja — vis 228 (6 km. s.i., 8. 11, 15 i 17V2 km. s. Grubišnog Polja).⁷

Jači nepr. prodor bio je izpred borbene skupine generala Moškova.⁶

Neprijateljski gubitci izpred Zapadne borbene skupine u toku 7. II. iznose: 303 poginula, 61 zarobljen. Plien: 37 strojopuškaka, veći broj puškaka i strjeljiva.

Gubitci hrvatskih oružanih snaga: 9 poginulih (među njima puk. Šimić), 56 ranjenih (7 častnika).

Postrojbe jedne naše gorske divizije prodrle su preko Požeškog gorja na crt: Pleternica — SI. Požega — Ivandol — Golobrdci⁹ (12 km. s.i. i 13 s.si. Nove Gradiške).

⁴ Ovaj podatak nije tačan. Na desnu obalu Drave povukle su se jedinice 12. korpusa NOVJ, glavnina Osječke brigade, komora 12. NOU divizije, neke ustanove Korpusne vojne oblasti 6. korpusa NOVJ i nekoliko hiljada nenaoružanih stanovnika iz Slavonije (vidi dok. br. 15, 17, 29, 31, 37, 38, 39, 72 i 88; Arhiv VII, reg. br. 2—2, k. 883).

⁵ Redakcija nije mogla utvrditi koliki su bili gubici 16. i 51. divizije 12. korpusa i dijelova 12. divizije 6. korpusa NOVJ 7. februara 1945. Sve jedinice 6. korpusa NOVJ u borbama od 6. do 10. februara imale su 142 mrtva i 216 ranjenih. O gubicima 16. i 51. NOU divizije u prvoj polovini februara vidi dok. br. 29; 31, 38, 39 i 72; Arhiv VII, reg. br. 2—2, k. 883.

⁶ Uži mostobran na desnoj obali Drave držala je 9. februara 36. NOU divizija, da bi obezbijedila prebacivanje ostalih jedinica 12. korpusa u Mađarsku (vidi dok. br. 15, 17, 29, 31, 38 i 39);

⁷ Dijelovi njemačkog 15. SS kozačkog korpusa i 1. ustaško-domobranska divizija zauzeli su navedena mjesta savladavši prethodno otpor jedinica 32. divizije 10. korpusa i 40. divizije 6. korpusa NOVJ (vidi dok. br. 57 i 80).

⁸ Ante Moškov je bio zapovjednik (komandant) 1. ustaško-domobranske divizije.

⁹ Vidi dok. br. 102, objašnjenje br. 8.

• *Sisak — Petrinje:*

Jake nepr. snage,¹⁰ koje su obkolile šire područje Petrinje i dalje bezuspješno napadaju pojedina uporišta. Neprijatelj drži iztoč. dio Češkog Sela (3 km. i. Petrinje), dok je s. Brest (2 km. s.Z. Petrinje) u-našim rukama.

Podhvat za odterećenje odpočeo je 10. II.¹¹

Jadranska fronta:

Na Neretvanskom odsjeku neprijatelj je uzaludno napadao naše postave na-crti Miljkovići — Varda (5 km. j. — 5 km. z. Mostara), uz podporu topničke i bacačke vatre.

Neprijateljski napadaji na naše postave na crti Mikuljača — Jastrebinke (4 km. z. i 7 km. s.z. Mostara) odbijeni su.

Protunapadajem zauzeta je Megjina¹² (7 km. z. Mostara).

Osujećeno je zaobilaženje naših postava s. z. Mostara.

U borbama kod Širokog Briega 6. II. uništena su dvojica nepr. oklopna kola, a dvojica su oštećena.

8. II. odbijeni su nepr. napadaji u području Neve-sinja.

Višegrad:

U području Višegrada živahna obostrana izviđačka i borbena djelatnost.

Banja Luka:

Partizani su izbačeni iz s. Motike (4 km. s.z. Banje Luke) te iz s. Donja Dolina (12 km. i. Bos. Gradiške), uz 13 poginulih, 20 ranjenih i 4 zarobljena. Zaplijenjeno su 2 strojopuške, 1 strojnica, više pušaka i strjeljivo. Vlastiti gubitci: 6 poginulih i 2 ranjena.

Obćenito:

Odbijen je napadaj partizana na jednu presehcu 10 km. južno od Doboja.

U toku izviđanja i manjih djelatnosti kod Kiseljaka, Nove Kapele Batrine, Karlovca, Bos. Novog i Gor. Bistre, poginulo je 17 partizana, 18 je ranjeno i 5 zarob-

¹⁰ Odnosi se na 7. i 34. diviziju 4. korpusa NOVJ (vidi dok. br. 36, 65,¹¹ 92, 93, 95 i 96).

¹¹ Riječ je o operaciji koju je preduzela njemačka skupina Šlachher (Schlachter) u sadejstvu sa ustašama i domobranima da bi oslabila pritisak 7. i 34. NOU divizije na Petrinju i Sisak (vidi dok. br. 36, 65, 95 i 113).

¹² Na karti 1:100.000: Medine.

ljeno, dok je jedan prebjegao. Zaplijenjeno je oružje i strjeljivo. Vlastiti gubitci 4 ranjena.

Nepr. zrakoplovstvo:

9. II. nepr. zrakoplovi napali su Konjic i Ostrožac. Pojednosti nisu javljene.

9. II. nepr. zrakoplovi bacili su 4 bombe na j.i.dio Banje Luke. Oštećeno je više kuća i ranjeno 8 osoba. Istodobno napadnut je strojničkom vatrom putn. samovoz na cesti B.[anja] Luka — Bos. Gradiška. Poginule su 4 i ranjeno 5 osoba.

9. II. nepr. bombarderi bacili su oko 70 bombi na s.z. područje Siska. Srušeno je 6 kuća, a više ih. je oštećeno. 1 osoba je; poginula, 3 su ranjene.

10. II. jedan nepr. zrakoplov bacio je 3 bombe srednje težine na Brod n's. Štete i žrtava nema.

Istog dana napali su nepr. zrakoplovi bombama i stroj, vatrom želj. postaju Mostar. Šteta je neznatna.

Željeznice:

9. II. oko 20,30 sati na pruzi Zagreb — Sisak između Sv. Klare i Vel. Gorice, minama je oštećena pruga na više mjesta.¹³ Šteta je popravljena 10. II.

10. II. oko 22,30 sati na pruzi Zagreb — Sutla kod Černomerca minom oštećena je želj. pruga i jedan stroj.

Noću 10/11. II. minama je oštećena pruga Brod — Sarajevo između Nemile i Vranduka.

ZA POGLAVNIKA I DOM SPREMNI!

ZA TOČNOST:

Pročelnik Operativnog odjela
glstož. pukovnik (Helbich)
Helbich

Glavar glavnog stožera Orsa
General i ust. pukovnik
(T. Sertić)
T. Sertić v.r.

M. P.

¹³ Diverziju su izveli dijelovi 2. diverzantskog NO odreda (vidi dok. br. 82).

IZVJEŠTAJ GLAVNOG STOŽERA MINISTARSTVA ORUŽA-
NIH SNAGA NDH OD 12. FEBRUARA 1945; O DEJSTVIMA
PROTIV JEDINICA NOVJ U PODRAVINI, BANIJI I BOSNI
I HERCEGOVINI¹

Vojnička tajna

DNEVNO IZVJEŠĆE Ia Br. 43/45.
GLAVNOG STOŽERA MINISTARSTVA ORUŽANIH SNAGA
12. II. 1945.

Iztočna fronta:

U dva bezuspješna napadaja na uporište j. Brčkog imao je neprijatelj 59 poginulih.

U Srijemu, na Dunavu i Dravi bilo je samo neprijateljske vatre za uznemiravanje.

Podravina:

Iztočna skupina prodrla je svojim sjevernim krilom preko Budakovca, Detkovca i Novog Gradca (19 km. i. si., 18 i 16 km.s.i. Virovitice) u smjeru iztočnog krila mostobrana kod Barča.²

Druga borbena skupina prodrla je preko Gačišta, Brezovice i Rušnja (15V-2 i., 13V2 i 13 km. s.i. Virovitice) na mostobran j. Barča, koji je probila 10. II. oko podne i dostigla mjesto kod već porušenog mosta.³

Borbena skupina, koja je dostigla Suho Polje, sloмила je 9. II. nepr. odpor na visovima j.z. Suhog Polja, te u brzom napredovanju zajedno sa sjevernim krilom skupine Zapad, koje je nadiralo preko Spišić Bukovice, zauzela Viroviticu i produžila napredovanje prema sjeveru.⁴ U toku su borbe sa neprijateljem, koji se brani u poljskim utvrđenjima na crti: Dijelka — Lukaoki Budro-

¹ Prepis originala (umnožen na geštetmeru, latinicom) u Arhivu VII, reg. br. 12/1—1, k. 47.

² Opširnije o tome vidi dok. br. 94, objašnjenje br. 3.

³ Pontonski most kod Barča demontirao je Inžinjerijski bataljon 3. armije NOVJ u zoru 10. februara 1945 (vidi dok. br. 15, 17, 37 i 39).

⁴ O pravcima nastupanja njemačkih i ustaško-domobranskih jedinica ka virovitičkom mostobranu vidi dok. br. 12, 29, 31, 37, 38, 39 i 72.

vac — Lukačko D. Selo — Lukač (11—5 km. s.si. Virovitice).⁵

Nastavlja se čišćenje Dravske doline d područja između Drave i Bilogore.

U Bilogori Zapadna skupina dostigla je 9. II. crtui Dapčevica — Vel. Peratovica — Topolovica — Srednja Zanova⁶ (15 km. j. z. — 12 km. z. Virovitice). Dok neprijatelj samo na pojedinim mjestima pruža žestok otpor, njegove snage odmiču pod borbom dielom u smjeru Barča,⁷ a dielom u smjeru juga.

U području Vočina razbijene nepr. skupine napale su bezuspješno tamo ostavljenu posadu.⁸

Izpred borbene skupine gen.[erala] Moškova,[®] nepr. je izgubio: 36 poginulih i 2 zarobljena. Zaplijenjeno je: 2 strojnice, 4 strojpuške i 14 pušaka. Vlastiti gubitci: 4 poginula i 61 ranjen.

Naše gorske postrojbe prošle su Požeško gorje i odpočele čišćenje Pož. kotline od crte: Pleternica — Požega — Ivan Dol, nadirući k crti: Trenkovo — Toranj — Lučinci — Pasikovci¹⁰ (7 km. s., 10 i 12 km. s. z. — 15 z. si. Sl. Požege), te su već 10. II. zauzele Trenkovo, gdje je palo 6 partizana i 4 se predalo.

Okučani:

Kod Smrtića (4 km. s.i. Okučana), protjerana je skupina partizana u smjeru sjevera bez vlastitih gubitaka. Nepr. gubitci nisu ustanovljeni.

Sisak — Petrinje:

Obkoljena posada Petrinje i dalje odoljeva neprestanim part. napadajima. Selo Brest (4 km. s. z. Petrinje) napušteno je, nakon što je noću 11/12. II odbijeno više partiz. napadaja,¹¹ pri čemu je palo 16, ranjeno 20 partizana, te zaplijenjeno 7 pušaka i drugo oružje.

⁵ Navedenu liniju posjele su 9. februara 1945. jedinice 36. NOU divizije (vidi dok. br. 37).

⁶ Vidi dok. br. 94, objašnjenje br. 7.

⁷ Jedinice 6. i 10. korpusa NOVJ koje su spriječavale prodor Nijemaca, ustaša i domobrana ka Virovitici nisu se povlačile u pravcu Barča (vidi dok. br. 39, 42, 52, 57, 60, 66, 72 i 80).

⁸ Neprijateljeve posade i kolone u rejonu Vočina napadale su 9. februara 1945. jedinice 12. NOU divizije (vidi Arhiv VII, reg. br. 2—2, k. 883: izvještaj Štaba 12. divizije pisan Štabu 6. korpusa NOVJ 14. marta 1945).

⁹ Vidi dok. br. 103, objašnjenje br. 7 i 8.

¹⁰ Opširnije o tome vidi dok. br. 94 i 95.

¹¹ Selo Brest su zauzele jedinice 34. NOU -divizije 11. februara 1945 (vidi dok. br. 65). *

Partizani drže cijelu s. obalu r. Kupe kod Petrinje i dovlače pojačanja.¹² Posada Petrinje očistila je Češko Selo i Novu Drenčinu¹³ (3 km. i. i 3 s. i. Petrinje) pobivši 5 partizana i zaplенивши jednu strojopušku i više pušaka. Nepr. gubitci u borbama oko Petrinje cieni se na oko 400 poginulih i ranjenih,¹⁴ dok gubitci posade iznose 46 poginulih i 33 ranjena.

Snage upućene u pomoć preko Siska vođe teške borbe s partizanima ušančenim kod Pračna i u šumi Vel. Lasinja (4 i 5 km. j. Siska), te još nisu mogle slomiti nepr. odpor.¹⁵ Druge snage, koje napreduju iz Sunje, vođe borbu s jakim partiz. snagama kod Vukoševca i Brđana¹⁶ (5 km. z. i 7 km. z.sz. Sunje).

Lika:

Borbene skupine napale su neprijatelja u području Ličko Petr.[ovo] Selo — Vaganac (12 i 14 km. s.z. Bihaća), te protjerale partizane iz ta dva mjesta.¹⁷

Jadranska fronta:

Na Neretvanskom odsjeku odbijeni su svi nepr. napadaji na naša uporišta zapadno i j.z. Mostara. Naši postavi sa Jastrebinke pomaknuti su na Gomilu (9 i 11 km. s.z. Mostara). Nepr. gubitci nisu ustanovljeni, vlastiti gubitci: 5 poginulih i 13 ranjenih.

U području Nevesinja odpočeo je nepr. iz j.i.> iztočnog i sj. smjera očekivani napadaj. Svi napadaji odbijeni su usredotočenom vatrom branioca.

Zvornik:

U TJ području Zvornika borbene skupine osvojile su Čolopek i vis 322 sjeverno od ovog mjesta (8 km. s. Zvornika), te slomile nepr. odpor sjeverno od visa 495 (7 km. s. z. Zvornika). Prolazno izgubljen vis 508 (4 km. z. Zvornika) ponovo je osvojen.

Doboj — Tuzla:

Hrvatsko-Njem. borbene skupine koje prodiru iz Gračanice prema iztoku, dostigle su 10. II. u podne crtu:

¹² Sjevernu obalu Kupe kod Petrinje držale su jedinice 34. NOU divizije (vidi dok. br. 36 i 65).

¹³ i ¹⁴ O toku i rezultatima borbi za Češko Selo i Novu Drenčinu vidi dok. br. 36.

¹⁵ i ¹⁶ Na području Siska i Sunje vodila je borbe 7. NOU divizija protiv borbene grupe šlaher i dijelova 4. ustaško-domobranske divizije (vidi dok. br. 36, 65, 94 i 113).

¹⁷ Dijelovi njemačke 373. i 392. legionarske divizije u sadejstvu s dijelovima 11. i 13. ustaško-domobranske divizije uspjeli su 12. februara 1945. zauzeti ta mjesta, ali su protivnapadom jedinica 8. i 35. NOU divizije odbačeni u svoja uporišta (vidi dok. br. 46, 47, 48, 65, 114 i 115).

3 km. s.z.— 7 km. s.sz. Miričine i slomile nepr. odpor' na visinskim postavima kod Orahovice (7 km. s.Z. Miričine). Napad na Miričinu je u toku.

Obćenito:

Prigodom izviđanja u području Brčkog, Osijeka, Križevaca i Zagreba, palo je 17 partizana, 3 zarobljena, 10 ih je prebjeglo (1 partizanka). Plien: 1 strojopuška i 27 pušaka. Vlastiti gubitci: 3 poginula, 5 ranjenih i 7 nestalih.

Pri pretresu s. Vinkovci kod Sv. Ivana Zeline uhvaćeno je 12 odmetnika i zaplijenjeno 6 pušaka.

Nepr. zrakoplovstvo:

Prema naknadnom izvješću 5. II. nepr. zrakoplovi napali su želj. postaju Osijek. 3 su osobe ranjene, a šteta je. neznatna.

9. II. nepr. zrak. bacali su promičbene letake nad Konjicom i Velež pl.

10. II. nepr. lovci napali su vlak kod Hadžića stroj, vatrom i bacili jednu bombu. Izkočila su 1 kola i 1 osoba je ranjena.

Vlast, zrakoplovstvo:

10. ili. II. naše je zrakoplovstvo izvršilo bombardiranje nepr. pont. mosta kod Barča i grad Barč, te bombardiralo partizane u jednom selu i. Petrinje, sve u suradnji s borbenim skupinama. Osim toga izvršilo je bacanje letaka u području Virovitica — Barč i Petrinje, te opskrbu strjeljivom posade u Petrinji, kao i više raznih prijevoza,

Osobitosti:

Prema izvj. 11. zbor. područja na Dilj gori predalo se našim postrojbama 60 odmetnika t.zv. bijelih partizana, dok se navodno želi predati još jedna veća skupina od oko 470 partizana.

Željeznice:

9. II. na pruzi B. Brod — Sarajevo između Begov Hana i Želeća naišao je na razorenu prugu teret, vlak, te izskočio s 5 kola. Žrtava nema, a kvar je popravljen iz tog dana.

11. II. minirali su partizani prugu Zagreb — D. Selo — Novska na nekoliko mjesta,¹⁸ Popravak je u toku.

¹⁸ Prugu su minirali dijelovi 3. diverzantskog NO odreda na 36 mjesta (vidi Arhiv VII, reg. br. 1/16—2, k. 119/9: depešu Štaba 10. korpusa upućenu Glavnom štabu NOVJ 14. /februara 1945; reg. br. 2—4, k. 121: operacijski dnevnik Štaba grupe diverzantskih odreda Glavnog štaba NOV i PO Hrvatske).

Prigodom napadaja nepr. zrak.[oplova] na Sisak 9. II..pogođena je i želj. postaja, gdje je oštećeno nekoliko kolosjeka, a 1 ložač poginuo.

ZA POGLAVNIKA I DOM SPREMNI!

ZA TOČNOST:
Pročelnik Operativnog odjela
glavnostožerni pukovnik
(Helbich)
Helbich

Glavar glavnog stožera Orsa
General i ust." pukovnik
(T. Sertić)
T. Sertić v.r.

M. P.

BR. 96

**IZVJEŠTAJ GLAVNOG STOŽERA MINISTARSTVA ORUŽA-
NIH SNAGA NDH OD 13. FEBRUARA 1945. O DEJSTVIMA
PROTIV JEDINICA NOVJ U PODRAVINI, BANIJI, LICI I
BOSNI I HERCEGOVINI¹**

Vojnička tajna

DNEVNO IZVJEŠĆE Ia Br. 44/45.
GLAVNOG STOŽERA MINISTARSTVA ORUŽANIH SNAGA
13. II. 1945.

Iztočna fronta:

-

U području Bijeljine i Brčkog nema promjena.
Na Srijemskom odsjeku odbijen je nepr. napadaj
kod Ilinaca.

Na Dunavu i Dravi, osim neprijateljske vatre za uz-
nemirivanje, nema važnijih događaja.

Podravina:

U Podravini borbene skupine nastavljaju čišćenje
zemljišta od razbijenih partizanskih skupina. Jedna oja-
čana bojna iz Pivnice nalazi se u borbi s jakim neprija-
teljem na visovima 4 km. s. Gjulavesa.²

¹ Prepis originala (umnožen na geštetneru, latinicom) u Arhivu VII, reg. br. 13/1—1, k. 47.

² Riječ je o borbi koja se vodila između dva bataljona 4. brigade 12. NOU divizije i dijelova njemačke 7. SS divizije 9. februara 1945 (vidi Arhiv VII, reg. br. 2—2, k. 883: izvještaj Štaba 12. divizije pisan Štabu 6. korpusa NOVJ 14. marta 1945).

Južno krilo Zapadne skupine promienilo je smjer prema Daruvaru, dok susjedna skupina nadire preko Bastaja (10 km. s. si. Daruvara) prema Gjulavesu.³

Borbena skupina generala Moškova u suradnji s njemačkom skupinom sjeverno od nje, dostigla je crtu: Lončarica — Ribnjak (12 km. j.ji. i 6 km. j. z. Virovitice) i visove j. Špisić Bukovice.⁴

Neprijatelj je izpred Zapadne skupine⁵ u vremenu od 5—10. II. izgubio 572 poginula izbrojeno (1 sovjetski častnik),⁶ 173 zarobljenih (3 sovjat, častnika), dok je zaplijenjeno 69 strojnica i 214 pušaka. Gubitci izpred Istočne skupine još nisu javljeni.

Ivanić Grad:

Završeno je čišćenje područja Ježevo — Rugvica — Dubrovčak (8 i 14 km. z.sz., te 7 km. j.jz. Ivanić Grada) od partizanskih skupina.⁷ Neprijateljski gubitci iznose: 6 poginulih, 12 ranjenih i 1 zarobljen. Uništene su 2 skele i 3 čamca, dok je zaplijenjeno 6 konja. Cieni se da su nepr. gubitci znatno veći. Vlastiti gubitci: 2 poginula (1 Niemac) i 6 ranjenih.

Petrinja:

Posada Petrinje obskrbljena strjeljivom i dalje uspješno odbija sve neprijateljske napadaje. Bobena skupina Schlacher, koja iz Siska napreduje prema Petrinji, imala je u borbama 11. II. gubitke od 18 poginulih i 85 ranjenih.

Podhvat za odtarećenje Petrinje nastavlja se.⁸

³ Navedenim pravcima su prodirali dijelovi njemačkog 15. SS kozačkog korpusa (vidi dok. br. 80).

⁴ Prva ustaško-domobranska divizija u sadejstvu s dijelovima njemačkog 15. SS kozačkog korpusa dostigla je navedenu liniju 9. februara 1945 (vidi dok. br. 80).

⁵ O neprijateljjevim jedinicama koje su prodirale ka virovitičkom mostobranu sa zapada vidi dok. br. 12, 29, 37 i 39.

⁶ Na virovitičkom mostobranu tada nije bilo pripadnika Crvene armije. Dijelovi 233. divizije Crvene armije zauzeli su mostobran kod Virovitice početkom decembra 1944, a napustili su ga 20. januara 1945. Opširnije o tome vidi knj. 35, dok. br. 48, str. 257, dok. br. 111, str. 533, 534 i 537; knj. 36, dok. br. 103.

⁷ Prema izvještaju Štaba grupe NOP odreda pisanom Štabu 10. korpusa NOVJ, Nijemci su 8. februara 1945. prodrli u dolinu Save, južno od Ivanić-Grada. Posavski NOP odred im je pružio otpor, ali se pred nadmoćnijim neprijateljem povukao na desnu obalu Save. Poslije tri dana neprijatelj se povukao na komunikaciju Ivanić-Grad — Zagreb pa je i Posavski NOP odred vraćen na svoj sektor. Redakcija nije mogla utvrditi koliki su bili gubici Posavskog NOP odreda (vidi Arhiv VII, reg. br. 46—3, k. 557).

⁸ O borbama na području Siska i Petrinje vidi dok. br. 36, 65, '93, 94, 97, 98, 99 i 113.

Lika:

U području i. Plaškog naneseni su nepr. gubitci od 134 poginula (2 »komandanta«), 7 zarobljenih, dok je zaplijenjeno 15 strojnica.³

U toku je podhvata u području Ličko, Petrovo Selo — Drežnik Grad — Plitv. Jezera.¹⁰

Jadr. fronta:

Na Neretvanskom odsjeku povraćeni su protunapadajem postavi na crti: Varda — Blato (5 km. j. i 6 km. j.z. Mostara), dok su svi nepr. protunapadaji odbijeni.

U području Nevesinja odbijeni su svi nepr. napadaji.

Višegrad:

Odbijeno je više partizanskih napadaja na mostobran kod Višegrada.

Zvornik:

U području s. Zvornika podhvata snage lome nepr. odpor, te su osvojile više visinskih postava. Nepr. gubitci iznose: 189 poginulih, a plien 12 strojnica.

Zenica:

Odbijen je napadaj partizana na postave sjeverno od Zenice.

Doboj — Tuzla:

Njemačke i hrvatske borbene skupine, koje napreduju iz Gračanice u smjeru Tuzle, dostigle su crtu: 3 km. s.z. Miričine — Turkovići — Moranjci Gornji — Čekanići (8 km. s.si. i 10 km. s. Miričine).

Obćenito:

Prigodom manjih djelatnosti i izviđanja kod Sarajeva i B. Luke, Nove Kap; Batrine, Bjelovara i Karlovca, palo je 11 partizana i 5 četnika, ranjeno više partizana, zarobljeno 13 partizana i 4 četnika, a 2 su se partizana predala. Zaplijenjeno je 11 pušaka, 1 strojopuška, 7 konja i 2 kola. Vlastiti gubitci: 5 poginulih, 14 ranjenih i 3 nestala.

Vlast, zrakoplovstvo:

12. II. naše je zrakoplovstvo napalo bombama jedno nepr. uzletište u području Čazme, te područje oko Pe-

⁰ O gubicima 3. brigade 8. NOU divizije u borbama kod Plaškog vidi dok. br. 40, 65 i 115.

" Vidi dok. br. 44, 46, 65, 114 i 115.

trinje, na kojem se nalaze partizani, a u suradnji s borbenim skupinama.

Nadalje izvršilo je više prijevoza i opskrbu strjeljivom posade u Petrinji.

Željeznice:

Pruga Zagreb — Dugo Selo — Novska između Novos. Križa i Ivanić Grada popravljena je 12. II. u jutro.

ZA POGLAVNIKA I DOM SPREMNI!

ZA TOČNOST:
Pročelnik Operativnog odjela
glavnostožerni pukovnik
(Helbich)
Helbich

Glavar glavnog stožera Orsa
General i ust. pukovnik
(T. Sertić)
T. Sertić v.r.

M. P.

IZVJEŠTAJ GLAVNOG STOŽERA MINISTARSTVA ORUŽANIH SNAGA NDH OD 14. FEBRUARA 1945. O DEJSTVIMA PROTIV JEDINICA NOVJ U PODRAVINI, SLAVONIJI, BANIJI, LICI I BOSNI I HERCEGOVINI¹

Vojnička tajna

DNEVNO IZVJEŠĆE Ia Br. 45/45.
GLAVNOG STOŽERA MINISTARSTVA ORUŽANIH SNAGA
14.11.1945.

Iztočna fronta:

U području Bijeljine u toku je podhvat u smjeru jugozapada. Neprijatelj pruža ogorčen otpor.

Na ostalim odsjecima iztočne fronte nije bilo promjena.

Podravina:

Završeno je čišćenje područja sjeverno Virovitice. Neprijatelj tuče pokrete naših četa j. Drave jakom topničkom i bacačkom vatrom sa sjeverne obale rijeke.²

Između Pivnice i Gjulavesa u toku su borbe s jakim neprijateljem.³ U zaleđu fronte dostigle su borbene skupine iz područja Đakova i Broda⁴ crtu: Podgorje — Rozmajerovac — Vlatkovac — Ruševo — Đedina Rieka (33 s.i., 25 s.si., 15 s. i 19 km. s.sz. Broda), uz neznatan nepr. otpor i sporo radi brojnih mina, prepreka od stabala, te razorenih cesta i mostova.

Gorske postrojbe u nastavku izviđanja u Požeškoj kotlini naišle su na jači neprijateljski otpor na crti: To-

¹ Prepis originala (umnožen na geštetneru, latinicom) u Arhivu VII, reg. br. 14/1—1, k. 47.

² Eolone njemačkih jedinica koje su se poslije zauzimanja virovitičkog mostobrana (10. februara 1945) prebacivale prema Podravskoj Slatini i Donjem Miholjcu vjerovatno je tukla artiljerija jedinica 1. bugarske armije. Bugarske jedinice su posjele lijevu obalu Drave od Barča nizvodno poslije povlačenja 12. korpusa sa virovitičkog mostobrana (vidi, dok. br. 12, 29, 31, 37, 38 i 39).

³ Vidi dok. br. 96, objašnjenje br. 2.

⁴ Sa područja Đakova i Slavenskog Broda prodirala je prema Krndiji i Papuku borbena grupa »Stefan« (opširnije o tome vidi dok. br. 39, 78 i 72).

ranj — Milivojevci — Slobošćina — Pasikovci⁵ (11 km. s.z. — 16 km. z. sz. Si. Požege).

Slomljen je jači nepr. odpor uz podporu topništva na crti: Alilovac — Trenkovo. — Krivaj (6 km. s.si. — 8 km. s. z. Požege) i neprijatelj odbačen prema sjeveru. Neprijateljski gubitci 35 poginulih, 4 zarobljena, dok se je 16 partizana predalo.⁶ Vlastiti gubitci: 8 poginulih i 9 ranjenih. Neprijateljski pokreti od Stražemana u smjeru Kutjeva tućeni su vlastitom topničkom vatrom.

Zapadna podhvatna skupina je s južnim krilom prodrła preko želj. pruge i zauzela Donju Vresku (6 km. s.i. Daruvara), gdje su odbijeni jaki nepr. protunapadaji.⁷ Druga borb. skupina napadala je od Ivanovog Sela preko Bastaja na Katince (2 lan. j.z. Gjulavesa), gdje su u toku borbe s jakim nepr. snagama.

Petrinja:

— "••

Hrabra posada Petrinje već 4 dana odoljeva napadajima jakih partizanskih snaga, a 13. II. na juriš je zauzela selo Brest (4 km. s.Z..Petrinje) jednim protunapadajem.

Podhvatna skupina Schlacher uspjela je izbaciti partizane iz Praćna i spojiti se 13. II. s posadom Petrinje, koja je jednim izpadom dostigla Mošćenicu.⁸

Borbena skupina ustaškog obranbenog zdruga iz Sunje, slomila je nepr. odpor kod Brđana, zauzela ovo mjesto i nastavila napredovanje u smjeru Blinjskog Kuta.

U borbama oko Petrinje neprijatelj je do sada imao • 969 poginulih i ranjenih, 4 zarobljena, dok je 9 partizana

⁵ Dijelove 7. ustaško-domobranske divizije napala je 12. NOU brigada koja še nalazila na maršu u pravcu Kaptola i Vetova. Poslije kraće borbe u susretu neprijatelj se povukao pretrpjevši znatne gubitke u ljudstvu i materijalu (vidi Arhiv VII, reg. br. 2—2, k. 883: izvještaj 12. divizije pisan Štabu 6. korpusa NOVJ 14. marta 1945).

" Prema izvještaju Štaba 12. divizije pisan Štabu 6. korpusa NOVJ 14. marta 1945. jedan bataljon Čehoslovačke NO brigade »Jan Žiška« doćekao je kod Trenkova dijelove 7. ustaško-domobranske divizije 12. februara 1945. Poslije dvoćasovne borbe neprijatelj je odbaćen u Slavonsku Požegu. Bataljon Čehoslovačke NO brigade »Jan Žiška« imao je 1 mrtvog, 2 ranjena i 2 nestala borca (vidi Arhiv VII, reg. br. 2—2, k. 883).

• ⁷ Dijelovi njemaćkog 15. SS kozaćkog korpusa uspjeli su potisnuti iz Donje Vriješke jedinice 33. divizije 10. korpusa NOVJ 11. februara 1945, ali su protivnapadom istoga dana odbaćeni ka sjeverozapadu (vidi dok. br. 42).

⁸ O borbama na području Siska i Petrinje vidi dok. br. 36, 65 i 113.

prebjeglo.⁰ Zaplijenjena je 1 strojopuška, 2 strojosamokresa, 23 puške i strjeljivo. Uništen je jedan nepr. top.

Vlastiti gubitci: 58 poginulih i 36 ranjenih.

Bos. Novi — Kostajnica:

U području j. Bos. Novog izviđačke skupine nisu naišle na neprijatelja. Kod Velešnje (5 km. z.sz. Kostajnice) protjerana je jedna partiz. skupina dalje prema zapadu, uz 5 poginulih i 5 ranjenih partizana. Vlastiti gubitci 1 poginuo i 2 ranjena.

Lika:

U području između Bihaća i Plitvičkih Jezera borbeno skupina iz Babinog Potoka nadire iztočnom obalom Plitv. Jezera sporo uslijed visokog sniega. Borbeno skupina iz Bihaća, nakon što je zauzela Vaganac i odbila više nepr. napadaja, produžila je napadaj na Drežnik Grad. Borbeno skupina sa sjev. zapada nadire bez jačeg nepr. otpora u smjeru Poljanka¹⁰ (25 km. s. z. Bihaća).

Jadranska fronta:

U borbenom području Mostara, "nepr. je napadao s jakim snagama uz pomoć topništva i oki. kola zapadni i južni odsjek.

Svi su napadaji odbijeni usredotočenom vatrom branilaca, nekoliko prodora na j. odsjeku — na Vardi — pročišćen je u protunapadaju naših snaga.

Konjic:

Noću 11/12. II. jake partizanske snage napale su posadu uporišta Ljut, Džepi, Hasanovići i Goricu (3 j.i. 5 s.i., 8 s. i 11 km. s.ž. Konjica). Posada uporišta Džepi, Hasanovići i Gorica morale su se povući nakon što su pretrpjele gubitke od 13 poginulih i više ranjenih. Nepr. gubitci 11 poginulih i veći broj ranjenih.

U području Konjica opaženo je okupljanje jakih partiz. snaga s vjerovatnom namjerom napadaja na Konjic.

Goražde:

U području Trnova i Goražde odbijeno je nekoliko manjih nepr. napadaja. Mostobran Goražde izpražnjen je po osnovi.

⁰ 0 gubicima 7. i 34. NOU divizije u borbama kod Petrinje u prvoj polovini februara 1945. vidi dok. br. 36 i 65.

¹⁰ O borbama na području Plitvičkih jezera od 11. do 14. februara 1945. vidi dok. br. 44, 46, 65, 95, 96 i 113.

Zvornik:

U području s. Zvornika odbijeno je više nepr. napadaja. Drinjača je napuštena i razoreni su mostovi. Zaslaznice nalaze se na postavima 3 km. j. Zvornika.

Doboj — Tuzla:

-

Njemačke i hrvatske borbene skupine, koje nadiru dolinom Spreče morale su sjeverno Spreče prijeći u obranu na dostignutoj crti, zbog jakog nepr. protunapadaja.

Borbene skupine, koje iz Zvornika napreduju prema Tuzli, naišle su na jak. nepr. odpor zapadno Zvornika.

Banja Luka:

U borbama kod Motika (5 km. s.Z. Banje Luke) neprijatelj je pretrpio gubitke od 27 poginulih i 1 zarobljenog. Plien 10 pušaka i 1 samokres. Vlastiti gubitci 2 ranjena. "

Nepr. zrakoplovstvo:

11. II. 3 nepr. lovca napala su bombama i strojn. vatrom Doboj.- Šteta je neznatna, žrtava nema.

Istog dana napali su nepr. zrakoplovi bombama i strojn. vatrom Vukovar. Pojednostiti nisu poznate.

13. II. od 14,06 — 14,20 sati oko 60 neprijateljskih bombardera bacilo je veći broj bombi od 100—500 kg. težine u 8 valova na Zagreb. Bombe su pale na područje j. želj. pruge od teretnog kolodvora u Vrapču do istočnog kolodvora u Zagrebu. Srušena je 61 kuća, 30 kuća je teško oštećeno. Poginulo je 60 osoba, a 42 ranjene osobe x potražile su liečn. pomoć.

13. II. nepr. zrakoplovi ponovo su napali Bihać u 4 vala. Pogođeni su želj. postaja i istočni dio grada.

Istog dana 12 nepr. zrakoplova napalo je želj. postaju Konjic. Ima štete. Jedna osoba je poginula, 5 ih je ranjeno.

Osobitosti:

"Prema izvješću II. Ust. zdruga na temelju Poglavnike amnestije predalo se 10 seljaka silom uvrštenih u partizane, koji su ubili 5 nižih part. »komandanata«. U Brođancima predalo se 11 partizana s oružjem.

Postrojbama 7. gor. hrv. divizije prijavilo se do sada 105 voj. obveznika iz Požeške kotline.

Vlast, zrakoplovstvo:

Naše je zrakoplovstvo 13. II. izvršilo bacanje promičbenih letaka u području Fojnice i Kiseljaka.

ZA POGLAVNIKA I DOM SPREMNI!

ZA TOČNOST:	Glavar glavnog stožera -Orsa
Pročelnik Operativnog odjela	' General i ust. pukovnik
glstož. pukovnik (HelbicJa)	(T. Sertić)
Helbich	T. Sertić v.r.
M. P.	

BR. 98

IZVJEŠTAJ GLAVNOG STOŽERA MINISTARSTVA ORUŽANIH SNAGA NDH OD 15. FEBRUARA 1945. O DEJSTVIMA PROTIV JEDINICA NOVJ U SREMU, SLAVONIJI, BANIJI, LICI I BOSNI I HERCEGOVINI¹

Vojnička tajna

DNEVNO IZVJEŠĆE Ia Br. 46/45.
GLAVNOG STOŽERA MINISTARSTVA ORUŽANIH SNAGA
15. II. 1945.

Iztočna fronta:

Na donjoj Drini slomljen je neprijateljski odpor i zauzet Kozluk. Neprijateljski prielaz preko Drine s.i. Kozluka tučen je našom topnič. vatrom.

U području j.z. Bijeljine izbačene su partizanske skupine iz poljskih postava te protjerane iz područja Suhopolja. Južno Bijeljine neprijatelj je također odbačen. Neprijateljski gubitci iznose 65 poginulih.

Na Srieniskom odsjeku protjerani su neprijateljski izviđački dielovi kod Batrovca i Lovaša, a bacačkom i topnič. vatrom tučeni su pojedini neprijateljski dielovi.

Na mostobranu kod Virovitice jaka topnička vatra.²

¹ Prepis originala (umnožen na geštetnem, latinicom) u Arhivu VII, reg. br. 15/1—1, k. 47.

² Opširnije o tome vidi dok. br. 97, objašnjenje br. 2. •

Podravina:

U toku su borbe s neprijateljem u j.i. dielu Papuka.³ U području Slatinskog Drenovca zaplijenjeno je jedno veće partizansko oboskrbno skladište s 54 tone žita (njemački plien).

Sjeverno od Daruvara pokušavaju, razbijene partizanske skupine iz Bilogore, polučiti prodor u smjeru sjevero istoka. Svi neprijateljski napadaji su odbijeni.⁴

Petrinja:

Petrinja je odtorečena. Podhvatna skupina iz Siska zauzela je 13. II. Pračno i Mošćenicu nakon dvodnevne žestoke borbe, te se spojila s posadom Petrinje.⁵ 12. II. ova je skupina imala 5 poginulih i 20 ranjenih. Neprijateljski gubitci cieni se na 75 poginulih i ranjenih.

Borbena skupina iz Sunje zauzela je nakon žestoke borbe Brđane (6 lan. s.Z. Sunje) i sada napada neprijatelja na crti: Trnjani — Blinjski Kut — Vučjak (11 z. 9 i 10 km. s.z. Sunje). Neprijatelj daje jak odpor.⁶

Podhvatna skupina, koja napreduje iz Kostajnice, slomila je jak nepr. odpor kod Kukuruzara i Babine Rieke (5 i 7 km s.z. Kostajnice) uz 13 poginulih partizana. Vlastiti gubitci: 5 poginulih (1 častnik), 6 ranjenih (2 častnika).

Bos. Novi:

~ Kod Ravnice (6 km. s. Bos. Novog), protjerana je manja partizanska skupina vlastitom topnič. vatrom.

Lika:

U podhvalu između Bihaća i Plitvičkih Jezera borbeno skupina iz Bihaća dostigla je Drežnik Grad i uzpostavila spoj sa Sjeverozapadnom borbenom skupinom, koja je nadirala preko Poljanka.⁷

³ Četvrta brigada 12. NOU divizije vodila je borbu protiv dijelova 7. ustaško-domobranske divizije koji su 13. februara 1945. prodirali pravcem: Slavonska Požega — Toranj — Vučjak Kamenski. Poslije tročasovne borbe Brigada je odbacila ustaše i domobrane ka -Slavonskoj Požegi (vidi Arhiv VII, reg. br. 2—2, k."883: izvještaj Štaba 12. divizije pisan Štabu 6. korpusa NOVJ 14. marta 1945).

⁴ Sjeverno od Daruvara djelovale su jedinice 32. i 33. divizije 10. korpusa NOVJ. Njihov je zadatak bio: ometati pokrete neprijatelja komunikacijom Grubišno Polje — Ivanovo Selo — Bastaji — Miokovićevo i odbrana Daruvara (vidi dok. br. 42, 51, 52, 57, 60, 94 i 97).

⁵ Vidi dok. br. 65, 94, 95, 96 i 97.

⁶ Riječ je o otporu koji su ustašama i domobranima iz Sunje pružili dijelovi 7. NOU divizije (vidi dok. br. 94 i 95).

⁷ Vidi dok. br. 44, 45, 46, 65, 94, 114 i 115.

U području Lapca pročišćen je predprostör borbenog polja uz 14 poginulih i 6 zarobljenih partizana.⁸

Jadranska fronta:

Otok Krk očišćen je od neprijatelja.

U području Mostara odpočeo je neprijatelj svoje velenapadaje iz zapadnog smjera s jako premoćnim snagama podpomognut oklopnim kolima i zrakoplovstvom, tako da su postavi zapadno Mostara pomaknuti na novu crtu: vis 684 — vis 324 — Hadrovići — Bijelo Brdo (3 km. s.z. — 2 km. s.Z. Mostara).

Neprijatelj je vrhovima dostigao Neretvu 7 km. s.i. od grada, dok je oklopnim kolima polučio dublji prodor u grad, gdje se vode teške ulične borbe. Vlastiti su gubitci veoma teški, a među ostalima poginuli su 1 zapovjednik pukovnije i 6 zapovjednika bojni.

Posada Nevesinja nakon težkih i ogorčenih borbi s premoćnim neprijateljem i nakon većih gubitaka, probija se u smjeru sjevero-zapada. —

Konjic:

U području Konjica nadire neprijatelj s jakim snagama iz smjera iztoka i zapada prema našim uporištima.

Sarajevo:

U području Trnova neprijatelj napada s jačim snagama iz smjera sjevera i sjeverozapada na naše postave, te je na više mjesta uspio prodrieti u postave. Borbe su u toku.

U borbama u području rieke Lepenice (22 km. z. Sarajeva), palo je 6 partizana, a cieni se da su gubitci partizana znatno veći. Vlastiti gubitci 4 poginula i 15 ranjenih.

Goražde—Višegrad:

Napadaj iz Goražda u jugozapadnom smjera naišao je na jači nepr. odpor.

Željeznička pruga Višegrad—Most na limu, teže je oštećena minama.

Doboj—Tuzla:

Borbena skupina, koja iz Gračanice prodire prema iztoku zauzela je Miičinu.

⁸ Na području Gornjeg Lapca djelovale su jedinice 20. divizije 8.-korpusa NOVJ. Od 31. januara do 28. februara 1945. one su imale nekoliko manjih borbi sa njemačkim i ustaško-domobranskim jedinicama. O ukupnim gubicima 20. NOU divizije u tim borbama vidi dok. br. 78.

Travnik:

Izviđački dieľovi iz Travnika naišli su na području 8 km. j. grada na jače neprijateljske snage, koje se pri-
kupljaju za napadaj na Travnik.

Banja Luka:

U nastavku borbi kod Motika palo je 15 partizana,
dok vlastiti gubitci iznose 4 ranjena.

Nepr. zrakoplovstvo:

13. II. nepr. zrakoplovi napali su bombama i stroji-
nič. vatrom Mostar i Ostrožac. Pojednosti nisu javljene.

Istog dana napali su nepr. zrakoplovi samovozni
povoz kod Volinje i naše postave kod Dvora na Uni. Uni-
šten je 1 samovoz i 1 domobran je poginuo.

14. II. oko 15 sati nepr. zrakoplovi ponovo su na-
pali jugoistočno predgrađe Zagreba. Pogoden je Iztočni
kolodvor i s. dio uzletišta. Oštećeni su kolosjeci i poru-
šeno nekoliko kuća. Broj žrtava nije poznat.

14. II. nepr. zrakoplovi bacili su nekoliko bombi na
kolodvor u Vinkovcima. Pojednosti nisu poznate.

Istog dana napali su nepr. zrakoplovi prugu Sara-
jevo—Mostar kod Ilidže. Šteta je neznatna.

Vlast. zrakoplovstvo:

14. II. naše je zrakoplovstvo bacalo promičbene le-
take u području Sarajevo—Konjic, i području Vlašić pl.

Željeznice:

14. II. na pruzi Sisak—Novska između Staze i šaša
naišao je na minu strojni vlak.⁹ Pruga je popravljena
istoga dana.

Na pruzi Zagreb—D. Selo—Novska između Deanov-
ca i Širinca naišao je 14. II. na minu teretni vlak. Stroj
se prevrnuo, a troja štitna kola izklizla.¹⁰ Popravak je
u toku.

14. II. na pruzi Sarajevo—Mostar između Raštana
i Vojnog, naišao je na minu putnički vlak. Stroj se pre-
vrnuo.

⁹ Diverziju su izveli dijelovi 2. diverzantskog odreda (vidi Arhiv
VII, reg. br. 2—4, k. 121: operacijski dnevnik Štaba Grupe diverzantskih
odreda Glavnog štaba NOV i PO Hrvatske).

¹⁰ Minu su postavili borci 3. diverzantskog NO odreda (vidi dok.
br. 82).

Istog dana na istoj pruzi minirana je i oštećena pruga između Ostrožca i lisičića. Šteta je isti dan popravljena.

13. II. obustavljen je promet na pruzi Si. Brod — Vinkovci i svim prugama istočno Broda zbog nestašice uglja.

ZA POGLAVNIKA I DOM SPREMNI!

ZA TOČNOST:
Pročelnik Operativnog odjela
glavnostožerni pukovnik
(Helbich)
Helbich

Glavar glavnog stožera Orsa
General i ust. pukovnik
• (T. Sertić)
T. Sertić v.r.

M. P.

BR. 99

IZVJEŠTAJ GLAVNOG STOŽERA MINISTARSTVA ORUŽA-
NIH SNAGA NDH OD 16. FEBRUARA 1945. O BORBAMA
PROTIV JEDINICA NOVJ U SLAVONIJI, BANIJI I BOSNI¹

Vojnička tajna

DNEVNO IZVJEŠĆE Ia BROJ 47/45.
GLAVNOG STOŽERA MINISTARSTVA ORUŽANIH SNAGA
16. II. 1945.

Iztočna fronta:

Na donjoj Drini podhvatne skupine dalje su uznapredovale i zauzele više mjesta, među ostalim i Šepak.

U dolini Spreče uznapredovale su podhvatne skupine južno od rijeke, dok je sjeverno od rijeke odbijeno 4 nepr. protunapadaja uz visoke gubitke po neprijatelja. U ovim borbama neprijatelj je izgubio 161 poginulog, 5 zarobljenih i 7 strojnica zaplijenjenih.

Na Srijemskoj fronti živahna nepr. vatra i zrakoplovna djelatnost s težištem na sjevernom krilu.

Na Dunavu i Dravi, osim mjestimične vatrene djelatnosti, nije bilo važnijih događaja.

¹ Prepis. originala (umnožen na geštetneru, latinicom) u Arhivu VII, reg. br. 16/1—1, k.47..

U Papuku u toku je napadaj na jaču nepr. skupinu u području Voćina i Sekulinaca (5 km j.i. Voćina).

U području sjeverno od Daruvara na fronti od Ribnjaka i Ivanovog Sela uspješno je odbijen napadaj 6 nepr. brigada.²

• U Požeškoj kotlini slomljen je nepr. odpor kod Gradišta³ (20 km s.i. Požege), te uzpostavljen spoj s postrojbama naše gorske divizije u području Požege.⁴

Jake nepr. snage, koje drže sjeverni i sjeverozapadni dio Požeške kotline na crti: Velika — Draga — Toranj, — Oljasi (11 km s. do 12 km s.z. Požege), napadnute su od naših borbenih skupina podpomognutih topničtvom, te su pretrpile gubitke od preko 100 poginulih i ranjenih, 4 zarobljenih partizana, dok ih je 9 prebjeglo našim postrojbama.⁵ Vlastiti gubitci: 1 poginuo i 7 ranjenih. Plien: veći broj pušaka. 1 part. top uništen pogodkom našeg topništva.

U toku dosadašnjih borbi u Podravini izgubio je neprijatelj samo izpred Istočne skupine 708 poginulih izbrojeno, 199 zarobljenih, a 27 ih se predalo.⁶ Zaplijenjeno je ili uništeno: 10 topova, 15 bacača, 8 p.o. pušaka, 93 strojnice, 62 strojosamokresa, 534 puške, 261 konj, 80 kola, 5 skela, velika količina raznog strjeljiva, 3 zrakoplova, 1 skladište opreme za 500 ljudi, 80 ruskih padobrana, 109 tona žita, 15 tona graha i 10 tona kože.

² Odnosi se na brigade 32. i 33. divizije 10. korpusa NOVJ (vidi dok. br. 107, objašnjenje br. 4).

³ U rejonu Gradišta tada nije bilo jačih operativnih jedinica 6. korpusa NOVJ. O njihovom rasporedu vidi dok. br. 80 i 88; Arhiv VII, reg. br. 2—2, k. 883; izvještaj Štaba 12. divizije pisan Štabu 6. korpusa NOVJ 14. marta 1945. godine.

⁴ Vjerovatno se misli na spajanje dijelova njemačke borbene grupe »Stefan« koji su prodirali pravcem Piškorevci — Levanjska Varoš — Gradište i jedinica 7. ustaško-domobranske divizije.

⁵ Na liniji Velika — Draga — Toranj — Oljasi bile su od 12. do 14. februara dvije brigade (4. NOU i čehoslovačka NO brigada »Jan Žižka«) 12. NOU divizije, čehoslovačka NO brigada u borbi kod Trenkova (južno od Velike), 12. februara, imala je 1 mrtvog, 2 ranjena i 2 nestala, a 4. NOU brigada u borbi kod Bankovaca i Svržgača 13. februara imala je 3 ranjena borca (opširnije o tome vidi Arhiv VII, reg. br. 2—2, k. 883).

⁶ O gubicima jedinica 3. armije NOVJ koje su od 6. do 15. februara 1945. dejstvovala istočno od linije Voćin — Suhopolje — Virovitica vidi dok. br. 31, 38, 39, 72 i 94; Arhiv VII, reg. br. 2—2, k. 883.

Petrinja:

Borbena skupina iz Sunje napala je neprijatelja, koji se prikuplja na crti: V. Graduša — Staro Selo — Blinjski Kut? (11 km z.j.z. — 11 km z. — i 9 km s.z. Sunje), nanievši mu teške gubitke. Nakon toga se povukla zbog pomanjkanja strjeljiva i premorenosti četa.

Bos. Novi:

Na odsjeku osiguranja B. Novi"— Kostajnica protjerane su manje nepr. snage kod Goričke (12 km s.z. B. Novog).

Jadranska fronta:

Prema njemačkom izvješću partizani su 14. II. prodrli oklopnim, snagama sa zapada i jugozapada u Mostar, nakon što su presjekli odstupnicu prema sjeveru i iztoku. Mostar je pao u ruke partizana. Odpor u ulične borbe u gradu trajale su do 14. II. poslije podne.

Podhvatna skupina iipućena sa sjevera u smjeru Mostara nije se zbog jakog part. otpora uspjela probiti, te je zaposjela, prihvatni postav južno od Biele (15 km s. Mostara).

Sarajevo:

U području Trnova pojačao je neprijatelj svoj pritisak s juga i jugozapada, te uspio prodrijeti u Umčane. Nova zapriečna crta izrađena je 3 km južno Kijeva-(11 • km j. Sarajeva).

Goražde—Višegrad:

Jugozapadno Goražde slomljen je nepr. odpor na visu 964, gdje je neprijatelj izgubio 97 poginulih.

U području Višegrada povučene su predstraže na zapadnu obalu rieke, dok je neprijatelj izbio na istočnu obalu.

Obćenito:

U toku manjih borbi kod Vinkovaca i Koprivnice palo je 20 partizana i zaplijenjeno nešto oružja. Vlastiti gubitci: 2 poginula.

Prema izvješću II zbornog područja rt Otoku uhićeno je 55 vojnih obveznika.

Nepr. zrakoplovstvo:

13. II. poginulo je prigodom napadaja nepr. zrakoplovstva na Konjic 10 osoba i ranjeno 5.

⁷ Opširnije o tome •vidi dok. br. 98, objašnjenje br. 6.

Istog dana napala su 2 ruska lovca želj. postaju Đakovo. Šteta je neznatna. 1 ustaša je poginuo i 5 domobrana ranjeno.

Broj žrtava prigodom bombardiranja Zagreba 13. II. popeo se na 74 poginule građanske osobe, dok je 21 osoba živa izkopana iz ruševina. Podpuno je srušeno 57 kuća a oštećeno 163. • T

14. II. nepr. zrakoplovi napali su bombama i strojničkom vatrom sjeverozapadni predjel Karlovca. Ima štete, dok žrtava nema. •

15. II. nepr. zrakoplovi napali su želj. postaje Banova Jaruga, Konjic i Pale (na pruzi Sarajevo — Višegrad). U Banovoj Jaruzi i Palama oštećeni su kolosjeci, i 1 vagon, a 2 osobe su ranjene.

Istog dana nepr. zrakoplovi napali su putnički vlak na pruzi Zaprešić — Varaždin kod Bedekovčine, a drugi vlak na pruzi Brod — Sarajevo kod Dobrinje. Šteta je neznatna. 1 vojnik je poginuo, i 1 ranjen.

Vlast, zrakoplovstvo:

15. II. naše je zrakoplovstvo izvršilo više različitih prijevoza.

ZA POGLAVNIKA I DOM SPREMNI!

ZA TOČNOST:
Pročelnik Operativnog odjela
glavnostožerni pukovnik
(Helbich)
Helbich

Glavar glavnog stožera Orsa
General i ust. pukovnik
(T. Sertić)
T. Sertić v.r.

M. P.

IZVJEŠTAJ GLAVNOG STOŽERA MINISTARSTVA ORUŽANIH SNAGA NDH OD 17. FEBRUARA 1945. O BORBAMA PROTIV JEDINICA NOVJ U SLAVONIJI, BANIJI, LICI I BOSNI I HERCEGOVINI¹

Vojnička tajna

DNEVNO IZVJEŠĆE Ia BROJ 48/45.
GLAVNOG STOŽERA MINISTARSTVA ORUŽANIH SNAGA
17. II. 1945.

Iztočna fronta:

U području Šepak (24 km j.j.z. Bijeljine) u toku su borbe s jačim nepr. snagama. Neprijatelj dovlači pojačanja sa iztočne obale Drine kod Branjeva. Sjeverno Čolopeka (7 km s. Zvornika) izbile su slabije nepr. snage na cestu.

U području južno Brčkog ponovo se okupljaju nepr. snage.

Iztočno Miičine u dolini r. Spreče odbijeno je više nepr. napadaja pri čemu je neprijatelj imao 101 poginulog. Nakon toga povukle su se podhvatne snage po zapoviedi noću 15/16. II. u Gračanicu.

Na južnom krilu Srijemskog odsjeka ponovno su osvojeni Batrovci unatoč jakog nepr; otpora i topničke vatre iz područja Male Vašice.

Na Dunavu i Dravi pojačana je mjestna vatra za uznemirenja, te topnička i bacačka vatra na D. Miholjac.

- Nepr. zrakoplovstvo djelatno je na fronti i. noću.

Opažen je živ nepr. promet preko Dunava kod Šarengrada.

Podravina:

U Jugoiztočnom dielu Papuka borbene skupine dostigle su bez većeg otpora područje Gradište — Kutjevo — Bjeleševac (16 km — 20 — 24 km j.z. Našica) i uzpostavile spoj s gorskim postrojbama, koje prodiru prema Kamenskom² (20 km s.Z. Požege).

¹ Prepis originala (umnožen na geštetneru, latinicom) u Arhivu VII, reg. br. 17/1—1, k. 47.

² Opširnije o tome vidi dok. br. 99, objašnjenje br. 4.

Izviđačke skupine, koje su dostigle crtu Oljasi — Terenci³ — Sloboština (12 — 14 km s.z. Požega), ustanovile su da se neprijatelj povukao prema sjeveru.⁴ Tu se našim postrojbama predala 2 partizana i prijavilo 30 vojnih obveznika, dok su 3 partizana zarobljena.

U Papuku slomile su borbene skupine jači nepr. odpor na Visovima sjeverno od Zvečeva⁵ (7 km j.j.z. Voćina) i produžile napredovanje u smjeru juga s obje strane ceste do Kamenskog Vučjaka (14 km j, Voćina).

Zapadna borbena skupina ponovo je odbila nekoliko nepr. napadaja iz smjera juga na fronti: Ribnjak kod Zdenaca — Ivanovo Selo. Neprijatelj dovlači pojačanja iz područja Daruvara.⁶

Sjevernije borbena skupina generala Moškova dostigla je crtu: Rastovac — Munije — Turčević Polje (11. — 15 km s.s.i. Daruvara). Nepr. gubitci: 4 poginula, a 8 ih se predalo.

Sisak—Petrinja:

Odbijen je jak part. napadaj na uporišta Odra i Žabno⁷ (4 km s.Z. Siska) i pročišćen nepr. prodor u Žabnu. Poginulo je 8 partizana, među njima 2 »komandira« i 1 »komesar«. Još 20 poginulih i ranjenih partizana je očišćeno. Plien: 2 strojopuške, 10 pušaka, 2 samokresa, strjeljivo i oprema. Vlastiti gubitci: 2 domobrana poginula i 4 nestala.

U toku je podhvata na obalama rijeke Kupe u području Sisak — Petrinja.⁸

³ Vjerovatno se misli na selo Perenci, sjeverozapadno od Slavonske Požege.

⁴ Po naređenju Štaba 12. NOU divizije 4. brigada je prebačena iz rejonu Draga — Toranj — Bišкупci — Stražeman na bilo Papuka, gdje je 14. februara vodila borbu s neprijateljem koji je prodirao od Slatinskog Drenovca. Narednog dana su dva bataljona 4. NOU brigade izvele neuspjeli napad na dijelove njemačkog 7. SS divizije »Princ Eugen« u Slatinskom Drenovcu (vidi Arhiv VII, reg. br. 2—2, k. 883: izvještaj štaba 12. divizije pisan Štabu 6. korpusa NOVJ 14. marta 1945).

⁵ Sjeverno od Zvečeva nalazila se 18. brigada 40. NOU divizije (vidi dok. br. 80).

⁶ U rejonu Daruvara dejstvovala su tada 32. i 33. divizija 10. korpusa NOVJ (vidi dok. br. 42, 51, 52, 60, 97, 98 i 99).

⁷ Napad na Odra i Žabno izvela su dva bataljona Karlovačke NOU brigade (vidi dok. br. 73 i 122).

⁸ Vidi dok. br. 65 i 113.

Lika:

Završen je podhvat u području Bihać — Plitvička Jezera.⁹ Podhvatne skupine napustile su Drežnik grad, Vaganac i Ličko Petrovo Selo nakon što su minirale ta mjesta.

U području Babinog Potoka odbijem su jači nepr. napadaji iz smjera juga.¹⁰

Jadranska fronta:

Na Neretvanskom odsjeku 14. II. probile su se nepr. snage između Bune i Blagaja i odsjekle ova dva uporišta od Mostara. Ostatak posade Mostara i posade uporišta iz područja: Blagaj — Nevesinje — " Kifino Selo uglavnom su se probile pretrpivši gubitke te se djelomično prikupljaju u Vrabčićima (6 km s.s.i. Mostara) a djelomično u području južno Drežnice (20 km. s.s.z. Mostara).

Evakuacija opreme, obskrbnih skladišta iz Mostara izvršena je ssmo djelomično zbog blokiranog željezničkog prometa.

Sarajevo—Višegrad:

Neprijatelj se približava novim zaprečnim postavima u području 12 km južno Sarajeva*. Dok neprijatelj pred zapadnim krilom zaprečne crte nadire u smjeru sjevera, napao je snagama-u jakosti pukovnije iztočno krilo iz južnog i jugoistočnog smjera. Svi su napadaji odbijeni uz visoke gubitke po neprijatelja. Neprijateljske snage iz područja Goražde nadiru u smjeru sjeverozapada, te su zaposjele visinske postave južno Prače i Renovice s namjerom presiecanja želj. pruge Sarajevo — Višegrad.

U području Višegrada obostrana vatrena djelatnost.

Obćenito:

U noćnom podlivatu u području Obrež — Strmec (11 km j.z. Zagreba) protjerani su partizani. Neprijateljski gubitci nisu poznati. Vlastiti gubitci: 3 domobrana i 5 Niemaca poginulo, 12 ih je ranjeno.

Nepr. zrakoplovstvo:

15." II. 28 nepr. zrakoplova napalo je želj. postaju i brodogradilište na Rieci. Šteta je mala, ima žrtava.

⁹ Riječ je o operaciji koju su dijelovi njemačkog 15. armijskog korpusa u sadejstvu sa "11. i 13. ustaško-domobranskom divizijom otpočeli protiv jedinica 4. i 35. NOU divizije 11. februara 1945 (vidi dok. br. 44, 45, 46, 65, 95, 96, 97, 98. 114 i 115).

¹⁰ Položaje jedinica njemačke 392. legionarske divizije u rejonu Babinog Potoka napadali su dijelovi 35. NOU divizije (vidi dok. br. 65).

15. II. nepr. zrakoplovi napali su cestu Blažuj — Kiseljak, te želj. prugu i postaju Semizovac, Podlugovi, Kakanj. Šteta je znatna, a žrtve su male.

16. II. nepr. zrakoplov bacio je promičbene letke u području Nove Gradiške. •

Vlast, zrakoplovstvo:

Naše je zrakoplovstvo 16. II. izvršilo više raznih prijevoza.

Osobitosti:

Prema izvješću 4. krv. divizija 2 partizanska »komandanta bataljona« prijavila su se našim postrojbama u Bös. Novom.

U području Đakova uhićena su 22 vojna obveznika.

Željeznice:

Noću 15/16. II. na pruzi Zagreb — Sisak između V. Gorice i Turopolja minama je oštećena želj. pruga.¹¹ Popravak je u toku.

16. II. popravljen je kvar na želj. postaji Zagreb — iztočni kolodvor i pruga je prohodna.

Istog dana popravljena je i predana prometu pruga Zagreb — Dugo Selo — Novska između Ivanić Grada i Novoselec Križa.

16. II. na pruzi Varaždin — Zaprešić kod Varažd. Toplice nepr. zrakoplovi onesposobili su stroj putničkog vlaka.

"ZA POGLAVNIKA I DOM SPREMNI!

ZA TOČNOST:

Pročelnik Operativnog odjela
glavnostožerni pukovnik
(Helbich)
Helbich

Glavar glavnog stožera Orsa

General i ust. pukovnik -
(T. Sertić)
T. Sertić v.r.

M. P.

¹¹ Prema depeši Štaba 4. korpusa upućenoj Glavnom štabu NOV i PO Hrvatske 18. februara 1945, jedinice 34. NOU divizije porušile su tada prugu na 30 mjesta i osigurale prebacivanje izbjeglica sa Žumberka u Pokuplje (vidi Arhiv VII, reg. br. 1/21—2, k. 119/6).

**IZVJEŠTAJ GLAVNOG STOŽERA MINISTARSTVA ORUŽA-
NIH SNAGA NDH OD 18. FEBRUARA 1945. O BORBAMA
PROTIV JEDINICA NOVJ U SLAVONIJI, ŽUMBERKU, LICI
I BOSNI I HERCEGOVINI¹**

Vojnička tajna

DNEVNO IZVJEŠĆE Ia BROJ 49/45.
GLAVNOG STOŽERA MINISTARSTVA ORUŽANIH SNAGA
18. IL 1945. god.

Iztočna fronta:

Na donjoj Drini živahna djelatnost ruskog zrako-
plovstva. Jedna podhvatna skupina napreduje iz Bijelj-
ne, uz slab nepr. odpor, prema jugu u susret njemačkim
borbenim skupinama, koje nadiru s juga.

U Gradačac (28 km z. Brčkog) ušli su partizani, na-
kon što je izpražnjen.

U Srijemu očišćeno je područje Batrovci od nepri-
jatelja, te se izgrađuje kao uporište. Na ostalom dielu
Sriemskog odsjeka bilo je samo običajne vatrene djelat-
nosti.

Na Dravi (18 km s.s.z. Podr. Slatine) uništen je 1
neprijateljski- samokretni čamac pješačkom vatrom.

Podravina:

Nastavlja se podhvat na južnim i iztočnim padina-
ma Papuka. Nakon što je očišćen iztočni dio Požeške ko-
tline, gdje je zaplijenjeno 40 tona žita, podhvatne snage
u prodoru prema Kaptolu (10 km s.s.i. Požege), slomile
su nepr. odpor i zauzele Vetovo² (12 km s.i. Požege).

Gorške postrojbe, koje nadiru prema Bučko Ka-
menskom³ (20 km s.z. Požege), slomile su jak nepr. od-

¹ Prepis originala (umnožen na geštetneru, latinicom) u Arhivu VII, reg. br. 18/1—1, k. 47.

² Prema izvještaju Štaba 12. divizije pisanom 6. korpusu NOVJ 14. marta 1945, dva bataljona 12. proleterske brigade vodila su borbu protiv dijelova njemačke 7. SS divizije između Vetova i Lukača 15. februara 1945. Nijemci su u prvom naletu upali u Vetovo, ali su protivnapadom izbačeni uz znatne gubitke. Bataljoni 12. NOU brigade su imali 2 mrtva i 3 ranjena borca (vidi Arhiv VII, reg. br. 2—2, k. 883).

³ Odnosi se na selo Bučje, 8 km sjeverozapadno od sela Kamensko.

por i osvojile Pasikovce i Kujnik-(16 km z.s.z. Požege), odbacivši neprijatelja prema sjeveru. Podhvat se nastavlja.

U Vučjaku zaplijenjeno je 6 p.o. topova bez zatvarača,⁴ 2 tal. oklopna kola, više samokretnih vozila, veća količina živeža, blaga i 500 kola (njemački plien)'.

U području sjeverno Daruvara nastavljaju se jaki nepr. napadaji na postave južno Ivanovog Sela.⁵

U području Barča tučeno je prikupljanje nepr. vozila vlastitom topničkom i bacačkom vatrom.⁶ U toku su borbe za uništenje neprijatelja, koji se 16. II. u podne prebacio u 50 čamaca na južnu obalu Drave 4 km j.i. Barča.

Sisak—Petrinja:

U području Siska i Petrinje nije bilo važnijih događaja.

Karlovac:

U podhvalu u području sjeverno Jastrebarskog podhvatne skupine razpršile su jednu part. kolonu uz 58 poginulih i 38 ranjenih partizana, te zaplijenile 6 kola živčnih namirnica i opreme.⁷ Vlastiti gubitci: 8 poginulih, 6 ranjenih i 4 nestala. Nastavlja se progon razbijenog neprijatelja.

U području sela Hrašće (12 km s.z. Karlovca) odbaceni su dijelovi jedne part. divizije dalje prema zapadu.⁹ Nepr. gubitci nisu poznati. Zaplijenjen je 1 strojosamokres i više pušaka. Vlastiti gubitci 1 poginuo.

Opazeno je okupljanje jačih part. snaga južno Karlovca.⁹

Lika:

U Lici i u dolini rieke Une nije bilo važnijih događaja.

Prema naknadnom izvješću 12. II. jedna ust. podhvatna skupina zajedno sa Niemcima u podhvalu u području Bihać — Plitvička Jezera nanijela je neprijatelju

⁴ Riječ je o topovima koji su po naređenju Štaba 6. korpusa NOVJ sakriveni u šumi kod Vučjaka Kamenskog poslije povlačenja sa virovitičkog mostobrana, da bi jedinice bile pokretljivije u borbama na brdsko-planinskom zemljištu (opširnije o tome vidi dok. br. 72 i 80).

⁵ Vidi dok. br. 42, 51, 52, 60.

⁶ U rejonu Barča nalazile su se jedinice 1. bugarske armije (vidi dok. br. 39).

⁷ Opširnije o tome vidi dok. br. 115, objašnjenje br. 13.

⁸ i ⁹ "Sjeverozapadno i jugozapadno" od Karlovca djelovali su dijelovi 43. divizije 11. korpusa NOVJ (vidi dok. br. 41, 60 i 65).

gubitke od 41 poginulog, 62 ranjena i 18 zarobljenih partizana.¹⁰ Vlastiti gubitci: 1 poginuo i 6 ranjenih.

Jadranska fronta:

Hrvatske oružane snage, koje su branile područje Mostara (južni odsjek) prikupljene su u području Konjic — Jablanica. U borbama kod Mostara ove su snage imale gubitaka oko 50 ljudi.

Njemačke snage iz Mostara dostigle su prihvatne postave kod Biele¹¹ (14 km s.s.z. Mostara), odbivši više pojedinačnih nepr. napadaja oklopnim kolima u dolini Neretve. Odbijen je napadaj neprijatelja na desno krilo prihvatnih postava kod Biele. Dalje prema zapadu napredovao je neprijatelj do visova 3 km južno od Drežnice.

Sarajevo:

U području Kijeva (12 km j. Sarajevo) nastavljaju se žestoke borbe s neprijateljem, koji napada. Odbijen je ponovni neprijateljski napadaj u jakosti od dvije bojne, djelomično u blizkoj borbi uz teške neprijateljske gubitke.

Pojačao se nepr. pritisak prema želj. pruži Sarajevo — Višegrad s težištem u području Prače.

Goražde—Višegrad:

U području Goražde i Višegrada bilo je samo mjestne borbene djelatnosti.

Travnik:

Noću na 16. II. započeo je neprijatelj jačim snagama usredotočeni napadaj u području Travnika. Odbijeni su napadaji iz pazadnog i jugozapadnog smjera, te je glavna borbena crta zapadno Viteza odmaknuta malo unazad. U području 10. km j.i. Travnika polučio je neprijatelj prodor do visova južno od ceste. Protunapadaj je u toku.

Banja Luka:

Neprijatelj je ponovno izbačen iz Motika (5 km s.z. Banje Luke), u koje je privremeno bio ušao, uz 7 poginulih i veći broj ranjenih partizana. Plien: 2 konja, 1 kola i oružje. Tom prilikom prebjeglo je našim postrojbama 7 domobrana, koji su se bili odmetnuli.

¹⁰ O gubicima jedinica 8. i 35. NOU divizije u borbama na području Plitvičkih jezera od 11. do 14. februara 1945. vidi dok. br. 44, 45, 46 i 65.

¹¹ Bijela nije nađena; na karti 1:100.000.

O.bćenito:

Prema naknadnom izvješću 13. i 14. II ust. borbene skupine protjerale su manju part. skupinu s područja sjeverno Klanjca i odbacile je dalje prema iztoku, uz gu-bitke po neprijatelja.

U manjim izviđačkim podhvatima u sjeverozapad-nom dielu državnog područja nameti su neprijatelju gu-bitci od 57 poginulih.

Nepr. zrakoplovstvo:

17. II. nepr. zrakoplovi bacili su bombe u području jugoistočno Sušaka. Pojednostosti nisu poznate.

Osobitosti:

Prema izvješću 10. hrv. divizije¹² prigodom napu-štanja Vaganca evakuirano je pučanstvo iz Vaganca¹³ u selo Kralje kod Bihaća.

Željeznice:

17. II. na pruzi Zagreb — Sisak — Novska naletio je na minu teretni vlak između šaša i Staze.¹⁴ Izkliznuli su stroj, tender i 6 kola. Popravak je u toku.

Noću 17/18. II. minama je oštećena pruga Zagreb — Dugo Selo između Sesveta i Dugog Sela.¹⁵ Popravak je u toku.

17. II. popravljene su i predane prometu pruge Za-greb — Sisak između Zagreba i Sv. Klare i Zagreb — Karlovac između Zagreba i Hrv. Leskovca.

ZA POGLAVNIKA I DOM SPREMNI!

ZA TOČNOST:
Pročelnik Operativnog odjela
, glavnostožerni pukovnik
(Helbich)
Helbich

Glavar glavnog stožera Orsa
General i ust. pukovnik
(X. Sertić)
T. Sertić v.r.

M. P.

¹² Odnosi se na 10. ustaško-domobransku diviziju.

¹³ Pod pritiskom jedinica 8. i 35. NOU divizije Nijemci, ustaše- i domobranci napustili su Vaganac 14. februara 1945 (vidi dok. br. 44, 45, 46, 47, 65 i 100).

¹⁴ i ¹⁵ Mine su postavili dijelovi 2. diverzantskog NO odreda (vidi dok. br. 82).

**IZVJEŠTAJ GLAVNOG STOŽERA MINISTARSTVA ORUŽA-
NIH SNAGA NDH OD 19. FEBRUARA 1945. O DEJSTVIMA
PROTIV JEDINICA NOVJ U SREMU, SLAVONIJI, BANIJI,
LICI I BOSNI I HERCEGOVINI***

Vojnička tajna

DNEVNO IZVJEŠĆE Ia BROJ 50/45.
GLAVNOG STOŽERA MINISTARSTVA ORUŽANIH SNAGA
19. II. 1945. god.

Iztočna fronta:

Na donjoj Drini stoje podhvatne snage u teškim obranbenim borbama s neprijateljem, koji kod Branjeva neprekidno prebacuje nove snage iz Srbije. Borbena skupina iz Bijeljine, koja napreduje prema jugu, vodi teške borbe s partizanima kod Janje i Modrana (9 km j. Bijeljine). U području Brčkog odbijen je napadaj partizana uz 4 poginula i 20 ranjenih odmetnika.

Noću 17/18. II. odbijeno je više part. napadaja na Gračanicu uz 18 poginulih partizana, dok su 2 domobrana poginula i jedan je ranjen. Jake part. snage napadaju uporište Sokol (5 km s.i. Gračanice), gdje se nastoje probiti prema zapadu.

Na Srijemskom odsjeku odbijen je 17. II. neprijateljski napadaj na Batrovce. Na ostalim dielovima tog odsjeka pojačana je nepr. vatra za uznemirenja, dok su vlastitim topništvom uspješno tučeni nepr. postavi.

Podravina:

U Papuku podhvatna skupina iz Vučjaka (14 km j. Voćina) u svom napredovanju dostigla je desnom navalnom skupinom preko Kamenskog selo Orljavac (22 km s.z. i 19 km z.s.z. Požege), te spriječila pokušaj nepr. prodora kod Kruševa² (3 km j.i. Vučjaka). Lieva (Iztočna

¹ Prepis originala (umnožen na geštetneru, latinicom) u Arhivu VII, reg. br. 19/1—1, k. 47.

² Jedan bataljon čehoslovačke NO brigade »Jan Žižka« napao je 15/16. februara 1945. dijelove njemačke 7. SS divizije »Princ Eugen« u selu šušnjari Kamenški. Prema planu Štaba 12. NOU divizije jedan bataljon 4. NOU brigade trebalo je istovremeno da napadne selo Kruševo ali se neprijatelj povukao iz sela. Sutradan je taj bataljon vodio borbu istočno od Kruševa (vidi dok. br. 78; Arhiv VII, reg. br. 2—2, k. 883; izvještaj štaba 12. divizije pisan Štabu 6. korpusa NOVJ 14. marta 1945).

navalna skupina), u svom napredovanju prema jugu, dostigla je unatoč stalnog nepr. otpora Veliku i Dragu (14 s. i 12 s.s.z. Požege), a 17. II. prije podne Kaptol (11 km s.s.i. Požege), te uzpostavila spoj s našim gorskim postrojbama.

Izpred naših gorskih postrojbi poginula su 2 partizana, a veći broj poginulih uspio je neprijatelj odvući. Jedan partizan je zarobljen, a 17 ih se predalo (među njima 2 biv. hrv. častnika nadsatnici Tomo Vidić i Vatroslav Vipare, te 4 Talijana).

Prigodom čišćenja Papuka pronađena je kod visa 953 (8 km i.j.i. Zvečeva) jedna nepr. poljska bolnica.

Prijavilo se našim postrojbama 80 vojnih obveznika i 22 novaka.

Borbeni skupina Generala Moškova odbila je 16. II. sve nepr. napadaje na borbenoj crti sjeverno Daruvara.³ Vlastiti gubitci 8 poginulih i 47 ranjenih (4 častnika). Neprijateljski gubitci nisu ustanovljeni. 17. II. popustila je neprijateljska napadačka djelatnost prema »Skupini Moškov«.

Sisak—Petrinja:

Skupina »Schlachter« iz Siska u borbama za odterćenje Petrinje od 11 do 17. II naniela je neprijatelju gu. bitke od 121 poginulog izbrojeno (među njima 1 »marjor«, 2 »podporučnika«, 2 »komandira čete« i 1 »komesar«), dok je 410 poginulih ocijenjenih a zarobljeno 5 partizana⁴ (među njima 1 »referent saniteta«). Plić: 44 puške, 6 strojopuška, 3 strojosamokresa, 4 samokresa, 2 strojnice, 1 bacač i zdravstveni povoz dviju »brigada«. Vlastiti gubitci: 35 poginulih (1 njem. častnik), 151 ranjen (4 častnika), 5 nestalih (1 njem. častnik).

Neprijatelj je odbačen na crtu: Komarevo — Blinja (8 km j.i. — 14 km j. Siska), južno Mošćenice — Taborište (6 km i. i 5 km j.j.i. Petrinje), dok se jedna nepr. skupina povlači iz područja Greda — Letovanić — Dužica (9 i 12 km s.Z., 16 km z.s.z. Siska) u smjeni Pokupskog.⁵

³ Dijelove 1. ustaško-domobranske divizije napadale su jedinice 32. i 33. divizije 10. korpusa NOVJ (vidi dok. br. 42, 51, 52, 57, 60 i 79).

⁴ O gubicima 7. i 34. divizije 4. korpusa NOVJ u borbama na području Siska i Petrinje od 11. do 17. februara 1945. vidi dok. br. 36, 53 i 65; Arhiv VII, reg. br. 1—2, k. 119/6: depeše štaba 4. korpusa upućene Glavnom štabu NOV i PO Hrvatske od 13. do 19. februara 1945. godine.

⁵ Jugoistočno od Siska povukla se tada 7. NOU divizija, a u pravcu Pokupskog (sjeverozapadno od Petrinje) 34. NOU divizija (vidi dok. br. 58, 65 i 75; Arhiv VII, reg. br. 1—2, k. 119/6: depeše Štaba 4. korpusa upućene Glavnom štabu NOV i PO Hrvatske od 19. do 28. februara 1945).

Karlovac:

Jedna zasjeda kod Popović Brda (7 km j.i. Karlovca) napala je jednu part. kolonu i pobila 40 odmetnika, te se povukla.

Lika:

Prema naknadnom izvješću podhvatna skupina iz Ogulina, koja je sa sjeverozapada dostigla Drežnik Grad (20 km s.z. Bihaća) naniela je neprijatelju gubitke od 233 poginula i 21 zarobljenog partizana, te zaplenila 5 strojnica, 15 strojopušaka, 40 pušaka, 2 p.o. puške i 1 stroj-samokres.⁶

Jadranska fronta:

U području-Drežnice izviđao je neprijatelj pored ceste u dolini Neretve. Na zapadnoj obali Neretve odbijen je jak od topništva podpomognut napadaj na želj. postaju Drežnica. •

Od borbene skupine »Nevesinje« pridolaze daljnji razpršeni delovi.

17. II. jake nepr. snage napale su uporište Ljuta (4 km j.i. Konjica) i zauzele ga. Time je Konjic ostao bez električne struje.

Sarajevo:

U području Kijeva (12 km j. Sarajeva) stanje je i dalje napeto.

U području Prače neprijatelj i nadalje napada jakim snagama pojedina uporišta na želj. pruzi. U području Goražde i Višegrada bilo je samo neznatne borbene djelatnosti.

Travnik:

U području Travnika pročišćen je u poletnom protunapadaju prodor, koji je dan prije neprijatelj proširio 10 km jugoistočno Travnika (zapadno Viteza) i time odklonjena opasnost po cestu.

⁶ Pravcem Ogulin — Plaški r— Lička Jesenica — Drežnik-Grad prodirali su dijelovi njemačke 392. legionarske divizije i 1. bataljon 17. ustaškog zdruga 13. ustaško-domobranske divizije. O gubicima koje su pretrpjele jedinice 8. i 35. NOU divizije u borbama sa navedenim neprijateljem od 11. do 14. februara 1945. vidi dok. br. 44, 45, 46 i 65; Arhiv VII, reg. br. 1/19—2, 1/20—2, 1/21—2, k. 119/6; depeše Štaba 4. korpusa upućene Glavnom štabu NOV i PO Hrvatske od 13. do 16. februara 1945; reg. br. 6—1, k. 828: tabelarni pregled dejstava 8. divizije u februaru upućen Štabu 4. korpusa NOVJ 5. marta 1945. godine.

Nakon što je 16. II. odbijeno više napadaja u odsjeku 8 "km jugoistočno Travnika nije nepr. 17. II. ponovio svoje napadaje.

Banja Luka:

Stanje u području Banje Luke pogoršalo se. Noću 17/18. napali su partizani uporišta na odsjeku Windhorst⁷ — Zalužani. Svi su napadaji odbijeni i povraćeno je selo Mahovljani (4 km s. Klašnice). Nastavljaju se borbe kod Windhorsta, gdje stanje nije jasno. Neprijateljski gubitci su veliki.

Partizani željeznicom prevoze čete iz Piiedora do Ivanjske.

Bos. Novi: > ' ' ' ' •

Jedna podhvatna skupina na povratku naišla je na nepr. zasjedu u području 5 km južno Kostajnice i protjerala je. Neprijateljski gubitci nisu ustanovljeni. Vlastiti gubitci: 4 poginula, 15 ranjenih i 15 nestalih.⁸

Nepr. zrakoplovstvo:

16. II. jedan nepr. zrakoplov bacio je bombu na vojarnu jedne ust. bojne u Koprivnici. Srušeno je pola zgrade. Do sada su pronađena 32 ustaše, među njima 1 častnik.

Istog dana nepr. zrakoplovi bacili su 3 bombe na želj. postaju Vrpolje. Šteta je mala.

Vlast, zrakoplovstvo:

18. II. naše je zrakoplovstvo izvršilo više prijevoza.

Željeznice:

18. II. uklonjena je šteta i osposobljena pruga Sisak — Novska između Staze i šaša.

18. II. na pruzi Zagreb — Dugo Selo — Novska između Banove Jaruge i Lipovljana naišao je na minu putnički vlak.⁹ Mina se razprsla i izbacila 6 vagona: Poginulo je 9 i ranjena 31 osoba. Istog dana pruga je popravljena i osposobljena za promet.

⁷ Sada: Nova Topola.

⁸ Navedene gubitke su vjerovatno pretrpjeli dijelovi 4. ustaško-domobranske divizije u borbi sa jedinicama 7. NOU divizije.

⁹ • ⁰ Diverziju su izveli dijelovi 1. diverzantskog NO odreda (vidi dok. br. 82). • - • • - •

Noću 17/18. II. minama je razorena pruga Varaždin — Koprivnica između Ludberga i Rasinja.¹⁰ Popravak je u toku.

19. II. uzpostavljen je djelomični promet na pruzi Vrpolje — Vinkovci — Osijek i Vinkovci — Brčko.

ZA POGLAVNIKA I DOM SPREMNI!

ZA TOČNOST:
Pročelnik Operativnog odjela
glavno Stožerni pukovnik
(Helbich)
Helbich

Glavar glavnog Stožera Orsa
General i ust. pukovnik
(T. Sertić)
T. Sertić v.r.

M. P.

BR. 103

IZVJEŠTAJ GLAVNOG STOŽERA MINISTARSTVA ORUŽANIH SNAGA NDH OD 20. FEBRUARA 1945. O DEJSTVIMA PROTIV JEDINICA NOVJ U SREMU, SLAVONIJI, BANIJI I BOSNI I HERCEGOVINI¹

Vojnička tajna

DNEVNO IZVJEŠĆE Ia BROJ 51/45.
GLAVNOG STOŽERA MINISTARSTVA ORUŽANIH SNAGA
20. II. 1945.

Iztočna fronta:

Borbena skupina, koja napreduje u dolini donje Drine prema sjeveru, vodi teške borbe s jakim part. snagama kod Šepka. Zvornik je napušten, a zalaznice drže postavbe južno Colopeka. Bobena skupina, koja napreduje sa sjevera u susret onoj s juga, zauzela je Janju, te dostigla Ruhotine i Bjeloševac (18 km j.j.z. Bjeljine), nakon što je slomila jak nepr. otpor u izgrađenim postovima kod Modrana. Neprijatelj je odbačen preko Drine.

• • • ¹⁰ Mine su postavili dijelovi 3. diverzantskog NO odreda (vidi Arhiv VII, reg. br. 2—4, k. 121: operacijski dnevnik Štaba Grupe diverzantskih odreda Glavnog štaba NOV i PO Hrvatske).

¹ Prepis originala (umnožen na geštetneru, latinicom) u Arhivu VII, reg. br. 20/1—1, k. 47.

U dolini Spreče odbijeno je više nepr. izviđačkih nasrtaja iztočno Gračanice.

Na sriemskom odsjeku odbijeno je nekoliko nepr. napadaja u području Batrovci i iztočno Ilinci (13 km j. i 6 km j.j.z. Tovamika)² Na Dunavu nije bilo promjene. Pojačana je nepr. vatra na Osiek.

18. II. u zoru prebacili su Bugari po jednu sat kod Narda (20 km s.z. Osieka) i kod Noskovci (13 km s.i. Podr. Slatine) na južnu obalu Drave. Kod Narda je neprijatelj uništen i ostatci prebačeni preko rieke, dok kod Noskovca borbe još traju.

Podravina:

Na južnim padinama Papuka nastavlja se uništenje razbijenih part. skupina, koje pružaju žilav odpor.³ Pronađeno je i zaplijenjeno više obskrbnih skladišta, a među ostalima 250 tona pšenice, 1000 govedskih koža, 300 mina, 5 teretnih samovoza, dojavna oprema, 2 pekarne i jedna tiskara. U ovim borbama neprijatelj je izgubio 152 poginula i 54 zarobljena.

Dielovi gorskih postrojbi dostigli su 18. II. crtu: vis 617 — Perunika — Javorovica — vis 911 (20 Z.s.z. Požege) i odbacili partizane u smjeru sjeverozapada.⁴ Protjerani su partizani kod Velike (11 km s. Požege), gdje je zarobljeno 14 partizana.

18. II. u jutro Kozačka borbena skupina u suradnji s borbenom skupinom generala Moškova odpočela je napadaj na crti: Blagorodovac (8 km i.s.i. Garešnice) — visovi južno Ivanovog Sela. Nakon što je slomljen jak nepr. odpor desno krilo dostiglo je Daruvar, koji je oslobođen.⁵ Neprijatelj je pretrpio jače gubitke, koji još nisu točno

² Vidi dok. br. 110 i 111.

³ Na jugozapadnim padinama Papuka djelovale su 18. i Omladinska brigada »Joža Vlahović« 40. NOU divizije, a na jugoistoku Papuk planne djelovala je 12. NOU divizija. Podaci o uništavanju tih jedinica nisu tačni (vidi dok. br. 72 i 80; Arhiv VII, reg. br. 2—2, k. 883; izvještaj Štaba 12. divizije pisan Štabu 6. korpusa NOVJ 14. marta 1945).

⁴ Na liniju k. 617 — Perunika — Javorovica (trig. 911) izbili su dijelovi 7. ustaško-domobranske divizije. Oni su na toj liniji (na Psunj) vjerovatno napali slabije jedinice Korpusne vojne oblasti. Operativnih jedinica 6. korpusa NOVJ nije bilo 18. februara na-Psunju, a 19. februara 1945. prešla je na Psunj Virovitička brigada sa zadatkom odbrane vojne bolnice. Prvi sukob sa neprijateljem po dolasku na Psunj Brigada je imala 20. februara 1945 (vidi dok. br. 72 i 80; Arhiv VII, reg. br. 2—2, k. 883).

⁵ Njemačke i ustaško-domobranske jedinice zauzele su Daruvar poslije višednevnih borbi protiv 32. i 33. divizije 10. korpusa NOVJ (vidi dok. br. 42, 43, 51, 52, 60, i 72).

ustanovljeni. Hrvatski gubitci: 12 poginulih (1 častnik), 47 ranjenih i 1 nestao. Izgubljena je jedna strojopuška, 4 strojosa mokresa i 2 samokresa.

Sisak—Petrinja:

U području Siska i Petrinje 17. II. ustanovljeno je izviđanjem, da se neprijatelj povukao iz sela Stupno i Greda (6 i 11 km s.z. Siska), te iz Gore, Hrastovice i Taborišta (6 km j.i. do 5 km j. Petrinje). Neprijatelj se utvrdio u žažini i Dužicama (8 do 10 km z.s.z. Siska), dok na jugu drži crtu: južno Gore — južno Stražnika — južno Hrastovice — Komarevo.⁶

Borbena skupina Obrambenog zdruga iz Sunje vodi borbe s jakim neprijateljem⁷ između Graduše i Komareva (4 s. i 12 km s.z. Sunje).

Bos. Novi:

Jugoistočno Bos. Krupe razbijena je jedna part. skupina jaka 300 ljudi.

Jadranska fronta:

Part. gubitoi u borbama kod Mostara su veoma veliki. Samo kod Širokog Briega poginulo je oko 1000 partizana.

Na Neretvanskom odsjeku primiču se samo slabiji nepr. dijelovi postavima naših zalaznica na crti 4,5 km s.z. i s.i. Drežnice.

Neprijatelj prikuplja jače snage u području Konjica s vjerojatnom namjerom napadaja na Konjic. U toku je podhvata za odterećenje uporišta u području istočno Konjica.

Sarajevo—Višegrad:

Na visovima zapadno Hadžića (17 km z.j.z. Sarajeva) primakao se neprijatelj i postavio 12 strojica. Protumjere su u toku. Neprijatelj, koji je prodro u Gradac (4 km j.z. Hadžića) izbačen je protuudarom.

Na postavima južno Kijeva nije neprijatelj ponovio svoje napadaje, dok se izpred zapadnog krila povukao.

⁶ U žažini i Dužicama nalazili su se 18. februara 1945. dijelovi 34. NOU divizije, a liniju Gora — Stražnik — Hrastovica — Komarevo dijelovi 7. NOU divizije (vidi dok. br. 58, 65 i 83; Arhiv VII, reg. br. 1/22—2, k. 119/6: depeša Štaba 4. korpusa upućena Glavnom štabu NOV i PO Hrvatske 19. februara 1945).

⁷ Redakcija nije utvrdila koja je jedinica 7. NOU divizije učestvovala u toj borbi, kao ili rezultate te borbe.

U području Prače (28 km i.j.i. Sarajeva) neprijatelj je dovukao pojačanje, te je napadao više puta pojedina uporišta željezničkog osiguranja. -

U području Goražde i Višegrada bilo je samo neznatne borbene djelatnosti.

Travnik:

Nakon što je neprijatelj 17. II. prije podne mirovao, odpočeo je istog dana nov usredotočeni napadaj na cijelom području Travnika. Izgubljeni visovi 3 km s.i. i 7 km j.i. Travnika povraćeni su protunapadajem.

Banja Luka:

18. II. nastavili su partizani napadaje na naša uporišta na cesti Banja Luka — Bos. Gradiška između Turske Dubrave⁸ i Windhorsta (5 — 10 km j. Bos. Gradiške). Jedna bojna odbacila je u poletnom protunapadu partizane od Turske Dubrave i uspostavila spoj s posadom Windhorsta, te se nakon toga povukla u Turske Dubrave pretrpivši gubitke od 4 poginula i 8 ranjenih. Pojednostiti nisu još javljene.

Nepr. zrakoplovstvo:

Prema naknadnom izvješću nepr. zrakoplovi napali su 11. II. bombama i strojničkom vatrom Doboju. Žrtava nije bilo, a šteta je neznatna.

17. II. nepr. zrakoplovi bombardirali su u dva navrata Rieku. Pogođena je rafinerija i brodogradilište, te porušeno nekoliko kuća za stanovanje. Ima žrtava.

18. II. Rieka je ponovo bombardirana. Pogođeno je brodogradilište. Pojednostiti još nisu poznate.

Pojedini nepr. zrakoplovi napadali su Kraljevicu i Karlobag. Dva su zrakoplova oborena, a dva oštećena tako da su vjerojatno naknadno pala.

19. II. 5 nepr. lovaca bacilo je 20 bombi na Vinkovce. Ima štete na želj. postaji, dok žrtava nema.

Isti zrakoplovi napali su bombama i strojničkom vatrom želj. postaju Striživojna — Vrpolje, Mikanovce i Selo Nuštar.

19. II. oko 14,30 sati prisilno se spustio jedan četverostrojni i jedan dvostrojni angloamerički zrakoplov kod Bjelovara vjerojatno zbog nestašice benzina. Posada je od 1 časnika i 10 dočasnika zarobljena.

⁸ Na karti 1:100.000: Trk. Dubrave.

Vlast, zrakoplovstvo:

19. II. naše je zrakoplovstvo izvršilo obskrbu strjeljiva postrojbi i prijevoz službene pošte.

Željeznice:

19. II. na pruzi Zagreb — Dugo Selo — Novska između Dugog Sela i Ivanić grada naišao je na minu teretni vlak.⁹ Izklizla su štitna kola. Popravak je u toku.

Istog dana na pruzi Sunja — Bos. Novi između Sunje i Majura naišao je na minu teretni vlak.¹⁰

ZA POGLAVNIKA I DOM SPREMNI!

ZA TOČNOST:
Pročelnik Operativnog odjela
glavnostožerni pukovnik
(Helbich)
Helbich

Glavar glavnog stožera Orsa
General i ust. pukovnik
(T. Sertić)
T. Sertić v.r.

M. P.

⁹ Minu su postavili dijelovi 3. diverzantskog NO odreda (vidi dok. br. 82).

¹⁰ Diverziju su izveli dijelovi 2. diverzantskog odreda (vidi dok. br. 82).

**IZVJEŠTAJ GLAVNOG STOŽERA MINISTARSTVA ORUŽA-
NIH SNAGA NDH OD 21. FEBRUARA- 1945. O DEJSTVIMA
PROTIV JEDINICA NOVJ U SLAVONIJI, LICI I BOSNI I
HERCEGOVINI¹**

Vojnička tajna

DNEVNO IZVJEŠĆE Ia BROJ 52/45.
GLAVNOG STOŽERA MINISTARSTVA ORUŽANIH SNAGA
21. II. 1945. g.

Iztočna fronta:

U području donje Drine kod Branjeva (21 km j. Bijeljine) spojila se borbena skupina iz Bijeljine s onom iz Zvornika. Osujećeni su pokušaji neprijateljskog prodora kroz zapadni bok tih skupina. Sovjetsko borbeno zrakoplovstvo pomagalo je neprijatelja.

Po nalogu višeg njemačkog podhvatnog zapovjedništva u toku je napuštanje Gračanice.

Na Srijemskoj fronti jači nepr. pritisak na desno krilo.² Izpred glavne borbene skupine topničkom vatrom uništen je jedan sovjetski zrakoplov na zemlji.

Na Dravskom odsjeku kod Noskovca pojačao je neprijatelj svoje 18. II prebačene snage do jakosti jedne bojne.³ Uzprkos žestokog otpora podpomognutog nepr. topništvom (2000 granata) sa sjeverne obale, neprijatelj je protunapadajem odbačen i južna obala Drave očišćena.

Podravina:

U nastavku čišćenja gorskog područja u Papuku odbijeni su, djelomično u blizkoj borbi, protunapadaji jačih nepr. snaga iz područja sjeveroistočno Velike s na-

¹ Prepis originala (umnožen na geštetneru, latinicom) u Arhivu VII, reg. br. 21/1—1, k. 47.

² Dijelovi 5. i 21. NOU divizije 1. armije NOVJ 19. i 20. februara 1945. izveli su uspješne napade na njemačke jedinice u Mohorn, Šarengradu, Novak-Bapskoj i Berkasovu i prisilili ih da se povuku zapadno od navedenih mjesta (vidi Arhiv VII, reg. br. 1—7, k. 256: operacijski dnevnik 1. armije NOVJ).

³ Vidi dok. br. 103.

mjerom proboja prema sjeveru.⁴ Zaplijenjeno je jedno skladište strjeljiva, gdje je među inim bilo i 3000 ručnih praski. Zaplijenjena oboskrbna skladišta u Papuku moraju se djelomično uništiti zbog nemogućnosti odpreme.

Borbena skupina, koja iz područja Zvečeva napreduje prema zapadu, izbacila je neprijatelja iz Ravne Gore⁵ (7 km j.z. Zvečeva) i polučila proboj nepr. postava iztočno visa Metla (9 km j.z. Zvečeva).

Zapadna borbena skupina generala Moškova napredovala je unatoč jakog nepr. otpora i odbacila jake part. snage,⁶ te zauzela, postave j.i. Ribnjaka i dostigla cestu: Daruvar — Vukovje. Unatoč žestokih nepr. protunapadaja produžila je napredovanje- u smjeru jugoistoka. Kozacke i konjaničke skupine dostigle su cestu: Pakrac. — Daruvar kod Badljevine i Kipa.⁷

Izpred borbene skupine Moškov neprijatelj je izgubio 226 poginulih, dok hrvatski gubitci iznose: 27 poginulih i 88 ranjenih.

Na Dravi sjeverno Virovitice, osim nepr. vatre za uznemirivanje, nije bilo važnijih događaja.

Sisak—Petrinja:

Izviđačke skupine južno Petrinje i Siska naniele su neprijatelju gubitke od 10 poginulih i 1 zarobljenog partizana.

Bos. Novi:

Na odsjeku osiguranja Bos. Novi — Kostajnica borbena skupina iz Dobrljina slomila je jak nepr. otpor 2 km južno Dobrljina i odbacila neprijatelja. Skupina, koja je napredovala iz Bos. Novog odbacila je neprijatelja s. Mazioi brda (4 km s.s.i. Bos. Novog) i dostigla Malu Žuljevicu (8 km s.i. Bos. Novog).. Na povratku ova borbena skupina iznenadila i napala je jednu part. kolonu. Nepr. gubitci preko 60 mrtvih i ranjenih je ocijenjeno, 9

⁴ Iz izvještaja koje je Štab 12. divizije pisao Štabu 6. korpusa NOVJ 13. marta 1945, vidi se da je 12. proleterskoj brigadi naređeno 17. februara da se iz rejonu Kapovac (trg. 792) — Petrovvrh (k. 697) probije preko Bazove gl. (k. 772) na južne padine Češljakovačkog visa (trg. 820) — Uvačka glava (k. 905). I pored svih nastojanja 12. proleterska brigada nije uspjela zbaciti neprijatelja sa Uvačke glave, ali se on, zbog velikih gubitaka, povukao u Kaptol dva sata poslije završene borbe (Arhiv VII, reg. br. 2—2, k. 883).

⁵ Na Ravnoj gori su se tada nalazili dijelovi 40. NOU divizije (vidi dok. br. 80).

⁶ Odnosi se na jedinice 32. i 33. divizije 10. korpusa NOVJ (vidi dok. br. 42, 43, 51, 52 i 60).

⁷ Vidi dok. br. 72, 80 i 103.

mrtvih izbrojeno i 1 je zarobljen. Plien: 1 strojnica, 4 puške, strjeljivo i oprema. Vlastiti gubitci: 1 mrtav i 9 ranjenih.

Lika:

Nepr. snage⁸ iz područja Ličko Petrovo Selo — Vaganac ponovo' se približavaju našim postavima sjeverozapadno Bihaća.

Odbijen je napadaj partizana podpomognut s tri gorska topa na D. Lapac iz smjera jugozapada.⁹

Jadranska fronta:

U području Konjica pojačava se nepr. djelatnost. Na ostalim dielovima Neretvanskog odsjeka nije bilo promjene.

Sarajevo—Višegrad:

Jača nepr. pješačka i strojnička vatra sa visova kod Hadžića (17 km z.j.z. Sarajeva) tuče cestu i želj. prugu.

U području Kijeva (12 km j. Sarajeva) bilo je samo slabije nepr. djelatnosti izpred naših postava.

Odbijeno je više nepr. napadaja na uporišta zapadno Jabučkog Sedla (7 km s. Goiažde). Neprijatelj je topničkom vatrom tukao Goražde.

Travnik:

U području Travnika neprijatelj nastavlja jake napadaje s težištem iz smjera zapada.

U toku je napuštanje Travnika po zapoviedi višeg njemačkog podhvatačkog zapovjedništva. Veliki župan, činovnici i ugroženo građanstvo evakuirano je u Zenicu.

Od 15. do 18. II. neprijatelj je u području Travnika pretrpio gubitke od oko 230 poginulih i ranjenih, dok vlastiti gubitci iznose: 6 poginulih, 1 častnik -i 33 ranjena.

Banja Luka:

Neprijatelj je odbačen s ceste Banja Luka — Bos. Gradiška. Sva uporišta na toj cesti čvrsto su u našim rukama i promet je uspostavljen. Neprijateljski gubitci:

⁸ Odnosi se na 2. brigadu 8. NOU divizije koja je tada djelovala na liniji Željava — Baljevac (vidi Arhiv VII, reg. br. 6—1, k. 828: tabelarni pregled dejstava 8. divizije pisan Štabu 4. korpusa NOVJ 5. marta 1945).

⁹ Prva brigada 13. NOU divizije napala je 18. februara 1945. Kuk (trig. 1172), 3 km jugozapadno od Donjeg Lapca (opširnije o tome vidi dok. br. 77).

34 poginula i 4 zarobljena. Plien: 2 bacača, 1 strojnica, 5 pušaka i 5 kola. Vlastiti gubitci: 12 poginulih, 13 ranjenih i 31 nestao, a izgubljeno: 1 strojopuška i 11 pušaka.

Nepr. zrakoplovstvo:

17. II. nepr. zrakoplovi bombardirali su Brčko. Šteta je mala, a 4 osobe su poginule i 20 ih je ranjeno. 19. i 20. II. Brčko je ponovno bombardirano. Pojediniosti nisu poznate.

20. II. nepr. zrakoplovi napali su bombama i strojničkom vatrom želj. postaje Vinkovci, Mikanovci i Ivanovo. Ima štete. ~

20. II. u 19,10 sati jedan nepr. zrakoplov bacio je 4 bombe kraj uzletišta u Zagrebu. Štete nema.

Osobitosti:

Na putu Sunja — Kostajnica 3. II. zarobljen je glav. Pozadinskog odjela XII ust. zdruge ust. satnik Toromanović Sulejman.

Postrojbama 7. gorske divizije u Požeškoj kotlini predao se bivši nadsatnik Drusani.

Vlast. zrakoplovstvo:

20. II. naše zrakoplovstvo izvršilo oružano izviđanje na području Bos. Gradiška — Banja Luka — Priedor. Nadalje je uspješno bombardiralo Ivanjsku, te izvršilo više različitih prijevoza.

Željeznice:

20. II. pruga Zagreb — Dugo Selo — Novska popravljena je i prohodna.

Istog dana popravljena je i prohodna pruga Sunja — Bos. Novi.

ZA POGLAVNIKA I DOM SPREMNI!

ZA TOČNOST:

Pročelnik Operativnog odjela
glavnostožerni pukovnik
(Helbich)
Helbich

Glavar glavnog stožera
General i ust. pukovnik
(T. Sertić)
T. Sertić v.r.

M. P.

IZVJEŠTAJ GLAVNOG STOŽERA MINISTARSTVA ORUŽANIH SNAGA NDH OD 22. FEBRUARA 1945. O DEJSTVIMA PROTIV JEDINICA NOVJ U SLAVONIJI, LICI I BOSNI I HERCEGOVINI¹

Vojnička tajna

DNEVNO IZVJEŠĆE Ia BROJ 53/45.
GLAVNOG STOŽERA MINISTARSTVA ORUŽANIH SNAGA
22. II. 1945.

Iztočna fronta:

U području donjeg toka Drine osujećeni su novi pokušaji nepr. prodoru uz 159 poginulih partizana i 13 zaplijenjenih strojopušaka. 5 km južno Kozluka zadržane zalaznice napadane su od jačih nepr. snaga. Neprijatelj dovlači nova pojačanja preko Zvornika. Postrojbe u nasilnom izviđanju iz Brčkog naišle su -na jačeg neprijatelja kod Palanke (8 km j. z. Brčkog).

Iz Gračanice poduzetim podhvatom 18. II. odtarećena je posada uporišta Soko² (7 km s.i. Gračanice) pri čemu je 17 partizana poginulo, dok vlastiti gubitci iznose 1 poginuo i 5 ranjenih.

Jižno Bosutskih šuma neprijatelj je iznenada prodro u jakosti bojne u Strašince i dostigao Soljane (20 i. i 18 km s.i. Brčko). Podhvatne snage u protunapadaju nisu dostigle neprijatelja, jer se ovaj noću povukao u smjeru iztoka. Strašinci i Soljani zaposjednuti su od njemačkih četa. Nepr. borbeno zrakoplovstvo i nadalje je veoma djelatno.

Na fronti u Srijemu bilo je samo nepr. izviđačke djelatnosti. Opaženo je živo ukopavanje neprijatelja na zapadnim padinama Fruške Gore, a kod Šarengrada prebacivanje jačih nepr. snaga sa sjeverne na južnu "obalu Dunava.

Usljed povećanog vodostaja na Dravi i djelomičnih poplava morala su se napustiti neka uporišta zapadno Osijeka. Kod Narda (6 km i. Valpova) u večernjim satima

¹ Prepis originala (umnožen na geštetneru, latinicom) u Arhivu VII, reg. br. 22/1—1, k. 47.

² Na karti 1:100.000: Sokol.

19. II. prebačena bugarska sat odbačena je na sjevernu obalu Drave.³

Podravina:

Podhvat u Papuku nastavlja se po osnovi. Odbijen je napadaj na Si. Drenovac iz jugozapadnog i zapadnog smjera, pri čemu je neprijatelj izgubio 82 poginula, 17 zarobljenih, a 58 partizana predalo se našim postrojbama.⁴ Pronađena su daljnja obskrba skladišta, među inim 20 tona mesa i 200 t. žita i brašna (njemački plien). U Požeškoj kotlini bilo je samo izviđačke djelatnosti pri čemu je zarobljen jedan partizan i zaplijenjene 2 puške.

Borbena skupina generala Moškova odpočela je napadaj iz područja Daruvara u smjeru Sirača (8 km j.j.i. Daruvara).

U području Virovitice nije bilo važnijih događaja.

Sisak—Petrinja:

Izviđački dieľovi borbene skupine iz Sunje slomili su jači nepr. odpor³ i prodrli u Gradušu (10 km j. z. Sunje).

Lika:

Sjevero-zapadno Bihaća odbačen je jači neprijatelj iz Turskih Gata (12 km s.s.ž. Bihaća) dalje u smjeru sjeverozapada.⁶ Iz Zavalja (5 km j.j.z. Bihaća) prodrla je jedna bojna noću unatoč snježne vijavice preko Plješi-

³ Vidi dok. br. 103.

⁴ U izvještaju Štaba 12. divizije upućenom Štabu 6. korpusa NOVJ 14. marta 1945. o tome piše: ... »Noću 15/16. II. dva bataljona IV. brigade izvršila su napad na neprijatelja u s. Drenovcu. Borba je trajala 2 sata. Jačina neprijatelja u uporištu bila je oko 400 vojnika iz sastava »Princ Eugen« divizije sa dva tenka. Nakon dobivenih tačnih podataka o jačini neprijatelja, Štab brigade je izdao naređenje za povlačenje... Naši gubici: 7 mrtvih, 11 ranjenih, 20 nestalih. Izgubljeno: 3 p. mitraljeza, 5 pušaka. Borba je bila vrlo žestoka. Glavnu ulogu sa naše strane odigrali su teški bacači ...

18. II. 1945. Čehoslovačka brigada. Jače. patrole III. bataljona izviđajući Drenovac na samim kosama iznad mjesta stupile su u kontakt sa patrolama neprijatelja i u kratkoj borbi neprijatelj se povukao u uporište. Gubici neprijatelja 5 mrtvih, naši 1 mrtav« (Arhiv VII, reg. br. 2—2, k. 883).

⁵ Na području Sunje nalazili su se dieľovi 7. NOU divizije (vidi Arhiv VII, reg. br. 1/22—2, k. 119/6: depešu Štaba 4. korpusa upućenu Glavnom štabu NOV i PO Hrvatske 19. februara 1945).

⁶ U rejonu Turskih Gata nalazili su se dieľovi 2..brigade 8. NOU divizije i Unske operative grupe 4. korpusa NOVJ. Oni su 18. i 19. februara 1945. vodili borbe protiv neprijatelja sa Abdić brda, iz Izačića, Brekovice i Gnjllovca (vidi Arhiv VII, reg. br. 1/22—2, k. 119/6: depeše Štaba 4. korpusa upućene Glavnom štabu NOV i PO Hrvatske od 20. i 21.. februara 1945).

vice, te je uz neznatan nepr. odpor dostigla Bielo Polje (18 km j.z. Bihaća). Istodobno je iz Nebljusa (18 km j.j.i. Bihaća) prodrla jedna borbena skupina do cesta 5 km j.z. Bielog Polja odbivši kod Frkašića (14 km j. Bihaća) više nepr. protunapadaja.⁷

Nasilnim izviđanjem iz D. Lapca u smjera Udbine dostigle su naše čete Tuk (10 km z.j.z. D. Lapca).

Jadranska fronta:

Na Neretvanskom odsjeku povučene su zalaznice noću 19/20. II. pod nepr. pritiskom do 3 km s.s.i. Karaula (11 km j. Rame).

Opaženi su pokreti neprijatelja iz smjera juga i jugozapada prema Konjicu s namjerom napadaja na Konjic. Prilikom izviđanja pala su 3 partizana, dok vlastiti gubitci 'iznose 2 poginula i 3 ranjena.

Neprijatelj, koji se ugniezdio na visovima zapadno Hadžića, odbačen je dalje u smjeru zapada.

Sarajevo:

Na istočnom krilu zaprečnih postava južno Kijeva (12 km j. Sarajeva) zauzele su naše čete Tordiniće (10 km j. Sarajeva).

Goražde:

Odbijen je noćni napadaj partizana u jakosti bojne podpomognut topništvom na uporište 2 km zapadno Jabuke (6 km s. Goražde), i napadaj na jedno uporište jugozapadno Goražde uz 62 poginula partizana.

Travnik:

Nakon što je neprijatelj uspio odbaciti branioca na zapadni rub grada Travnika, prodrle su jake nepr. snage u toku noći 19/20. II. sa sjevera i zapada u grad, dok je jugoistočno Travnika neprijatelj prodro do ceste. U jutarnjim satima probile su se njemačke i naše postrojbe iz grada u smjera jugoistoka, te im je uspjelo 5 km j.i. od grada zaposjesti novu crtu odpora, koju je neprijatelj već 20. II. prije podne napadao.

Sjeveroistočno Travnika još se brani posada dvaju uporišta.

⁷ U rejonu Bijelog Polja vođene su borbe 19. februara 1945. između dijelova 13. NOU divizije i jedinica njemačke 373. legionarske divizije (vidi dok. br. 77).

Nepr. zrakoplovstvo:

Prema naknadnom izvješću 7. II. srušio se i zapalio jedan nepr. zrakoplov u području Novog Marofa. Posada zrakoplova izkočila je prije, a dva člana posade su uhićena.

20. II. nepr. zrakoplovi ponovno su napali Rieku. Ima štete i žrtava.

21. II. sovjetski zrakoplovi napali su bombama želj. postaju Vrpolje, a bombama i strojničkom vatrom Staro Petrovo Selo. Ima štete i žrtava.

Vlast, zrakoplovstvo:

Naše je zrakoplovstvo 21. II. uspješno napalo partizane u području jugoistočno Petrinje, te izviđalo nepr. letilište kod Čazme. Osim toga izvršilo je više raznih prijevoza i bacalo promičbene letake u području Kravarsko — Topusko — Turopolje.

Obćenito:

U toku manjih djelatnosti i izviđanja kod Jastrebarskog, Bjelovara, Banje Luke i Kiseljaka poginulo je 15, ranjeno 9 i zarobljeno 9 partizana, dok su se 4 predala. Vlastiti gubitci: 17 ranjenih.

Osobitosti:

a Našim postrojbama u Požeškoj kotlini predala su se dva biv. domobranska častnilca, umirovljeni pukovnik Šimek i zastavnik Ivan Klaić. 8 vojnih obveznika prijavilo se dragovoljno.

Prema izvješću jednog višeg zapovjedništva ustanovljeno je preslušavanjem stanovništva u Vaganu da je od 31. XII. do 2. II. 45. prigodom zauzeća Vaganca po partizanima⁸ bilo zarobljeno oko 40 — 50 ustaša, 2 domobranska častnika i 4 domobrana. Dielom su počinili samoubijstvo, a dielom su ubijeni. Od pučanstva poginulo je u borbama 9, dok su partizani na rad odveli 8 muškaraca i 4 djevojke.

Željeznice:

21. II. na glavnoj pruzi između Rajića i Novske naišao je na minu jedan vlak.⁹ Šteta je uklonjena i pruga

⁸ O toku i rezultatima napada jedinica 4. korpusa NOVJ na Vaganac, Celopek i Izačić vidi knj. 36, dok. br. 106; knj. 37, dok. br. 19, 21, 23, 28 i 121).

⁹ Dijelovi 1. diverzantskog NO odreda su toga dana minirali vlak kod sela Lađevca, 4 km istočno od Rajića (vidi dok. br. 82).

popravljen isti dan. Istog dana na istoj pruzi između Ivanić Grada i Prečeca naišao je na minu još jedan vlak.¹⁰ Šteta je popravljen istoga dana. .
Željeznička pruga "Sunja" — B. Novi prohodna je samo od Majura do Dobrljina.

ZA POGLAVNIKA I DOM SPREMNI!

ZA TOČNOST:	, Glavar glavnog stožera Orsa
Pročelnik Operativnog odjela	General i ust. pukovnik
glst. pukovnik (Helbich)	(T. Sertić)
Helbich	T. Sertić v.r.
M. P.	

BR. 106

**IZVJEŠTAJ GLAVNOG STOŽERA MINISTARSTVA ORUŽA-
NIH SNAGA NDH OD 23. FEBRUARA 1945. O DEJSTVIMA
PROTIV JEDINICA NOVJ U SLAVONIJI, BANIJI I BOSNI I
HERCEGOVINI¹**

Vojnička tajna

DNEVNO IZVJEŠĆE Ia BROJ 54/45.
GLAVNOG STOŽERA MINISTARSTVA ORUŽANIH SNAGA
23. II. 1945. god.

Iztočna fronta:

U području donjeg toka Drine neprijatelj je napadao zalaznice podhvatnih snaga, koje na južnom rubu Kozluka (13 km s. Zvornika) pružaju žestok odpor.

Na Srijemskom odsjeku bilo je samo izviđačke djelatnosti. Iztočno Šarengrada opažen je živ nepr. promet preko Dunava.

Pojačana je -nepr. topnička i bacačka vatra na Osijek, a sjeverno od Valpova odbačen je jedan bugarski izviđački šćet od 15 ljudi preko rieke.

¹⁰ Diverziju su izveli dijelovi 3. diverzantskog NO odreda (vidi dok. br. 82).

¹ Prepis originala (umnožen na geštetnera, latinicom) u Arhivu VII, reg. br. 23/1—1, k. 47.

Podravina:

Podhvat u Papuku završen je 21. II. U borbama s razbijenim manjim part. skupinama neprijatelj je 21. II. izgubio: 100 poginulih, 48 zarobljenih i 28 prebjeglih.⁹ Plien: 2 topa, 2 bacača, 24 strojopuške, 31 puška, 25 tona pšenice, radiona s motorima i ostala razna oprema.³

Borbena skupina generala Moškova dostigla je u svom daljnjem nadiranju crtu: Pogani Vrh — Zaile (9 i.,^v 14 km i.j.i. Daruvara). Neprijateljski gubitci: 14 poginulih, 10 prebjeglih i 1 motorkotač zaplijenjen.

Sisak—Petrinja:

U nastavku izviđanja u području zapadno Siska, te južno i jugoistočno Petrinje dostignute su crte: Petrovac — sjeverni rub Male Gorice (7 km z. — 8 zjz. Siska), a na jugu: Taborišće — Globočac — južni rub šume Piškornjača — Sava (6 km j.j.i., 10 j.i., 11 i 12 km i.j.i. Petrinje). Tom prilikom neprijatelj je pretrpio gubitke od 15 poginulih,⁴ dok vlastiti iznose: 1 poginuo i 4 ranjena. Uništeno je 10 čamaca kod sela Svinjičko.

Karlovac:

Odbijen je napadaj partizana na Kupski most kod Rečice (8 km i. Karlovca).

Bos. Novi:

21. II. jedna ust. bojna naišla je na visovima 2 km jugozapadno Dobrljina na premoćnog neprijatelja, koji je napao bojnu uz podršku topništva. Svi pokušaji neprijatelja odbaciti ovu bojnu, ostali su bez uspjeha. Nađeno je 16 poginulih partizana, a mnogo veći broj je ocienjen. Zaplijenjena je jedna strojopuška, više pušaka i strjeljivo. Vlastiti gubitci: 3 poginula i 21 ranjen. Upućena su pojačanja za nastavak čišćenja tog područja.

² Prema izvještaju Štaba 12. divizije, poslatom Štabu 6. korpusa NOVJ 14. marta 1945, njene jedinice u borbi na Papuku 21. februara imale su 3 mrtva. Od operativnih jedinica 6. korpusa NOVJ na Papuku se tada nalazila i 18. NOU brigada. Iz operacijskog dnevnika Štaba 40. NOU dhrzije se ne vidi da je 18. brigada vodila borbu 21. februara 1945 (vidi dok. br. 80; Arhiv VII, reg. br. 2—2, k. 883).

³ Opširnije o tome vidi dok. br. 72, 80 i 107; Arhiv VII, reg. br. 27—2, k. 486; izvještaj Štaba 40. divizije upućen Štabu 6. korpusa NOVJ 14. marta 1945. godine.

⁴ Prema depeši Štaba 4. korpusa upućenoj Glavnom štabu NOV i PO Hrvatske 21. februara 1945, vidi se da su njemačke policijske jedinice napale dijelove 7. NOU divizije na pravcu Mošćenica — Komarevo, ali su poslije kratke borbe odbijene. U depeši nije rečeno da li je 7. NOU divizija imala gubitaka (vidi Arhiv VII, reg. br. 1/22—2, 119/6).

Lika:

U podhvalu u području Bielog Polja (18 km s. Ud-bine) nanesei su neprijatelju gubitci od 38 poginulih, i 4 zarobljena.⁵

Jadranska fronta:

U dolini Neretve zaposjednuti su zaprečni postavi na visovima oko cestovne razkrsnice južno želj. postaje Rama. U toku je napadaj na nepr. skupine, koje su prodrle do područja Papraska (3 km j.i. Rame). Neprijatelj u širokoj fronti nadire iztočno od Neretve prema visovima južno od ceste Rama — Konjic. Njegovi slabiji izviđački dieiovi prešli su iztočno Rame dolinu Neretve u smjeru sjevera, a vrhovi dostigli su 21. II. crtu: Orahovica — Turjak⁶ (6 km z. i 4 km j.z. Konjica), u toku su. protumjere.

Sarajevo:

Izpred naših postava južno Kijeva neprijatelj pojačava topničtvom svoje iztočno krilo.

Goražde:

U području Goražde neprijatelj se pojačava svježim snagama, koje dovodi preko Drine. Neprijateljski pokreti na iztočnoj obali Drine tučeni su vlastitim topničtvom.

Travnik:

U području iztočno Travnika mienjao je vis 677 (6" km i. Travnika) više puta vlasnika, dok konačno nakon ogorčene borbe nije izgubljen. Neprijatelj je sa sjevera i juga premoćnim snagama napadao zaprečne postave 5 km j.i. Travnika. Posada se nakon najžešćeg otpora morala povući na novo izgrađeni postav 2 km iztočnije, te je na taj način spriečila obuhvat sa strane neprijateljskih snaga. Na novim postavima odbijeni su daljnji neprijateljski napadaji.

Na svim uporištima na cesti Travnik — Vitez nastavljaju se žestoke borbe.

Banja Luka:

U borbama u području Windhorsta 18. i 19. II. neprijateljski gubitci su se [povećali] za još 12 poginulih,

⁵ Vidi dok. br. 105, objašnjenje br. 7.

⁶ Turjak nije nađen na karti 1:100.000. Vjerovatno se misli na selo Turiju.

a plien za još 1.bacač, 1 strojopušku i više pušaka. Vlastiti gubitci povećali su se za 1 poginulog častnika, 4 ranjena i 2 nestala domobrana.

Nepr. zrakoplovstvo:

19. II. nepr. zrakoplovi napali su vlak kod Žepča. Poginule su 2 osobe. Isti dan bacili su nepr. zrakoplovi 2 bombe na Zenicu. 8 osoba je poginulo i 15 ih je ranjeno.

21. II. nepr. zrakoplov bacio je bombu na želj. postaju N. Gradiška. Oštećen je oklopni vlak, a tri domobrana su ranjena.

22. II. jedan nepr. dvostrojni lovac oštećen je p.z.⁷ topničtvom iznad Broda. Kod Borova izskočila su iz tog zrakoplova 3 člana posade, koji su zarobljeni, dok je zrakoplov pao negdje u Mađarskoj.

22. II. nepr. zrakoplovstvo ponovno je bombardiralo Rieku.

Jedan nepr. zrakoplov prisilno se spustio kod sela Kablari (15 km i. Karlovca). Posada je otišla partizanima, koji su skinuli oružje sa zrakoplova.

Vlast, zrakoplovstvo:

Naše je zrakoplovstvo 22. II. izvršilo izviđanje i bacanje promičbenih letaka u području Kupresa, zatim bacanje letaka u području Konjic — Prozor, te u području Bjelovara. Osim toga izvršilo je više prijevoza.

Obćenito:

U toku manjih djelatnosti kod Visokog, Požege i Novske pala su 3 partizana, 9 ih je zarobljeno i 1 je pobjegao. Zaplijenjeno je 9 pušaka i 1 strojosamokres.

Osobitosti:

Postrojbama jednog ustaškog zdruga u Podravini predalo se od 3 — 13. II 163 vojna neposlušnika i bjeGUNCA, a u Požeškoj kotlini prijavilo se našim postrojbama 28 vojnih obveznika i 20 bivših zatočenika iz partizanskog logora, među njima i satnik Samlo Simo.

Željeznice:

21. II. napadnut, je bacačima vlak na pruzi Sarajevo — Višegrad kod želj. postaje Ustiprača bez učinka.

⁷ Protivzrakoplovnim (protivavionskim)

22. II. između Sunje i Majura naišao je na minu teretni vlak, a potom bio napadnut bacačima i strojopuščanom vatrom od partizana.⁸

Istog dana na pruzi Zaprešić — Varaždin između Pušće Bistre i Luke naletio je na minu teretni vlak.⁹ Popravak- je u toku.

ZA POGLAVNIKA I DOM SPREMNI!

ZA TOČNOST:
Pročelnik Operativnog odjela
glavnostožerni pukovnik
(Helbich)
Helbich

Glavar glavnog stožera
General i ust. pukovnik
(T. Sertić)
T. Sertić v.r.

M. P.

⁸ Napad je izvela 3. brigada 7. NOU divizije (vidi dok. br. 73; Arhiv VII, reg. br. 1/23—2 i 1/24—2, k. 119/6: 'depeše Štaba 4. korpusa upućene Glavnom štabu NOV i PO Hrvatske 23. i 24. februara 1945).

⁹ Diverziju su vjerovatno izveli dijelovi 3.. diverzantskog NO odreda.

**IZVJEŠTAJ GLAVNOG STOŽERA MINISTARSTVA ORUŽA-
NIH SNAGA NDH OD 24. FEBRUARA 1945. O DEJSTVIMA
PROTIV JEDINICA NOVJ U SLAVONIJI, BANIJI I BOSNI I
HERCEGOVINI¹**

Vojnička tajna

DNEVNO IZVJEŠĆE Ia BROJ 55/45.
GLAVNOG STOŽERA MINISTARSTVA ORUŽANIH SNAGA
24. II. 1945.

Iztočna fronta:

Na donjem toku Drine popustio je nepr. pritisak. Vlastito topništvo uspješno je tuklo pojedine nepr. bitnice na iztočnoj obali Drine i osujetilo pokušaj puelaza -neprijatelja preko rieke. Izviđanjem je ustanovljeno, da je neprijatelj- u borbama prošlih dana pretrpio velike gubitke.

Na južnom krilu Srijemske fronte prodrle su manje udarne skupine u neprijateljske postave i uništile 6 bunkera. Izpred ostalog diela Srijemske fronte neprijatelj nastavlja radove na utvrđivanju postava.

Na Dravi u području Osieka, Valpova i D, Miholjca živahna topnička i bacačka vatra. Topničkom vatrom protjerana je manja bugarska skupina, koja se 21. II. pokušala u 6 gumenih čamaca prebaciti na južnu obalu Drave kod Zanoša (15 km s. Podr. Slatine).

U dolini Drine i u Srijemu živahna neprijateljska zrakoplovna djelatnost. Kod Đakova srušio se jedan sovjetski zrakoplov.

Podravina:

Završeno je čišćenje područja iztočno Daruvara.

U području Sirača zaplijenjeno je 25 tona žita, razna oprema, alat, te 40 vagona poljoprivrednih sprava i električnog tvoriva.²

¹ Prepis originala (umnožen na geštetneru, latinicom) u Arhivu VII, reg. br. 24/1—1, k. 47.

² Opširnije o tome vidi dok. br. 80 i 106.

Jugoiztočno Virovitice protjerana je jedna part. skupina jaka 400 ljudi u hodu u smjeru jugoiztoka.³

Na Dravi bilo je samo nepr. topničke i bacačke vatre za uznemirivanje na odsjeku Budakovac — Detkovac.

Izviđački dieľovi dostigli su crtu: Grđevica — Glavica — Zabrdski Tisovac — Javorovica (24 km s.Z. Požege) i odbacili jačeg neprijatelja u smjeru sjeverozapada. 14 poginulih partizana je izbrojeno, dok se cieni da su gubitci znatno veći. Zaplienjen je veći broj pušaka. Vlastiti gubitci: 2 poginula i 7 ranjenih.

Našim postrojbama prijavilo se 15 vojnih obveznika.

Bos. Novi:

Ust. borbene skupine odbacile su neprijatelja s visova 5 km iztočno i 5 km j.j.i. Dobrljina, nakon što je slomljen nepr. odpor, te očistile ovo područje. Izbrojeno je 11 poginulih i 16 ranjenih partizana, dok se cieni da su nepr. gubitci znatno veći. Zaplienjen je veći broj pušaka.

Na povratku postrojbi u posade odbijen je napadaj partizana na jednu podhvatnu skupinu.

Noću 22/23. II. spriečeno je miniranje ceste 5 km s. Dvora na Uni, dok su partizani uspjeli samo djelomično porušiti jedan most.

Lika:

U području Udbine jedna njemačka bojna razorila je 30 metara dugi željezni most, kojim su se služili partizani.

Odbijen je napadaj partizana na Razvalu⁴ (10 km s.s.i. Brinja).

Jadranska fronta:

Dok nepr. pritisak prema cesti Rama — Konjic iz južnog smjera traje nesmanjenom žestinom, druga part. skupina podpomognuta gorskim topničtvom približuje se sa sjevera području Ostrožca.

³ Riječ je o 2. bataljonu 12. proleterske brigade koji je od 9. februara 1945 (kada je Brigada napustila virovitički mostobran i povukla se ka Daruvaru i Pakracu) djelovao u rejonu Bastaji — Potočani. Vraćajući se u sastav Brigade, u rejon češljakovački vis (trig. 820) — Bazova glava (k. 772), Bataljon je 21. februara prešao komunikaciju Voćin — Zvečevo i na koti 887 (Točak) sukobio se sa dijelovima njemačke 7. SS divizije »Princ Eugen« (vidi Arhiv VII, reg. br. 2—2, k. 883: izvještaj Štaba 12. divizije upućen Štabu 6. korpusa NOVJ 14. mar. 1945).

⁴ Napad su vjerovatno izvele jedinice 43. NO divizije.

Slomljen je nepr. odpor na Papraski (3 km j.i. Rame) i odbačene jače nepr. snage prema iztoku.

Odbijeno je više nepr. napadaja u području istočno Konjica.

Prvi put je djelovalo nepr. topništvo u području 3 km s.s.i. Hadžića. Neprijatelj je protjeran s visova zapadno Hadžića.

Goradie:

U području Goražda stanje je ozbiljno. Neprijatelj je odbačen s visova sjeverno Goražda, koje je bio zaposjeo. Odbijem su novi nepr. napadaji u jakosti bojne na uporišta 3 km j.j.z. i 2 km z. Goražda.

Travnik—Zenica:

U području istočno Travnika-polučio je neprijatelj više prodora u postave jako izmorenog branioca, napadajući na cijeloj fronti uz podporu jake bacačke i topničke vatre.

Vitez je napušten. (Hrv. izvješće).

Partizani vrše pritisak na posadu Zenice iz smjera zapada.

Doboj:

Jake part. snage nalaze se na visovima: Visoka Glavica — Obli Kamen i vis 322 (5 km z.j.z. — 3 km z. Doboj), odakle napadaju zapadna uporišta Doboja. Jugozapadno grada odbijeno je više nepr. napadaja, ali nije uspjelo otjerati neprijatelja s navedenih visova.

Ugrožena je želj. pruga Doboj — Maglaj.

Banja Luka:

Noću 21/22. II. odbijen je jak napadaj partizana na Windhorst uz 22 poginula (1 komandir čete) partizana. Plien: 1 strojnica, više pušaka, dok je jedna strojnica uništena.

Kod Trapista protjeran je neprijatelj uz 4 poginula i 8 ranjenih partizana.

Vlastiti gubitci: 5 ranjenih i 4 nestala.

Obćenito:

Prilikom povlačenja iz Travnika dielovi XI. ust. zdru-ga pretrpili su gubitke od 25 poginulih i 32 ranjena.

Vlast, zrakoplovstvo:

Naše je zrakoplovstvo 23. II. uspješno bombardiralo nepr. uzletište kod Čazme, te izvršilo više prijevoza.

Željeznice:

23. II. oko 07,50 sati na pruzi Zagreb — Sisak između Sv. Klare i V. Gorice naišao je na minu vlak.⁵ Stroj i željeznička pruga su oštećeni. Šteta je popravljena istoga dana i pruga je prohodna.

23. II. na pruzi Zabok — Zaprečić između Zaboka i G. Stubice minama su partizani oštetili jedan most.⁶ Popravak je u toku.

Na pruzi Vinkovci — Osiek, Vinkovci — Brčko i Vinkovci,— Županja promet je ograničen usljed nestašice ugljena.

Na pruzi Sarajevo — Mostar promet se vrši do Konjica, a oklopni vlak do Rame.

ZA POGLAVNIKA I DOM SPREMNI!

ZA TOČNOST:
Pročelnik Operativnog odjela
glavnostožerni pukovnik
(Helbich)
Helbich

Glavar glavnog stožera Orsa
General i ust. pukovnik
(T. Sertić)
T. Sertić v.r.

M. P.

⁵ Diverziju su izveli dijelovi 2. diverzantskog NO odreda (vidi dok. br. 82).

⁶ Diverziju su vjerovatno izveli dijelovi 3. diverzantskog NO odreda.

IZVJEŠTAJ GLAVNOG STOŽERA MINISTARSTVA ORUŽANIH SNAGA NDH OD 25. FEBRUARA 1945. O DEJSTVIMA PROTIV JEDINICA NOVJ U SLAVONIJI, BANIJI I BOSNI I HERCEGOVINI¹

Vojnička tajna

' DNEVNO IZVJEŠĆE Ia BROJ 56/45.
GLAVNOG STOŽERA MINISTARSTVA ORUŽANIH SNAGA
25. II. 1945. god.

Iztočna fronta:

Na donjoj Drini, osim bezuspješnih neprijateljskih napadaja na uporište sjeverozapadno Branjeva, nije bilo promjene.

'U području Brčkog razbijeni su diovi 23. part. Brigade, koja je pretrpila gubitke od 23 poginula i 99 zarobljenih.

Na Srijemskoj fronti pojačana je nepr. vatra za uznemirenje, posebno iztočno Tovarnika, te živahna nepr. zrakoplovna djelatnost nad čitavim odsjekom i napadaji u niskom lietu.

Na Dunavu i Dravi obostrana izviđačka djelatnost. Jača nepr. pješačka i topnička vatra na područje Osieka i Valpova.

Podravina — Papuk:

Oslobođeni su Pakrac i Lipik, nakon što je slomljen odpor slabijih part. snaga.² 70% pučanstva Pakraca povuklo se zajedno s partizanima u šume.

Jedna gorska borbena skupina odbacila je jačeg neprijatelja iz područja Javorovice (24 km z.s.z. Požege) dalje prema sjeverozapadu.³ Izviđački diovi u području 10 km j.z. Bučko Kamenskog, te Orljavca i Deževca (20 — 25 km s.z. Požege) nisu naišli na neprijatelja.

¹ Prepis originala (umnožen na geštetnem, latinicom) u Arhivu VII, reg. br. 25/1—1, k. 47.

² Dijelovi njemačkog 15. SS kozačkog korpusa zauzeli su Pakrac i Lipik 19. februara 1945 (vidi dok. br. 72 i 80).

³ U rejonu Javorovice (trig. 911) nalazili su se dijelovi Virovitičke brigade 40. NO divizije od 19. do 26. februara 1945, kada je cijela Brigada vraćena sa Psunja na južne padine Papuka (vidi dok. br. 88; Arhiv VII, reg. br. 27—2, k. 486: izvještaj Štaba 40. divizije pisan Štabu 6. korpusa NOVJ 14. marta 1945).

Na Dravi živa nepr. topnička djelatnost. Na Terezino Polje izpaljeno je oko 1000 granata.

Sisak — Petrinja:

Noću 21/22. II. premoćne part. snage napale su uporište Gušća (18 km i. j.z. Siska) i zauzele ga nakon žestoke borbe. Sudbina posade nije poznata. Do sada se znade za jednog poginulog i 31 nestalog branioca. Nepr. gubitci nisu poznati.⁴

Kod Gušće prebacile su se jače part. snage na sjevernu obalu Save, te se očekuju i daljnja prebacivanja.⁵ Poduzete su protumjere i zaposjednuta je sjeverna obala Save od Topolovca do Lukavca (7 km, 13 km i.j.i. Siska).

Noću 23/24. II. jedna zasjeda u Capraškoj Poljani (7 km j.i. Siska) pobila je 14 partizana. Vlastiti gubitci: 3 poginula.⁶

'Bihać:

CMBijeni su napadali partizana na naša uporišta kod Zavale⁷ (4 km j.j.z. Bihaća).

U borbama posljednjih dana u području j.z. Bihaća neprijatelj je izgubio 107 poginulih izrobjeno,⁸ dok naši gubitci iznose 9 poginulih.

Jadranska fronta:

Odbijen je napadaj partizana na Ostrožac iz smjera Sjevera. • Nepr. gubitci nisu ustanovljeni, dok vlastiti iznose: 6 poginulih i 7 ranjenih.

⁴ Dijelove 14. pješačkog zdruga 4. ustaško-domobranske divizije u Gušću napao je 2. bataljon 2. brigade 7. NOU divizije. O toku i rezultatima napada vidi dok. br. 65, 75, i 113; Arhiv VII, reg. br. 1/23—2, k. 119/6: depešu Štaba 4. korpusa upućenu Glavnom štabu NOV i PO Hrvatske 23. februara 1945. godine.

⁵ Na lijevu obalu Save kod Gušća prebačena je samo jedinica koja je napala to mjesto (vidi dok. br. 75).

⁶ U depeši Štaba 4. korpusa upućenoj Glavnom štabu NOV i PO Hrvatske 25. februara 1945. o tome piše: »U noći 23/24. ov. mj. dijelovi VII div. izvršili su prepad na željezničku stanicu Caprag. Ubijeno je 8 ustaša, zaplijenjen 1 »šarac«, 5 karabina i 100 metaaka. Naš jedan ranjen«. (Arhiv VII, reg. br. 1/24—2, k. 119/6.)

⁷ Prema tabelarnom pregledu dejstava 8. divizije upućenom Štabu 4. korpusa NOVJ 5. marta 1945, dijelovi 2. NOU brigade napali su 23. februara na komunikaciji Baljevac — Zavalje njemačku kolonu jačine oko 100 ljudi. Nijemci su imali 4 mrtva i 5 ranjenih, a 2. NOU brigada 2 ranjena (vidi Arhiv VII, reg. br. 6—1, k. 828).

⁸ Jugozapadno od Bihaća dejstvovala su tada jedinice 13. NOU divizije. O njihovim gubicima vidi dok. br. 85.

Podhvatne snage odbacile su slabije part. skupine s visova južno ceste Rama — Konjic u području 4,5 km j.i. Ostrožca, a izviđačka skupina zapadno Konjica dostigla je Celebić (2 km j. Lisičići). Nepr. gubitci nisu ustanovljeni. Vlastiti gubitci: 5 poginula i 8 ranjenih.

Sarajevo:

Na zaprečnoj fronti južno Kijeva nije bilo borbene djelatnosti. " y

Goražde — Višegrad:

U području Goražda odbijeno je više jačih nepr. napadaja podpomognutih nepr. gorskim topničtvom.

Sjeverozapadno Višegrada prebacile su se part. skupine na zapadnu obalu Drine i napadaju naša uporišta 11 do 14 km s.z. Višegrada.

Zenica — Travnik:

U području jugoistočno Travnika neprijatelj nastavlja svoje napadaje s premoćnim snagama, topničtvom, mnogobrojnim bacačima i oklopnim kolima. Podhvatne snage morale su se opet povući zbog neprekidnih pokušaja obuhvata od strane neprijatelja, te su uzpostavile novu zaprečnu crtu: Jelinek — Dvor (7 km j.j.z. Zenice), gdje je neprijatelj zadržan.

Napadajem južnog krila naših snaga zauzet je vis 957.

U području sjeveroistočno Travnika obkoljena posada jednog uporišta probila se do naših postrojbi.

Doboj:

Protunapadajem 20. II. vraćena su uporišta u području Sivše (10 km j.z. Doboja), koje su partizani noć prije uspjeli zauzeti. Nepr. gubitci nisu ustanovljeni, a vlastiti iznose: 2 poginula.

Njemačke postrojbe iz Gračanice probile su se noću 19/20. II. u Doboj i ostavile hrvatsku posadu u Gračanici.

24. II. obkoljena i napadnuta sa svih strana od premoćnih part. snaga pala je Gračanica. Bliži podatci manjkaju.

Nastavljaju se borbe u području Doboja.

Banja Luka:

Iznenadnim podhvatom u području Devetina (10 km i. Klačnica) nanieti su neprijatelju gubitci od 30 poginulih i većeg broja ranjenih.

U području Kosijerova (11 km s.i. Klačuica) zarobljeno je 25 partizana.

Nepr. zrakoplovstvo:

24. II. nepr. zrakoplovi bombardirali su u više navrata Bihać. Pojediniosti nisu javljene.

Istog dana nepr. zrakoplovi napali su želj. postaje Sunja, Banova Jaruga, te želj. prugu Banova Jaruga — Lippvljani. Oštećeni su kolosjeci, željeznička pruga i nekoliko vagona. Poginula je jedna osoba i više ih je ranjeno.

Obćenito:

Prilikom izviđanja i manjih djelatnosti kod Kiseljaka, Đakova, Siska, Ogulina i Ozlja palo je 12 partizana, zarobljeno je 9 i uhićeno 20 vojnih neposlušnika. Vlastiti gubitci iznose: 2 poginula i 3 ranjena.

Željeznice:

25. II. u 07,55 sati na pruzi Zaprešić — Varaždin između Zaboka i Trgovišća naišao je na minu putnički vlak.³ 6 kola je izklizlo, a pruga je oštećena. 6 osoba je poginulo, a 11 ih je ranjeno. Uklanjanje štete i popravak su u toku.

25. II. biti će djelomično popravljen želj. most u Brodu, te će se preko njega moći gurati vagoni.

ZA POGLAVNIKA I DOM SPREMNI!

ZA TOČNOST:
Pročelnik Operativnog odjela
glavnostožerni pukovnik
(Helbich)
Helbich

Glavar glavnog stožera Orsa
General i ust. pukovnik
(T. Sertić)
T. Sertić v.r.

M. P.

³ Minu su postavili borci 3. diverzantskog NO odreda (vidi Arhiv VII, reg. br. 2—4, k. 121: operacijski dnevnik Štaba Grupe diverzantskih odreda Glavnog štaba NOV i PO Hrvatske).

IZVJEŠTAJ GLAVNOG STOŽERA MINISTARSTVA ORUŽANIH SNAGA NDH OD 26. FEBRUARA 1945. O DEJSTVIMA PROTIV JEDINICA NOVJ U SLAVONIJI, LICI I BOSNI I HERCEGOVINI¹

-

Vojnička tajna

DNEVNO IZVJEŠĆE Ia BROJ 57/45.
GLAVNOG STOŽERA MINISTARSTVA ORUŽANIH SNAGA
26. II. 1945. god.

Iztočna fronta:

- Na donjem toku Drine odbijen je napadaj na jedno uporište u području Janje i Tavne (s. z. Branjeva).

Kod Potočara južno Brčkog razbijena je jedna part. skupina ostavivši na bojištu 71 poginulog i 19 zarobljenih. Neprijatelj se probija na cestu Brezovo Polje — Bijeljina.

Na Srijemskoj fronti, osim živahne topničke vatre d djelatnosti nepr. borbenog zrakoplovstva, nije bilo važnijih događaja.

Izviđački diełovi, koji su od Batrovca prodrli u ju-goiztočnom smjeru, naišli su tek na r. Studvi (6 km j.i. Batrovca blizu Morovića) na slabije nepr. predstraže.

Na Dravi, osim jače topničke i bacačke vatre u području sjeverno Osieka i D. Miholjca, te izviđačke djelatnosti, nije bilo važnijih događaja.

Prema pokretima nepr. vozila sjeverno Drave i izjavama pučanstva zaključuje se da neprijatelj priprema "prielaz Drave i napadaj sa sjevera.

Podravina:

U području Gradca (10 km j.z. Našica) prikupljaju se ponovno jače paft. snage.²

Krstarenja po južnim padinama Papuka vrše se za sada bez jačeg neprijateljskog otpora.

¹ Prepis originala (umnožen na geštetneru, latinicom) u Arhivu VII, reg. br. 26/1—1, k. 47.

² Na osnovu naređenja Štaba 6. korpusa NOVJ, u rejon Našica stigla je 22. februara 1945. Dvanaesta proleterska brigada. Njen zadatak je bio da ometa i onemogući saobraćaj neprijateljevih jedinica na komunikaciji Slavenska Požega — Našice i Pleternica — Našice (vidi dok. br. 72;-Arhiv VII, reg. br. 2—2, k. 883: izvještaj Štaba 12. divizije pisan Štabu 6. korpusa NOVJ 14. februara 1945).

Moslavina:

Iztočno od Moslavačke Gore slomila je skupina generala Moškova nepr. odpor izgrađenim postavima kod V. Trnovitice (22 km z.s.z. Daruvara), a desna navalna skupina osvojila je Dražice (6 km i. V. Trnovitice).

Bos. Novi:

4 km zapadno od Dvora na Uni naša izviđačka skupina protjerala je neprijatelja uz 2 poginula i veći broj ranjenih partizana, te zaplenila 3 puške.

Lika:

Odbijen je napadaj partizana na jedno uporište u području Dabra³ (12 km s.s.i. Otočca). Iz područja Medaka i Počitelja (16 i 14 km j.i. Gospića) protjerani su partizani.⁴

Jadranska fronta:

Na otoku Pagu iskrcao se neprijatelj kod Povijana" (12 km j.i. Paga), najprije iz tri torpednjače, a zatim iz 6 plovnihi jedinica. Nepr. vrhovi, koji su dostigli visove 2 km j. mjesta Paga, odbačeni su u protunapadaju. Pojedinosti još nisu javljene.⁵

Na cesti Rama — Konjic odbijeno je nekoliko nepr. napadaja sa sjevera i juga na Ostrožac, te na uporišta 3 km južno i 2 km j.z. Konjica iz smjera jugozapada. Nepr. gubitci nisu ustanovljeni, dok vlastiti iznose 2 poginula, 23 ranjena i 17 nestalih.

Sarajevo:

Na zaprečnoj crti kod Kijeva pri napadaju na neprijatelja, koji se stalno pojačava kod Ilovice (12 km j.j.i. Sārajevo) osvojeno je nekoliko visova dielom u borbi prsa o prsa, među inim i vis 1152.

³ Jedinice 8. NOU divizije napale su 23. februara 1945. Dabar (vidi dok. br. 65; Arhiv VII, reg. br. 1/24—2, k. 119/6: depešu Štaba 4. korpusa upućenu Glavnom štabu NOV i PO Hrvatske 25. februara 1945. godine).

⁴ U rejonu Metka vođena je borba 23. februara 1945. između 3. brigade 13. NOU divizije i dijelova 4. ustaškog zdruga 13. ustaško-domobranske divizije (vidi dok. br. 77).

⁵ Na otok Pag 24. februara 1945. iskrcali su se dijelovi 2. pomorskog obalskog sektora Mornarice NOVJ ojačani jednom četom 20. NOU divizije (vidi dok. br. 55 i 110; Arhiv VII, reg. br. 1/44—2, k. 119/8: depešu Štaba 8. korpusa upućenu Glavnom štabu NOV i PO Hrvatske 26. februara 1945).

Goražde:

U području Goražda odbijeni su žestoki nepr. napadaji na uporišta zapadno Goražda i Jabuke dielom i u blizkoj borbi. Nepr. gubitci: 165 poginulih i 23 zarobljena.

Zenica:

U području Zenice premoćne part. snage odbacile su naše predstraže na iztočni rub Stranjana (6 km s.z. Zenice). Čajdraš (2 km z. Zenice) napušten je od neprijatelja uslied iznenadnog napadaja naših četa. Odbijen je nepr. napadaj u jakosti bojne na vis 957 (4 km j.j.z. Zenice).

Doboja:

Noću 21/22. II. partizani su ponovno jakim snagama napali uporišta Sivša, Visoku Glavu, Putnika Brdo" i vis 333 (10 km j.z. do 5 km z.j.z. Doboja), te su uzpjeli zauzeti ta uporišta. U toku su protunapadaji.

Jake snage neprijatelja nadiru s iztoka južno rieke Spreče prema Doboju.

Banja Luka:

U području Bronzanog Majdana (14 km z. Banje Luke) napadnuti su partizani i nanieti su im teški gubitci.

Zagreb:

Jake part. snage napale su 25. II. oko 21.10 sati mjesto i želj. postaju Odra⁷ (8 km j. Zagreba). Borbe su trajale do 06,00 sati 26. II., kada je napadaj uz pomoć upućenog pojačanja iz V. Gorice i Remetinca odbijen. Obranu je pomagalo i protuzakoplovno topništvo iz V. Mlake.

U toku borbe posada Odre bila se povukla u crkvu.

Nepr. gubitci nisu ustanovljeni, jer je progon još u toku. Vlastiti gubitci: 15 poginulih. 17 ranjenih i 9 nestalih.

Obćenito:

U toku manjih djelatnosti u području Bjelovara, Križevaca i Karlovca zarobljena su 3 partizana, 5 ih se predalo, a uhićen je 41 vojni neposlušnik.

⁰ Nije nađeno na karti 1:100.000.

⁷ Ustašku posadu u Odri napale su jedinice 34. NOU divizije. O toku i rezultatima napada vidi dok. br. 65 i 111; Arhiv VII, reg. br. 1/25—2, k. 119/6.

U području Đakova uhićen je jedan američki pilot.
U Podravini ustaškim postrojbama prijavila su se
•24 partizana na temelju Poglavnikove amnestije.

Nepr. zrakoplovstvo:

24. II. skupine nepr. zrakoplova napale su u više bombama središte Bihaća. Ima štete i žrtava.

25. II. oko 22,15 sati jedan nepr. zrakoplov Jbaćio je 8 bombi u blizini tvornice »Tivar« kod Varaždina. 6 bombi se razpršilo. Šteta je neznatna, a žrtava nema.

Vlast, zrakoplovstvo:

24. II. naše je zrakoplovstvo uspješno bombardiralo nepr. uzletište kod Čazme, te izvršilo obskrbu. 25. II. naše je zrakoplovstvo izvršilo više raznih zadataka.

Željeznice:

Noću 25/26. II. partizani su minirali i razorili želj. prugu" između Odre i V. Gorice na pruzi Zagreb — Sisak.⁸

25. II. minama je razorena pruga Travnik — Lašva između Lašve i Busovače.

25. II. oko 22,45 sati naišao je putnički vlak na minu između Kaknja i Modrinja na pruzi Sarajevo — Brod. Jedna su se kola prevrnula, a dvojica su izklizla. Ima žrtava.

Na pruzi Sarajevo — Mostar vrši se vojnički promet od Sarajeva do Konjica, a oklopnim vlakom do Ostrožca.

ZA POGLAVNIKA I DOM SPREMNI!

ZA TOČNOST:
Pročelnik Operativnog odjela
glavnostožerni pukovnik
(Helbich)
Helbich

Glavar glavnog stožera Orsa
General i ust. pukovnik ,
(T. Sertić)
T. Sertić v.r.

M. P.

⁸ Prugu su porušile jedinice 34. NOU divizije, da bi spriječile upućivanje pomoći napadnutoj posadi u Odri (vidi Arhiv VII, reg. br. 1/25—2. k. 119/6).

**IZVJEŠTAJ GLAVNOG STOŽERA MINISTARSTVA ORUŽA-
NIH SNAGA NDH OD 27. FEBRUARA 1945. O DEJSTVIMA
PROTIV JEDINICA NOVJ U SLAVONJI, LICI I BOSNI I
HERCEGOVINI¹**

Vojnička tajna

DNEVNO IZVJEŠĆE Ia BROJ 58/45.
GLAVNOG STOŽERA MINISTARSTVA ORUŽANIH SNAGA
27. II. 1945

Iztočna fronta: ' ' .

Odbijen je napadaj neprijatelja u jakosti sati sjeverozapadno Branjeva. U toku su protumjere protiv neprijatelja, koji se kod Batara (7 km j.j. Janje) prebacio s iztočne na zapadnu obalu Drine. Pojačana je neprijateljska topnička vatra s iztočne obale Drine iz područja Loznice na cestu u dolini Drine.

Nakon napuštanja Gračanjce, povukle su se naše postrojbe u smjeru Doboja.

Na Srijemskom odsjeku, bilo je neznatne borbene djelatnosti. Jedan udarni skup prodro je u prazne nepr. postave iztočno Lovaša i razorio jedan bunker. Nastavlja se prebacivanje neprijatelja kod Šarengrada u 35 čamaca.

Na Dravi, zapadno Moslavine i Sopja- (13 km s. s.i. Podr. Slatine) odbačeni su nepr. izviđački dieľovi na trag na sjevernu obalu Drave. Pojačana je nepr. topnička i bacačka vatra, te su opaženi živahni pokreti šamokretnih vozila sjeverno Drave nasuprot D. Miholjca. Kod Barča obostrana topnička vatra.

Podravina:

U Papuku ponovno je oživjela part. djelatnost. Skupina od oko 1000 partizana prebacila se iz Papuka -

¹ Prepis originala (umnožen na geštetneru, latinicom) u Arhivu VII, reg. br. 27/1—1, k. 47.

preko ceste Našice —< Požega u smjeru jugoiztoka.² U području Kutjeva okupljaju se jače part. snage.³

U području Virovitice izvađeno je 337 mina, a izviđačke skupine naišle su na neprijatelja u području 9 km j.j.z. Suhog Polja, te zarobile 6 partizana, dok se jedan predao.

Zaključno izvješće o podhvat u Podravini, Papuku i Bilogori od 25. I. do 20. II. 1945 godine: Neprijatelj je pretrpio gubitke od 2162 poginula izbrojeno, vjerojatno dvostruki broj ranjenih, 755 zarobljenih, te 258 strojnica, 34 bacača, 141 strojosamokres, 1150 pušaka, velik broj obskrbnih i strjeljivnih skladišta i raznih radiona, što je sve zaplijenjeno, a djelomično i uništeno.⁴

- Prema zaključnom izvješću naše gorske postrojbe⁵ naniele su neprijatelju u Požeškoj kotlini od 8. do 24. II. gubitke od 171 poginulog, 40 zarobljenih, dok se 9 predalo,⁶ a zaplijenile su 48 pušaka, 1 strojopušku, više ručnog vatrenog oružja i živežnih namirnica. Vlastiti gubitci iznose: 1 častnik i 16 domobrana poginulo, 3 častnika i 27 domobrana ranjeno i 9 domobrana nestalo. Za ovo vrijeme prijavilo se oko 1000. vojnih obveznika tim postrojbama.

Križevci:

Jedna podhvatna skupina protjerala je partizane s područja Bunjak — Nespeš (5 km j.z. Sv. Ivana* Zeline) uz 18 poginulih partizana.

Moslavina:

Podhvat u Moslavini uspješno se nastavlja. Borbeni skupina Moškov, u svom napredovanju prema zapadu dostigla je 24. II. crtu: Nova Plošćica — M. Trnovitica —

² Riječ je o prebacivanju 12. proleterske brigade 12. NOU divizije sa Papuka na Krndiju (vidi dok. br. 109, objašnjenje br. 2).

³ U širem rejonu Kutjeva nalazila se 4. brigada 12. NOU divizije. Ona je 22. februara 1945. dobila naređenje Štaba divizije da posjedne komunikaciju Kutjevo — Orahovica (vidi dok. br. 72; Arhiv VII, reg. br. 2—2, k. 883; izvještaj Štaba 12. divizije pisan Štabu 6. korpusa NOVJ 14. marta 1945).

⁴ O gubicima jedinica 3. armije NOVJ od 21. januara do 20. februara 1945. vidi dok. br. 5, 11, 12, 26, 29, 31, 37, 38, 39, 42, 43, 51, 52, 57, 72 i 80; knjigu 37, dok. br. 119 i 121; Arhiv VII, reg. br. 2—2, k. 883.

⁵ Odnosi se na dijelove 7. ustaško-domobranske divizije (vidi dok. br. 93, 94, 95, 97, 100, 101, 102, 103, 116 i 117).

⁶ U Požeškoj kotlini djelovale su jednice 6. korpusa NOVJ. U borbama od 6. do 27. februara 1945. one su imale oko 700 izbačenih iz stroja. Od toga, u borbama za virovitički mostobran od 6. do 10. februara 6. korpus je imao 142 mrtva i 219 ranjenih (vidi dok. br. 66 i 72; Arhiv VII, reg. br. 2—2, k. 883).

M. Mlinska — Pašijan. (20 do 30 km j.j.i. Bjelovara). 23. II. neprijatelj je u borbama kod Velike Trnovitice imao 41 poginulog.⁷

Lika:

Nakon kratke vatrene pripreme odpočeo je neprijatelj usredotočen napadaj na Babin Potok i Vrhovine (22 i 14 km i. Otočca. Istodobno napao je neprijatelj i Dabar (12 km s.i. Otočca). Prema sadanjim izvješćima svi su napadaji odbijeni.⁸

U podhvalu čišćenja južno D. Lapca neprijatelj je odbačen preko Brotnje u smjeru juga uz 102 poginula i 6 zarobljenih partizana, dok su 2 tovarna konja i jedan osobni samovoz zaplijenjeni.⁹

Jadranska fronta:

Neprijatelj dovlači topništvo na postave kod Povijana na otoku Pagu. Nakon što je odbijen napadaj jedne bojne na visovima južno mjesta Paga,¹⁰ uzmakao je neprijatelj u smjeru jugoistoka. Neprijateljsko zrakoplovstvo napada u niskom lietu uporišta na otoku.

Na Neretvanskom odsjeku 24. II. i noću 24/25. II. u podhvalu u području jugozapadno Konjica naše snage naišle su na jak nepr. odpor. Poginula su 3 partizana, dok vlastiti gubitci iznose: 1 častnik i 1 dočastnik poginuli, 12 je ranjeno i 9 nestalo.

⁷ Na području Moslavine nalazile su se jedinice 10. korpusa NOVJ. RedakMa nije mogla utvrditi kolike su gubitke imale 23. februara 1945 (vidi dok. br. 79; Arhiv VII, reg. br. 1/17—2 i 1/18—2, k. 119/9; depeše Štaba 10. korpusa upućene Glavnom štabu NOV i PO Hrvatske 24. i 28. februara 1945).

⁸ Jedinice 35. NOU divizije izvele su 24. februara 1945. neuspjeli napad na Čudin klanac i Babin Potok, a jedinice 13. NOU divizije na Crnu Vlast. Istovremeno je 1. brigada 8. NOU divizije napala Dabar (vidi dok. br. 55, 65, 69, 77 i 114; Arhiv VII, reg. br. 1/23—2 i 1/24—2, k. 119/6; depeše Štaba 4. korpusa upućene Glavnom štabu NOV i PO Hrvatske 24. i 25. februara 1945).

⁹ Prema izvještaju Štaba 20. NOU divizije, dijelovi njemačke 373. legionarske divizije zauzeli su Brotnju 24/25. februara 1945. Ukupni gubitci 20. NOU divizije južno od Donjeg Lapca u februaru 1945. bili su: 20 mrtvih, 27 ranjenih, 11 nestalih i 12 zarobljenih (vidi dok. br. 77).

Međutim, u depešama Štaba 8. korpusa upućenim Glavnom štabu NOV i PO Hrvatske 24. i 25. februara 1945. o tome piše: »Na sektoru Lapca noću 23/24. ov. mj. neprijatelj je napao na naše položaje, odbacio dijelove 20. divizije sa linije s. Boričevac — Mandina Glava (k. 812), zauzeo Dobro Selo, Doljane i Brotnju. Zauzeta sela redom spaljuje.. /< (Arhiv VII, reg. br. 1/43—2, 1/44—2 i 1/45—2, 119/8).

¹⁰ Opširnije o tome vadi dok. br. 55.

Prilikom vatrenih prepada na Konjic 25. II. poginula je jedna osoba, a dvie osobe i 5 vojničara je ranjeno. Noću 25/26. II. neprijatelj je uspio zauzeti vis .564 (2 km j. Konjica). Jedan častnik i 7 ustaša je ranjeno. Poduzet je protunapadaj. Prolazno je popustila nepr. djelatnost.

Sarajevo:

Na odsjeku kod Kijeva popustila je nepr. djelatnost.

Goražde:

Usredotočenom vatrom branioca odbijeni su novi nepr. napadaji podpomognuti topništvom na uporišta na visovima sjeverno i s.Z. Goražda. 98 partizana je poginulo.

Višegrad:

Obkoljena uporišta u području s.z. Višegrada oterecena su noću 23/24. II. Ustanovljena su daljnja prikupljanja neprijatelja u području s.z. Višegrada.

Zenica — Doboj:

Neprijatelj ugrožava uporišta na cesti i želj. pruzi Doboj — Maglaj — Zenica i Busovača.

23. II. odbijen je napadaj na želj. postaju Trbuk (11 km s. Doboja), a 25. II. napadaj na želj. postaju Lašva.

Nepr. zrakoplovstvo: -

Prema naknadnom izvješću 23. II. nepr. zrakoplovstvo napalo je bombama Rieku, Opatiju, Volosko, Omišalj i Kraljevicu. Do sada je Rieka najjače napadnuta. Izgorilo je-više kuća, te je šteta velika, ima žrtava.

24. II. 4 nepr. žrakoplova napala su u nizkom lietu brodogradilište na Rieci. Zapaljen je i potopljen jedan brod.

25. II. oborena su 2 nepr. lovca nad Riekom.

26. II. nepr. zrakoplovi napali su vlakove u želj. postaji Staro Petrovo Selo, te na pruzi između Nove Kapele Batrine i Oriovca i Sibirja. Onesposobljena su 4 stroja i oštećeno nekoliko vagona.

Vlast, zrakoplovstvo:

Naše je zrakoplovstvo 26. II. izvršilo izviđanje lijeve obale rieke Drave i Gračanice, te obskrbu strjeljivom

postrojbi u Doboju. Nadalje je izvršilo bacanje letaka u području Turopolja — Kravarskog i Pokupskog.

Ohćenito:

U toku manjih djelatnosti u području Sarajeva, Vareša, Kiseljaka, Požege i Karlovca poginuo je 41 partizan, 28 ih je ranjeno i 2 su zarobljena. Zaplijenjeno je oružje. Vlastiti gubitci: 2 ustaše i 7 Niemaca poginuli, 4 ustaše, 3 domobrana i 18 Niemaca je ranjeno.

Željeznice:

Na pruzi Sarajevo — Brod porušili su partizani prugu između Zenice i Janjića na više mjesta, te između Porječana i Modrinja na 9 mjesta.

25. II. između Zenice i Vrače naišao je na minu oklopni vlak i izskočio, a između Kaknja i Modrinja naišao je na minu njemački vlak. Dvoja kola su izskočila. Pojedinosti nisu poznate.

ZA POGLAVNIKA I ĐOM SPREMNI!

ZA TOČNOST:
Pročelnik Operativnog odjela
glstož. pukovnik (.heibich)
(Helbich)
Helbich

Glavar glavnog stožera
General i ust. pukovnik
(T. Sertić)
T. Sertić v.r.

M. P.

BOJNA RELACIJA ZAPOVJEDNIŠTVA OPERATIVNOG PODRUČJA 2. USTAŠKO-DOMOBRANSKE DIVIZIJE O DEJSTVIMA U FEBRUARU 1945. GODINE¹

I. DEO

UOBĆE BOJNE RELACIJE ZAPOVJEDNIŠTVA OPERATIVNOG PODRUČJA 2. HRV. DIVIZIJE

za mjesec *Veljaču* 1945. godine.

OPERACIJE, IZKUSTVA I NEDOSTATCI.

M. P.

I. DEO

u kojima su učestvovalе postrojbe na podhvatnom području
2. hrv. divizije u toku mjeseca *veljače* 1945. god.

5. II. 1945.: 1 vod 4/II/XX. ust. zdruga u hvatanju odmetničkih propagatora u s. Sušobreg.
Vlastiti gubitci: 1 poginuo.
Neprijat. gubitci: 3. poginula, 2 ranjena i 25 voj. neposlušnika.
Zaplijenjeno: 1 samokres, 2 puške i 1 odora.
7. II. 1945.: 1 vod 4/II/XV. ust. zdruga u izviđanju prema Poljanici sukobio se sa manjim odmetničkim snagama.
Vlastiti gubitci: 1 ranjen.
Neprijat. gubitci: 1 poginuo, 1 zarobljen (Nikola Belušić zvani »Crni **Mika**«).
Zaplijenjeno: 1 strojosamokres, 1 samokres, 1 puška i 2 praske..
9. II. 1945.: 2. i 3/III/20. pj. zdruga upućena u Sisak radi pojačanja odbrane Siska.
2/IV/XX. ust. zdruga pojačana suradjući sa skupinom satnika Somođi, na cesti Selce — Peščenica — k. 99 sukobila se sa odmetničkim obskrbnim povozom. Odmetnici razpršeni.

¹ Original (pisan na mašini, latinicom) u Arhivu VII, reg. br. 2/2-4, k. 59.

Vlastiti gubitci: 1 ranjen (podlegao uskoro rani).

Neprijat. gubitci: 4 poginula, veći broj ranjenih odvežen.

12. II. 1945.: 1/III/XV. ust. zdruga u izviđanju prema Sv. Tri Kralja naišla na neprijatelja, koji se je nakon kraće borbe povukao.
Vlastiti gubitci: 1 poginuo, 2 zarobljena.
13. II. 1945.: 1 poluvod 3/II/XX. ust. zdruga u nasilnom izviđanju pravcem: čučerje — Trstenik — Koprivnjak — k. [823] Mrzlak stupila u borbu kod k. Mrzlak sa skupinom od 130 odmetnika. Vlastiti gubitci: nema.
Neprijat. gubitci: 22 poginula.
16. II. 1945.: 2. i 3/III/20. pješ. zdruga na postavima izvan s. Odre kod Siska u 06.00 sati izvršen je protunapadaj na odmetnike,² u sastavu 14. pješ. zdruga. Povraćeni su protivni postavi, dok se neprijatelj povukao u pravcu s. Sela i s. Greda kod Siska.
Vlastiti gubitci: 2 poginula, 4 ranjena i 4 zarobljena.
Neprijat. gubitci: 10 poginulih i veći broj ranjenih odvežen.
18. II. 1945.: Jedan vod 1/II/XX. ust. zdruga u izviđanju pravcem: Marija Bistrica — Dubovec — Hum. U s. Dubovec izvršen prepad na manju partizansku skupinu.
Neprijat. gubitci: 2 poginula.
19. II. 1945.: Jedan roj 3/I/XV. ust. zdruga iz Desinića u podhvalu u s. Kumrovec i Sv. Filip.
Neprijat. gubitci: 1 poginuo (komandant partiz. oružništva), 11 partiz. suradnika uhvaćeno i predano hrv. njem. oruž. u Klanjcu.
20. II. 1945.: ^II/XV. ust. zdruga u pretresu s. Jakovlje uhitila jednog partiz. teklića.³
4/IV/XV. ust. zdruga u izviđanju s. Vučak uhitila 4 part. suradnika i predati top. sklopu⁴ P.T.Sa.

² Odnosi se na dijelove 34. NOU divizije (vidi dok. br. 53 i 100; Arhiv VII, reg. br. 1/21—2, k. 119/6; depeše Štaba 4. korpusa upućene Glavnom štabu NOV i PO, Hrvatske 18. i 19. februara 1945).

³ Kurira

⁴ Topnički sklop (artiljerijski divizion)

21. II. 1945.: 3/1/XV. ust.' zdruga u izviđanju s. Poljana uhitila 8 voj. neposlušnika i 1 pripadnicu SKOJa.
2/IV/XV. ust. zdruga i 1/IV/XV. ust. zdru-
ga uhitile 35 voj. neposlušnika i sumnjivaca.
22. II. 1945.: Jedan vod 4/IV/XV. ust. zdruga iz Bedekovčine sa jednim sastavom top. sklopa P.T. Sa. U podhvalu prema s. Dubovac naišla na , manju skupinu odmetnika, koji su ratzjerani nakon kraće borbe.
Neprijat. gubitci: 2 poginula.
25. II. 1945.: *Napad odmetnika, na posadu s. Odra.*⁵
Posadu s. Odra sačinjavala je 1/VI/XX. ust. zdruga. Napad odmetnika započeo je u 21.00 sat, uz pripremu strojopuščanom vatrom i vatrom iz lakih i teških bacača. Pred premoćnijim neprijateljskim snagama, nisu se mogli održati zaposjednuti bunker, te je izvršeno povlačenje u crkvu s. Odra. Ogorčena borba se je nastavila do 5.30 sati, u koje vrijeme su odbijeni svi odmetnički juriši na crkvu. Nakon čega je tučena p.o. topom crkva i toranj. Upućena pomoć iz Velike Gorice /VI/XX. ust. zdruga) odteretila je posadu 1) VI/XX. ust. zdruga. Pod pritiskom dolazeće pomoći odmetnici su bili prinuđeni na povlačenje.
Vlastiti gubitci: 17 mrtvih (od toga 1 častnik), 14 ranjenih. Nisu dostavljeni podatci o ranjenima.⁶ Izgubljene 2 strojopuške, 1 strojosamokres, 1 tež.⁷ strojnicu uništio nepr. bacač. -
Neprijat. gubitci: oko 90 poginulih i 100 ranjenih.⁸
27. II. 1945.: Jedan vod 3/II/XV. ust. zdruga iz Vel. Trgovišta naišla kod Ključa na skupinu od 100 odmetnika.⁹ Kraća borba.
Neprijat. gubitci: 6 poginulih. Zaplijenjena 1 puška.
Vlastitih gubitaka nema.

⁵ Ustašku posadu u Odri napale su jedinice 34. NOU divizije. O toku i rezultatima napada vidi dok. br. 65, 110 i 112; Arhiv VII, reg. br. 1/25—2, k. 119/6.

⁶ Odnosi se na nestale (—vidi dok. br. 110 i 112).

• ⁷ Tešku

⁸ Prema depeši koju je Štab 4. -korpasa uputio Glavnom štabu NOV i PO Hrvatske 27. februara 1945. jedinice 34. NOU divizije su imale 2 mrtva i 23 ranjena (Arhiv VII, reg. br. 1/25—2, k. 119/6)..

⁹ Vjerovatno dijelovi Zagorskog NOP odreda.

B. — IZKUSTVA.

Veće skupine odmetnika se sakupljaju na području I., IV. i VI/XX. ust. zdruga, te napadaje izvršavaju sa jačim snagama. Zapaženo je da se odmetnici u pojedinim mjestima "ukopavaju sa ciljem jačeg otpora za slučaj preduzimanja podhvata naših snaga. Na ostalom području ove divizije vlada, relativno zatišje, tenije bilo u toku mjeseca veljače jače odmetničke djelatnosti.

Na ostalom podhvatnom području vršila su se stalna krstarenja i izviđanja, te su dala dobre rezultate u pogledu prikupljanja vojnih neposlušnika.

C. — NEDOSTATCI.

Osjeća se pomanjkanje lakog i teškog samoradnog oružja kao i streljiva kod zdругova. Naročito kod Ili/20, pješ. zdr. koja je učestvovala u borbama u sastavu 14. pješ. zdruga, protiv odmetnika koji posjeduju brojčano nadmoćno teško naoružanje,

Nedovoljna obuča i odjeća utiče nepovoljno na borbenu sposobnost momčadi.

V/XX. ust. zdruga, koja je podređena E. S.A. »A«, koja osigurava postrojenja i objekte želj. pruge u Zagrebu, potrebno joj je dodijeliti svjetlomete (reflektore).

Pomanjkanje samovoza i pogonskog goriva otežava blagovremeno upućivanje pomoći na ugrožena mjesta. ;

ZA POGLAVNIKA I DOM SPREMNI!

Po nalogu zapovjednika •
glavar stožera
glst. dopukovnik (Mesarov)
Mesarov

**IZVJEŠTAJ GLAVNOG STOŽERA MINISTARSTVA ORUŽA-
NIH SNAGA NDH OD 28. FEBRUARA 1945. O DEJSTVIMA
PROTIV JEDINICA NOVJ U SLAVONIJI, LICI I BOSNI¹**

Vojnička tajna

DNEVNO IZVJEŠĆE Ia BROJ 59/45.
GLAVNOG STOŽERA MINISTARSTVA ORUŽANIH SNAGA
28. II. 1945. " -

Iztočna fronta:

Na donjoj Drini nije bilo važnijih događaja.

U Srijemu, osim običajene bacačke i topničke vatre za uznemirivanje, te prebacivanje neprijateljskih snaga na južnu obalu Dunava kod Šarengrada, nije bilo promjene.

Na Dravskom odsjeku, protivno prijašnjih dana, bilo je samo slabe vatre za uznemirivanja, bez neprijateljske napadačke djelatnosti.

Podravina:

U Papuku očišćeno je područje 3 km sjeverno Kutjeva unatoč žilavog neprijateljskog otpora,² -te je neprijatelj pretrpio veće gubitke. •

Noću 24/25. II. odbačen je neprijatelj iz postava kod serpentina (6 km j. Orahovice) u smjeru juga i jugoistoka.³

Na Dravi 10— 14 km i.j.i. Barča 26. II. u jutro odbacene su dvie neprijateljske skupine, koje su bile prešle Dravu.

¹ -Prepis originala (umnožen na gešefcneru, latinicom) u Arhivu VII, reg. br. 28/1—1, k. 47.

² Riječ je o borbi koju je vodila predhodnica (jačine jednog bataljona 12. proleterske brigade koja je marširala 24. februara 1945. sa Krndije na Papuk. Tada je brigada imala 10 mrtvih, 15 ranjenih i 15 nestalih. Neprijatelju su naneseni znatni gubici u ljudstvu, a uništeni su 1 automobil i 4 bicikla. Zaplijenjeni su 4 puške i 2 pištolja (vidi Arhiv VII, reg. br. 2—2, k. 883: izvještaj Štabu 6. korpusa NOVJ 14. marata 1945).

³ Prodirući iz Kutjeva i Orahovice, dijelovi njemačke 7. SS divizije, u sadejstvu sa ustašama i domobranima, uspjeh su, poslije petočasovne borbe, da potisnu dva bataljona 4. brigade 12. NOU divizije sa Petrovog vrha (k. 697): Vidi Arhiv VII, reg. br. 2—2, k. 883.

'U području 12 km j.z. Našica izviđačke skupine ustanovile su jače neprijateljske snage.⁴

Karlovac:

U području Brajak Brda (10 km z. Karlovca) naše obhodnje vode borbu s jačim partizanskim snagama.⁵ Upućena su pojačanja. Pojediniosti još nisu javljene.

Lika:

U području Vrbovine — Babin Potok (14 i 22 km i. Otočca) napadajem iz Vrhovina i Dabra odbačene su part. snage, koje su bile presjekle spoj između oba uporišta."

U toku je podhvat za uništenje neprijatelja usredotočenim snagama iz smjera sjevera i iz Ramljana⁷ (18 km j.i. Otočca).

Nepr. gubitci: 66 poginulih i 15 zarobljenih partizana.

Jadranska fronta:

Na ^ toku Pagu izgubljen je jedan vis 1 km j.z. mjesta Paga i Aj-ed premoćnih nepr. snaga.⁸ Pristigla su pojačanja.

Sa Neretvanskog odsjeka nema novih viesti.

Nepr. napadačka djelamcst je prolazno popustila. Izgleda da je neprijatelj težište svoje djelatnosti prenio na smjer Bugojno — Travnik. — Zenica.

Sarajevo: •" .

Na zaprečnim postavima kod Kijeva i u području Goražda nije bilo važnijih događaja.

Višegrad:

Odbijen je nov napadaj partizana na uporište 15 km s.z. Višegrada.

⁴ Riječ je o dijelovima 12. NOU divizije (vidi Arhiv VII, reg. br. 2—2 k. 883).

³ Zapadno i severozapadno od Karlovca nalazila se 2. brigada 43. NO divizije. Ona je obezbijedila transportovanje hrane sa Zumberka u Gorski kotar (vidi dok. br. 41, 61 i 65).

⁶ Vezu između Vrhovina i Babinog Potoka presjekla je 13. NOU. divizija napadom na Crnu Vlast 24. februara 1945 (vidi dok. br. 61, 65, 69 i 77).

⁷ Riječ je o neuspjelom pokušaju dijelova njemačke 392. legionske divizije i 11. ustaško-domobranske divizije da unište 13. i 35. NOU diviziju (vidi dok. br. 65, 77 i 114).

s Vidi dok. br. 109 i 110.

Zenica:

Noću 24/25. i 25. II. odbijeni su brojni nepr. napadaji na sjevernom i zapadnom odsjeku borbene crte kod Zenice.

26. II. jake nepr. snage podpomognute oklopnim kolima napale su Busovaču (11 km j. Zenice). U borbu su se uplela i dva njemačka oklopna vlaka. Borbe se nastavljaju nesmanjenom žestinom.

- U području Kiseljaka čišćenje ceste sporo napreduje uslijed postavljenih mina i zapreka na cesti, te razorenih mostova.

Na željezničkoj pruzi jugoistočno Zenice porušili su partizani most kod Dobrinja i čatića, te samu želj. prugu na više mjesta.

Doboj:

U području Doboja stanje je bez promjene.

Iz područja Rudanke 4 km s.z. Doboja odmakle su se nepr. snage u smjeru juga.

Bos. Novi:

Jedna nepr. diverzantska skupina (za miniranje) noću 26/27. II. naišla je na našu zasjedu kod Velikog Brda (4 km j. Bos. Novog), te je pretrpila gubitke od 45 poginulih. Skupina je protjerana.

Obćenito:

Prema naknadnom izvješću prilikom odbijanja part. napadaja noću 25/26. II. na Odru (8 km j. Zagreba) palo je 40 partizana izbrojeno, dok su po izkazima pučanstva partizani odvezli još 7 kola mrtvih i ranjenih.⁹ Vlastiti gubitci povećali su se za još 3 poginula, 5 ranjenih i 16 nestalih.

Prigodom izviđanja kod Ozlja poginula su 3 partizana i 9 ih je ranjeno, dok vlastitih gubitaka nema.

Nepr. zrakoplovstvo:

Prema naknadnom izvješću 5. TI. bacili su nepr. zrakoplovi 15 bombi na Crikvenicu. Oštećene su 4 zgrade.

⁹ U depeši Štaba 4. korpusa upućenoj Glavnom štabu NOV i PO Hrvatske 27. februara 1945. o napadu na Odru piše: »Noću 25/26. ov.mj. 34. Udarne divizija izvršila je napad na Odru 7 km južno od Zagreba, gdje se nalazilo oko 130 ustaša 1. sati VI. bojne 20. ustaškog zdruga. Poslije 4-satne borbe uporište je likvidirano sem što je na tornju ostalo 10 ustaša sa 1 p.mitraljezom. Zarobljeno je 15 ustaša, zaplijenjena 3 »šarca«, 1 teški mitraljez, 50 karabina i nešto municije. Neprijatelj je imao 40 mrtvih, a jednim dijelom je uspio pobjeći. Mi smo imali 2 mrtva i 23 ranjena« (vidi ArMv VII, reg. br. I/25—2, k. 119/6).

25. II. nepr. lovci napali su strojničkom vatrom vlak -kod Bedekovčine i osobni samovoz kod sela Breznice. 3 osobe su ranjene.

26. II. oko 14,00 sati napali su nepr. zrakoplovi želj. postaju Karlovac, ima štete, žrtava nema.'

26. II. dva nepr. lovca bacili su 3 bombe kraj želj. „postaje Okučani, bez štete i žrtava.

26. II. 8 bombardera i 4 lovca bombardirali su želj. postaju Podlugovi. Oštećena su želj. postrojenja i porušene stanbene kuće, a jedan vagon strjeljiva se razprsnuo. Broj žrtava nije poznat.

26. II. 5 nepr. zrakoplova napalo je bombama i strojničkom vatrom Županju. 25 osoba je ranjeno.

26. II. 4 nepr. lovca napali su bombama i strojničkom vatrom Kostajnicu. Jedan ustaša poginuo, 9 ili je ranjeno, a na cesti prema Bos. Novom napali su jedan povoz. Jedan Niemac je poginuo.

Protuzrakoplovnim topničtvom oboren je jedan napadački zrakoplov, koji je pao u području 6 — 7 km iztočno Bos. Novog.

27. II. 3 nepr. lovca bacili su nekoliko bombi u područje Visokog bez učinka. -

Vlast, zrakoplovstvo:

Naše je zrakoplovstvo 27. II. izvršilo više prijevoza.

Prema naknadnom izvješću naše je zrakoplovstvo 21. i 22. II. izvršilo izviđanje područja Konjic — Kalinovik i bacalo promičbene luke.

Osobitosti:

Željeznički most kod Broda osposobljen je za promet.

ZA POGLAVNIKA I DOM SPREMNI!

ZA TOČNOST:

Pročelnik Operativnog odjela
glavnostožerni pukovnik
(Helbich)
Helbich

' Glavar glavnog stožera
General i ust. pukovnik
(T. Sertić)
T. Sertić v.r.

M. P.

BOJNA RELACIJA ZAPOVJEDNIŠTVA 4. USTAŠKO-DOMOBRAanske DIVIZIJE O DEJSTVIMA U FEBRUARU 1945. GODINE¹

i. DIO

OPERACIJE

A. RAZPORED I ZADATAK:

Jedan dio divizije i to: stožer divizije sa stožernim delovima, 4. topnički sklop bez 1 bitnice, 7 lovački zdrug i VIII. Ustaški zdrug, raspoređeni u glavnom na prostoru Kostajnica — Bosanski Novi, dok dragi dio i to: 14. pješački, -XIX. Ustaški zdrug i 1 bitnica IV. topničkog sklopa, na prostoru: Petrinja — Sisak.

Zadatak južnog diela divizije, svodi se na osiguranje cestovnog prometa i željezničke pruge, od Kostajničkog Majura do s. Struge, — cestovnog prostora od s. Struge do Bosanskog Novog i cestovnog prometa i željezničke pruge od Bosanskog Novog do Rudice.

Zadatak sjevernog diela svodi se na osiguranje i sigurnost Siska i Petrinje i neposredne okoline, kao i željezničke pruge. Sisak Petrinja.

B. VAŽNIJI DOGAĐAJI PO DANIMA:

1. veljače 1945. g.:

7. lov. zdrug: razviđanje u jačini jedne sati u pravcu B. Novi — Matijevići — s. Zakopa, i Bos. Novi — Rudice. Razviđanje je proteklo bez dodira sa neprijateljem.

VIII. Ust. zdrug: Razviđanje u jačini jedne sati u pravcu Čukura.

14. pješ. zdrug: Razviđanje sa jednim vodom u pravcu Mošćenice i sa jednim vodom u pravcu s. St. Pračno² i St. Drenčina.³ Dodira sa neprijateljem nije bilo.

2. veljače 1945. g.

7. lov. zdrug: razviđanje u jačini od jedne sati u pravcu Bos. Novi — Rudice, bez dodira sa neprijateljem.

¹ Original (pisan na mašini, latinicom) u Arhivu VII, reg. br. 2/2, k.² 59.

Kod Siska dva sela imaju naziv Pračno: jedno je 2 km zapadno, a drugo 4 km južno od Siska.

³ Na karti 1:100.000 sjeveroistočno od Petrinje nalaze se sela Drenčina i N. Drenčina.

4. hrv. divizija: poduhvat u s. Zamlaće bez dodira sa neprijateljem.

14. pješ. zdrug: poduhvat u jačini od 2 voda u pravcu s. St. Pračno i St. Drenčina, dodira sa neprijateljem nije bilo.

3. veljača 1945. g.:

7. lov. zdrug: poduhvat jačine jedne bojne u pravcu s. Zakopa — Cvjetojevići⁴ — Grmušani — Vrpolje, bez dodira sa neprijateljem.

4. hrv. divizija: stožerni dijelovi divizije noćni poduhvat u pravcu G. i D. Javomja — Šindaći, bez dodira sa neprijateljem.

14. pješ. zdrug: razviđanje u pravcu Odra — St. Drenčina, koja je linija dostignuta uz slabi neprijateljski odpor.

XIX. Ustaški zdrug: razviđanje u pravcu Taborište — Budičina — Mošćenica. Na Mošćenicu neprijatelj izvršio napad u jačini jedne bojne; koji je nakon 4 satne borbe odbijen.⁵

4. veljača: 1945. g.:

7. lov. zdrug: razviđanja u okolini B. Novog bez dodira sa neprijateljem.

4. hrvat, divizija: razviđanje u pravcu Unčana i Hrtića bez dodira sa neprijateljem.

5. veljača 1945. g.:

7. lov. zdrug: razviđanje u okolini B. Novog, bez dodira sa neprijateljem.

4. hrv. divizija: razviđanja u okolini Dvora na Uni, bez dodira sa neprijateljem.

14 pješački i XIX ustaški zdrug, poduhvat svim razpoloživim snagama sa zadatkom protjerivanja neprijatelja i ispostave stalne posade u žažini.⁶ Podhvatne snage iz Siska dostigle su s. Sela, ali dalje nisu mogle napredovati usljed jakog i premoćnog neprijateljskog odpora.

Podhvatne snage iz Petrinje dostigle su Malu Goricu, gdje su zadržane jakom neprijateljskom vatrom. Zbog pomoći neprijatelja zadatak nije mogao biti izvršen te je poduhvat prekinut. Sopstveni gubitci 2 mrtva i 13 ranjenih. Neprijateljski gubitci nepoznati.

⁴ Na karti 1:100.000: Cvetović.

⁵ Jedirce 7. NOU divizije su tada djelovale nedaleko od Mošćenice, ali se iz izvještaja Štaba divizije ne vidi da je to mjesto 3. februara napadano (vidi dok. br. 36).

⁶ Žažinu su zauzele jedinice 34. NOU divizije 28. januara 1945 (vidi dok. br. 1 i knj. 37, dok. br. 80 i 121).

6. veljača 1945. g.:

7. lov. zdrug: razviđanje u okolini B. Novog, bez dodira sa neprijateljem.

4. hrv. divizija: noćni poduhvat svim razpoloživim snagama u pravcu D. i G. Javoranj, bez dodira sa neprijateljem.

7. veljača 1945. g.:

7. lov. zdrug: razviđanje u okolini B. Novog, bez dodira sa neprijateljem.

4. hrv. divizija: razviđanje u okolini Dvora na Uni, bez dodira sa neprijateljem.

14. pješ. zdrug: razviđanja i jačina od jednog voda u pravcu: Odra — St. Pračno — St. Drenčina, bez dodira sa neprijateljem.

Noću 7/8. II. 1945. velenapad odmetnika na posadu Sisak i Petrinja te na sva uporišta koje ove posade drže.⁷

8. veljača 1945. godine.

7. lov. zdrug, razviđanje u okolini B. Novog, bez dodira sa neprijateljem.

4. hrv. divizija: Razviđanje u okolini Dvora na Uni bez dodira sa neprijateljem.

VIII. Ustaški zdrug: razviđanja u okolini Kostajnice, bez dodira sa neprijateljem.

14. pješ. zdrug: jake partizanske snage napale uporište Odru, koja se je pred premoćnim neprijateljem povukla u pravcu Siska.

U isto vrijeme odpočeo jaki neprijateljski napadaj na uporište Mošćenicu i Brest i napad na Petrinju, i najuži odbranbeni pojas Siska.

U pomoć ugroženoj posadi u Mošćenici upućeno pojačanje, jačine oko 6 satnija (kombinovano od domobrana, ustaša, mornara i kozaka), koje je pojačanje odmah po izlasku iz Siska dobilo jaku neprijateljsku vatru. Uz prkos neprijateljske premoći, uspjelo je neprijatelja odbaciti do Nove Pračne.

U 08.00 sati neprijatelj je uspio svladati našu posadu u Mošćenici.

⁷ i ¹³ Jedinice 7. NOU divizije u sadejstvu sa 2. brigadom Unske operativne grupe napale su tada ustašku posadu u Mošćenici i vršile pritisak na Sisak i Petrinju, dok su jedimce 34. NOU divizije istovremeno napale neprijatelja u Brestu i Odri (vidi dok. br. 13, 36, 65, 92, 93 i 94; Arhiv VII, reg. br. 1/17—2, 1/18—2, k. 119/6: depeše Štaba 4. korpusa upućene Glavnom štabu NOV i PO Hrvatske 8, 9. i 10. februara 1945).

I pored napada daleko nadmoćnijeg neprijatelja, posada u Brestu uspjela je zadržati svoje postave u toku cijelog dana. Prolazno izgubljeni postavi protunapadajem su povraćeni.

Prema naknadno prikupljenim podacima, na uporišta Sisak i Petrinju napadale su 7. 8. i 34. partizanska divizija, te Karlovačka, Turopoljska, Sisačka i Seljina brigada.⁸ -

Neprijatelj je jako dobro naoružan, raspolaže sa dovoljnom količinom samoradnog oružja i streljiva te sa jednim topničkim sklopom.

9. veljača 1945. g.

7. lov. zdruk: razviđanje u okolini B. Novog, bez dodira sa neprijateljem.

4. hrv. divizija: razviđanje u pravcu: Zakopa — Javoranj — Zamljača, bez dodira sa neprijateljem.

VIII. Ustaški zdruk: razviđanje u neposrednoj okolini Kostajnice.

14. pješački zdruk: razviđanje u pravcu s. St. Drenčina, bez dodira sa neprijateljem.

XIX. Ustaški zdruk: napad partizana na uporište Stupila, koje se je pred premoćnim neprijateljem povuklo u Petrinju.⁹ 3. sat. II. bojne izvršila napad na Češko Selo i izbacila neprijatelja uz veće gubitke.¹⁰

10. veljača 1945. g.

7. lov. zdruk: izviđanje u okolini B. Novog, bez dodira sa neprijateljem.

4. hrv. divizija: razviđanje u okolini Dvora na Uni, bez dodira sa neprijateljem.

VIII. Ustaški zdruk: razviđanje u pravcu Briševici. Poslije kratkog otpora neprijatelj se je povukao, te razviđanje u pravcu Divuša — Sv. Gospa Krisnica, bez dodira sa neprijateljem.

14. pješački zdruk: razviđanje u pravcu s. St. Drenčina. Neprijatelj se je nakon kratke borbe povukao na zapad. Podhvat izvršen bez gubitaka.

XIX. Ustaški zdruk: neprijatelj tuče topništvom uporište Odru, no bez učinka. Razviđanje u pravcu Češko Selo —

⁸ Osmu NOU diviziju nije tada učestvovala u borbama kod Siska i Petrinje. Turopoljska i Sisačka brigada nisu postojale, dok su Karlovačka NOU brigada i NOU brigada »Franjo Ogulinac Seljo« bile u sastavu 34. NOU divizije (vidi dok. br. 36).

¹¹ Stupno su vjerovatno napali dijelovi 34. NOU divizije.

¹⁰ 0 gubicima jedinica 7. NOU divizije u borbama za Češko Selo vidi dok. br. 36.

Mošćenica, koja je cesta dostignuta nakon slabog neprijateljskog odpora.

11. veljača 1945. g.:

7. lov. zdrug: poduhvat jačine jedne bojne pravcem: s. Matijevići — Ličko Brdo (kota 304)¹¹ — Javornik — Mačija Glava, bez dodira sa neprijateljem.

4. hrv. divizija: poduhvat u pravcu Zakope, uz slabi neprijateljski odpor.

VIII. Ustaški zdrug: Razviđanje u okolini Kostajnice bez dodira sa neprijateljem.

14. pješački zdrug: sudjelovao u podhvatu skupine Schlacher. Dielovi zdruga kao pričuva ostali u Sisku a dielovi pod zapovjedništvom 14. pješ. zdruga u poduhvatu zapadno od Siska, dostigao crtu zapadni rub s. Odre, gdje je jakom vatom zadržan.¹²

XIX. ustaški zdrug: napad odmetnika na sva uporišta u okolini Petrinje. Neprijatelj topništvom gađao pojedina uporišta, tako da se posada Brest, usljed premoći neprijatelja morala povući u Petrinju.¹³ Uhvaćena veza sa podhvatnom skupinom Schlacher.

12. veljača 1945. g.:

7. lov. zdrug: razviđanje u okolini Bos. Novog, bez dodira sa neprijateljem.

4. hrv. divizija: razviđanje u okolini Dvora na Uni, bez dodira sa neprijateljem.

VIII. Ustaški zdrug: poduhvat u jačini jedne bojne u pravcu G. Velešnje, koje je zauzeto nakon slabog neprijateljskog "odpora.

14. pješački zdrug: razviđanja u okolini Siska, bez osobitih događaja.

XIX. pješački zdrug: zaposjednuto uporište Brest.

Skupina Schlacher nastavlja poduhvat i dostigla crtu s. Pračno.

13. veljača 1945. g.

7. lov. zdrug: razviđanje u pravcu Jablanica — Vješala — Veliko Brdo — Krčevine — Dolovljani — K. 257 — k. 117. Neprijatelj davao slabi odpor sa K. 303.

¹¹ Na karti 1:100.000: Ličko Br. (k. 268).

¹² Zapadno od sela Odre nalazile su se jedinice 34. NOU divizije (vidi dok. br. 73; Arhiv VII, reg. br. 1/19—2, k. 119/6: depešu Štaba 4. korpusa upućenu Glavnom štabu NOV i PO Hrvatske 11. februara 1945).

VIII. Ustaški zdug: poduhvat u jačini od 3 bojne i jedne bitnice, u zapadnom pravcu Kostajnice u cilju odterećenja posade u Petrinji. Uz slabi neprijateljski otpor, dostignuta crta Babina Rijeka — Mečenčani — Umetić.

14. pješački zdug: -Razviđanja u okolini Siska.

XIX. ustaški zdug: razviđanja u okolini Petrinje.

14. veljača 1945. g.

7. lov. zdug: poduhvat u jačini-jedne bojne u pravcu: Javoranj — Šegestin, koja je crta dostignuta bez neprijateljskog otpora.

VIII. Ustaški zdug: razviđanja u okolini Kostajnice.

14. pješački zdug: razviđanja u okolini Siska, bez dodira sa neprijateljem.

XIX. ustaški zdug: razviđanja u okolini Petrinje.

' 15. veljača 1945. g.

7. lov. zdug: razviđanja u okolini B. Novog, bez dodira sa neprijateljem.

4. hrv. divizija: razviđanje u okolini Dvora na Uni, bez dodira sa neprijateljem.

VIII. Ustaški zdug: Razviđanja u pravcu Kostajnički Majur — s. Hrastovac, bez dodira sa neprijateljem.

14. pješački zdug: razviđanja u okolini Siska, bez dodira sa neprijateljem.

XIX. ustaški zdug: razviđanja u pravcu s; Stupna — Odra, uz slab otpor neprijatelja.

16. veljača 1945. g.

7. lov. zdug: poduhvat u jačini jedne bojne u pravcu Muslimanske i pravoslavne Suhaće do Maslovare, koja je crta dostignuta uz slabiji neprijateljski otpor.

4. hrv. divizija: razviđanja u okolini Dvora na Uni.

VIII. Ustaški zdug: nasilno razviđanje u jačini jedne bojne pravcem Divuša — Oraovica — Popov Most — Zrin, gdje je dobila jaku vatru, osobito bočnu iz s. Rogulje.

14. pješ. zdug: neprijatelj premoćnim snagama i protuoklopnim topom napao uporište Odru.¹⁴ Prolazno uspjeli upad u naše postave od strane odmetnika, protunapad očišćen.

• ¹⁴ Dijelove 14. pješačkog zduga u Odri napala su dva bataljona Karlovačke NOU brigade 15/16. februara 1945. Prema depeši Štaba 4. korpusa upućenoj Glavnom štabu NOV i PO Hrvatske 18. februara u Odri je ubijeno 6 i ranjeno više neprijateljevih vojnika. Bataljoni Karlovačke NOU brigade imali su 10 mrtvih i 11 ranjenih (Arhiv VII, reg. br. 1/21—2, k. 119/6).

XIX. Ustaški zdruk: sa jedn'om bojnom sudjeluje u podhvat u skupine Schlacher, u pravcu Mala Gorica — Brest, koji je cilj postignut uz velike neprijateljske gubitke.¹⁵

17. veljača 1945. g.

7. lov. zdruk: razviđanja u okolini B. Novog.

4. hrv. divizija: razviđanja u okolini Dvora na Uni.

VIII. Ustaški zdruk: poduhvat u jačini od 2 bojne u pravcu D. Petrinja — Bačvani, koja je crta dostignuta uz slabi neprijateljski odpor.

14. pješački zdruk: razviđanje u zajednici sa podhvatnom skupinom Schlacher u okolini Siska.

XIX. Ustaški zdruk: razviđanja u okolini Petrinje, uz neznatno pripucavanje od strane odmetnika.

18. veljača 1945. g.

7. lov. zdruk: razviđanja u okolini B. Novog.

VIII. Ustaški zdruk: razviđanja u okolini Kostajnice.

14. pješački zdruk: razviđanja u okolini Siska, u zajednici sa podhvatnom skupinom Schlacher.

XIX. Ustaški zdruk: razviđanja bez dodira sa neprijateljem.

19. veljača 1945. g.

7. lovački zdruk: poduhvat u jačini jedne bojne i 2 izviđačke sati 4 hrvatske divizije, u pravcu Mazić Brdo — Mazić Selo — Mala i Velika Žuljevica. Nakon žestoke borbe zauzet dobro utvrđeni neprijateljski postav Mazić Brdo uz velike neprijateljske gubitke.

VIII. Ustaški zdruk: poduhvat u jačini jedne bojne u pravcu: Dobrljin — Zecovi — Đurići — Kamenik — G. i D. Vodičevo, koja je crta dostignuta, pošto je slomljen jak neprijateljski odpor.

14. pješački zdruk: bez promjena.

XIX. Ustaški zdruk: razviđanja bez dodira sa neprijateljem.

20. veljača 1945. g.

7. lov. zdruk: razviđanja u okolini B. Novog.

4. hrvat, divizija: razviđanja bez dodira sa neprijateljem.

VIII. Ustaški zdruk: razviđanja.

¹⁵ O gubicima jedinica 34. NOU divizije na liniji Mala Gorica — Brest vidi dok. br. 59; Arhiv VII, reg. br. 1/21—2, k. 119/6.

14. pješački zdrug: razviđanja u jačini sati pravcem: Sisak — Topolovac — Goričica — Preloščica — Gušće, do dodira sa neprijateljem nije došlo.

XIX. Ustaški zdrug: bez događaja.

• 21. veljača 1945. g.

7. lovački zdrug: razviđanja u okolini B. Novog, bez dodira sa neprijateljem.

4. hrvatska divizija: razviđanja bez osobitih događaja.

VIII. Ustaški zdrug: III. bojna uz jači neprijateljski otpor posjela Vodičevo i Đurići te K. 308 i 208. U toku cijele noći napad odmetnika na ove postave. IV. bojna u jačini 2 sati razviđanje pravcem Divuša — Golubsko Brdo — Pakovac — Jurakovac — Šegestin — Draškovac.

• 14. pješački zdrug: bez osobitih događaja.

XIX. Ustaški zdrug: bez osobitih događaja.

22. veljača 1945. g.

7. lov. zdrug: sa jednom polubojnom sudjeluje [u] podhvatu istočno od Dobrljina.

4. hrvat, divizija: noćna razviđanja u prostoru Hrtić — Javoranj, bez dodira sa neprijateljem.

VIII. Ustaški zdrug: III. i IV. bojna, pojačana sa jednom polubojnom 7. lov. zdruga podhvat u pravcu Bos. Kuljam¹⁰ — Oštrica, koja je crta dostignuta uz jak neprijateljski otpor. Neprijatelju naneti veliki gubitci.

14. pješački zdrug: oko pola noći, jedan jači odmetnički sastav napao uporište Gušće, koje je nakon kraće borbe uspio svladati.¹⁷

XIX. Ustaški zdrug: razviđanje u pravcu s. Sela, odakle je proterana manja neprijateljska skupina. Dielovi zdruga u zajednici sa kozačkim postrojbama izvršili nasilno razviđanje u pravcu s. Luke, gdje su razpršili jaču neprijateljsku skupinu.

23. veljače 1943. g.

7. lov. zdrug: razviđanja bez osobitih događaja.

4. hrvat, divizija: noćno razviđanje u pravcu Hrtića i Javornja. Bez osobitih promjena.

VIII. Ustaški zdrug bez promjena. • • •

¹⁰ Na karti 1:100.000: Kuljam.

¹⁷ Prvu satniju 14. pješačkog zdruga u selu Gušće savladali su dijelovi 2. brigade 7. NOU divizije. Opširnije o tome vidi dok. br. 58, 65, 75 i 108; Arhiv VII, reg. br. 1/23—2, k. 119/6.

14. pješački zdruk: Razviđanja oko Siska bez dodira sa neprijateljem.

XIX. Ustaški zdruk: bez promjena.

24. veljače 1945. g.

7. lov. zdruk: Razviđanja, bez dodira sa neprijateljem.

4. hrvat, divizija: Razviđanja u pravcu s. Zakope. Naišlo se samo na slabi neprijateljski odpor neprijatelja koji je odmah odstupio.

VIII. Ustaški zdruk: izviđanja u pravcu Hr. Kostajnica — s. Mračaj, bez dodira sa neprijateljem.

14. pješački zdruk: izviđanja u pravcu St. Drenčina i Novo Pračno koje je proteklo bez dodira sa neprijateljem.

XIX. Ustaški zdruk: bez promjena.

25. veljače 1945. g.

7. lov. zdruk: razviđanja u okolini B. Novog.

4. hrvatska divizija: razviđanja u pravcu Hrtića i s. Zamlace.

VIII. Ustaški zdruk: redovito osiguranje-prometa.

14. pješački zdruk: razviđanje do s. Pračne i Drenčine, bez dodira sa neprijateljem.

XIX. Ustaški zdruk: bez promjena.

26. veljača 1945. g.

7. lov. zdruk: zasjeda iznenadila jedno odmetničko odjeljenje za miniranje uz znatne gubitke, kod Velikog Brda.

4. hrvat, divizija: bez promjena.

VIII. Ustaški zdruk: noćno razviđanje u s. Unčani.

14. pješački zdruk: razviđanje bez naročitih događaja.

XIX. Ustaški zdruk: razviđanja pravcem M. Gorica — Žažina, raztjerani slabiji neprijateljski diovi.

27. veljača 1945. g.

7. lov. zdruk: razviđanje pravcem: Jablanica — Vješala — Veliko Brdo — Krčevine — Dolovljani — K. 313 — K. 302., bez dodira sa neprijateljem.

4. hrvatska divizija: razviđanje bez osobitih događaja.

VIII. Ustaški zdruk: razviđanje u pravcu: Kostajnica — Kostrić — Selište — Rausovac bez dodira sa neprijateljem, i pravcem: Divuša — Golubsko Brdo — Pakovac — Orahovića — Draškovac, bez dodira sa neprijateljem.

14. pješački zdruk: razviđanje bez dodira sa neprijateljem.

XIX. Ustaški zdruk: poduhvat radi čišćenja prostorije: Žažina — Petrovac — Rajberwirt — Letovanić. U podhvat

sudjelovale 2 bojne i 1 bitnica. Poslije jačeg otpora, neprijatelj protjeran sa ovog područja.

28. veljača 1945. g.

7. lovački zdruk: poduhvat u jačini jedne kombinovane bojne u pravcu Matijevići — Mačja Glava — Javornik, bez dodira sa neprijateljem.

4. hrvatska divizija: razviđanje u pravcu Hrtić — G. i D. Javoranj bez dodira sa neprijateljem,

VIII. Ustaški zdruk: bez promjena.

XIX. Ustaški zdruk: bez promjena.

14. pješački zdruk: razviđanja u okolini Siska.

C. IZKUSTVA

Naročitih izkustava nije bilo.

D. NEDOSTATCI

1. — Nedostaje odjeća, obuća a poglavito rublje, što veoma utiče na moral ljudstva.

2. — Nedovoljna količina streljiva ne dozvoljava vršenje poduhvata većeg opsega.

3. — Nedostatak u oružju pogotovo samoradnom.¹⁸ Neophodno bi bilo potrebno nedostatak što skorije popuniti.

4. — Jedinice nisu popunjene do ustrojbenog¹³ sastava, što bi trebalo učiniti.

5. — Sve jedinice divizije, osim stožernih dielova i 7. lov. zdруга, nemaju potrebne povoze,²⁰ te nisu sposobne za pokrete i poduhvate većih razmjera.

6. — Nove postrojene stožerne dielove kod zdругova (opkoparske,²¹ dojavne²² i izviđačke sati) neophodno je potrebno u što kraćem-roku popuniti sa stručnim častnicima²³ i dočastnicima²⁴ i sa stručnim alatom i opremom.

ZA POGLAVNIKA.I DOM SPREMNI!

Zapovjednik, pukovnik
(Begić)
Begić

¹⁸ Automatskom
¹⁹ Formacijskog
²⁰ Transportna sredstva
²¹ Pionirske
²² Za vezu
²³ Oficirima
²⁴ Podoficirima

**BOJNA RELACIJA ZAPOVJEDNIŠTVA 11. USTAŠKO-DOMO-
BRANSKE DIVIZIJE O DEJSTVIMA U FEBRUARU 1945.
GODINE¹**

OBĆA BOJNA RELACIJA 11. HRVATSKE DIVIZIJE
za mjesec veljača 1945. god.

I. DIO

A. OPERACIJE I AKCIJE

1. II. *b. XVIII: zdrug*

2./III. bojne sa posadom Žute Lokve i Prokike
vršila prisilno izviđanje prema s. Bjeljevine. Ob-
hodnja je napadnuta od četnika. U borbi su, bez
obostranih gubitaka, poginula četiri četnika.

3. II. *a. IV. zdrug*

Izvidnice *Ulli*, bojne prema s. Lukovo Šugarje
i s. Cesarice (s.Z. od Kärlobaga) nisu naišle na
neprijatelja.

b. XVIII. zdrug

3./III. bojne sa jednim vodom 2./III. bojne u iz-
viđanju prema Gornjem Kraju naišla je na slabi-
ji odpor, u kojem su bez vlastitih gubitaka po-
ginula dva partizana.

Jedan vod L/V. bojne pri razviđanju prema Ram-
ljanima naišao na odpor, te bez vlastitih gubita-
ka zarobio jednog partizana i zaplijenio 1 pušku
7,9 mm.

4. II. *a. IV. zdrug*

Zasjeda II. bojne u s. Ribnik nije zapazila ništa
osobita."

5. II. *a. IV. zdrug*

Grupa partizana jačme 150 ljudi iz sastava XIII.
part. divizije opljačkala s. Ribnik noću 4/5. Iz-
vidnica II. bojne jačine jednog voda napucala na
selo, te se partizani povukli prema s. Medku i
s. Počitelju.

¹ Original (pisan na mašini, latinicom) u Arhivu VII, reg. br.
2/2-41, k. 59.

6. II. a. IV. *zdrug*

Neprijateljska zaseda[^] sa k. 636 (Paljevine,,j. od puta Gospić — Brušane) napala je jedne vojničke saone, kojom prilikom je jedan vojničar poginuo, a jedan ranjen. 4./I. bojne, poslije kraće borbe očistila je teren bez vlastitih, gubitaka.

b. XVIII. *zdrug*

U potrazi za četnicima 2./I. bojne pretresla je s. Bjeljevine, te pronašla šest pušaka.

7. II. a. IV. *zdrug*

3./I. bojne zauzela je nove postave kod ž. postaje Bilaj — Ribnik u 17,00 sati.

Izvidnica II. bojne prema s. Ribnik napadnuta je od dva bataljona XIII. part. divizije, te je prihvatila borbu kod ž. postaje Bilaj — Ribnik.² Istovremeno su napadnuti postavi Bilaj — Bilajsko Novo Selo sa istočne, jugoistočne i južne strane. Poslije trosatne borbe (7-[^]10 sati), uz sudjelovanje voda topova 7,5 cm. sa postava Bilajsko Novo [Selo], neprijatelj se povukao dijelom prema Vrebcu, a dijelom prema Medku i Počitelju, ostavivši četiri mrtva i jednog ranjenog, koji je zaobljen.

Neprijateljski zrakoplovi napali su Gospić. Poginulo 8 pripadnika divizije, a više ih ranjeno, dok su među građanskim pučanstvom gubitci osjetljiviji.

8. II. a. IV. *zdrug*

2. i 3./I. bojne napale su s. Medak radi utvrđivanja jakosti neprijatelja, dok je 1./I. bojne zauzela položaj u Ličkom Novom. Radi jakog otpora - na mostu u s. Medku, poslije kraće borbe, 2. i 3./I. bojne povratile su se na svoje postave. U 16,00 sati 371. bojne zauzima postav u s. Smiljan.

b. XVIII. *zdrug*

Neprijateljski zrakoplovi bombardirali Brinje, te je srušena jedna kuća, nastanba mjesnog zapovjedništva i zapovjedništva III. bojne i djelomično crkva sv. Trojice, gdje je bila smještena straža. Jedan vojničar je ranjen, a od opreme je uni-

² U navedenoj borbi učestvovao je jedan bataljon 3. brigade 13. NOU divizije (opširnije o tome vidi dok. br. 77).

šteno: 1 cipele, 5 kabanica, 5 telećai; 3, 5 šatorskih listova, 4 ploške, 6 zdjelica, 6 žica, 3 miške 7,9 mm., 2 puške 6,5 mm., 150 naboj 7,9 mm. i 100 naboj 6,5 mm.

Dijelovi 2.3. i 4./III. bojne u podhvat u prema Drežnici naišli na oapor,³ koji je brzo slomljen, bez vlastitih gubitaka. Neprijatelj je imao tri mrtva, a zaplijenjeno je 8 pušaka.

9. II. a. IV. *zdrug*

1./I. bojne povratila se u Smiljan.

Oko 05,00 sati neprijatelj izvršio jači napad na postave Bilaj,⁴ bez teškog oružja, ali je poslije kraće borbe protjeran prema s. Medku. Vlastitih gubitaka nije bilo, a neprijateljski nisu utvrđeni.

10. II. a. IV. *zdrug*

Izmijenjena posada Smiljan — Brušane. "

b. XVIII. *zdrug*

Po zapoviedi Zapovjednika 392. divizije I. bojna krenula u 09,00 sati na Vrhovine, gdje je dobila zapovied za podhvat slijedećeg dana.⁵

11. II. a. IV. *zdrug*

1./I. bojne dolazi u Gospić, a 3. i 4./I. bojne u Lički Osik radi predstojećeg podhvata.

1./III. bojne prebačena brodovima na o. Pag radi čišćenja terena. Krstareći od s. Metajna do s. Novlje nije naišla na neprijatelja, te se po dovršenom zadatku povukla u mjesto Pag.

b. XVIII. *zdrug*

U 02,30 sati I. bojna krenula pravcem Vrhovine — Babin Potok — Plitvički Leskovac — Plitvička jezera nailazeći na manje grupe partizana,⁶ koje su davale otpor bez teškog oružja. Radi osiguranja ostavljena je u Plitvičkom Leskovcu 4./I. bojne, ali se radi neprijateljske nadmoći morala po-

³ Prodirući prema Drežnici ustaše su naišle na otpor 3. brigade 43. NO divizije (vidi dok. br. 61).

⁴ Napad, su vjerovatno izveli dijelovi 3. brigade 43. NO divizije.

⁵ Riječ je o operaciji koju su njemačke i ustaško-domobranske divizije preduzele protiv jedinica 4. i 11. korpusa NOVJ na području Plitvičkih jezera (vidi dok. br. 44, 45, 65 i 115).

⁶ Pravac Babin Potok — Plitvički Leskovac — Plitvička jezera zatvarala je 3. brigada 35. NOU divizije (vidi dok. br. 45 i 65; Arhiv VII, reg. br. 1/34—2, k. 119/10: depešu Štaba 11. korpusa upućenu Glav-

vući prema Babinu Potoku, što je otežalo pokret bojne preko Crnog Vrh (k. 763) k Babinu Potoku.

Vlastitih gubitaka nije bilo, protivnički neutvrđeni.

12. II.- a. IV. zdrug

1. i 2/1. bojne u noći kreću u Lički Osik odakle I. bojna pojačana s 2: i 3/IV. bojne sudjeluje u podhvatu s 392. divizijom protiv Krbavskog Polja kao južna grupa. U 06,00 grupa kreće iz Ličkog Osika preko Široke Kule i Crnog Vrh za s. Bunić. Kod 's. Bunića i s. Šalamunića partizani su pružili otpor⁷ I.-oj bojni, ah su poslije kratke i oštre borbe svladani, te je na mjestu borbe ostalo 43 mrtva partizana. 2. i 3/IV. bojne izdvojile su se iz grupe kod s. Rakića (na Ljubovu), napadale prema Ratkovića Poljani i na juriš zauzele k. 1020, k. 1018 i k. 987, te protjerale partizane prema s. Tolić.-Proganjanje je vršeno do s. Mekinjar, a zatim su se sati rubom Krbavskog polja povukle u s. Bunić⁸ i ponovo ušle u sastav grupe u 18,00 sati. Napadnuta od neprijatelja, čiji napadaj je podupiralo i topništvo, grupa se povukla preko s. Kozjan do s. Čanak, gdje je zauzela položaj i provela noć. U povlačenju ranjen je jedan vojničar, a neprijatelj je imao 2 mrtva. Oko 50 partizana napali su sa strane Divosela postav 4/II. bojne u Ličkom Novom pješačkom vatrom, ali su se poslije jednosatne borbe povukli.

b. XVIII. zdrug

4/1. brojne pri izviđanju iz Babina Potoka prema Plitvičkom Leskovcu nije naišla na odpor.

13. II. a. IV. zdrug

Kako je grupa u s. Čanku napadnuta od premoćnih snaga,⁹ a nije imala veze sa grupom 392. divi-

⁷ Njemačkim i ustaško-domobranskim jedinicama su pružili otpor dijelovi 13. NOU divizije (vidi dok. br. 65 i 77; Arhiv VII, reg. br. 1/35—2, 1/36—2, k. 119/10).

⁸ Prema depeši Štaba 11. korpusa upućenoj Glavnom štabu NOV i PO Hrvatske 13. februara 1945, neprijatelj je prilikom povlačenja popalio nekoliko kuća u Buniću i Šalamuniću (Arhiv VII, reg. br. 1/35—2, k. 119/10).

⁹ Dijelove 4. ustaškog zdruga napala je kod Čanka 2. brigada. 13. NOU divizije (vidi dok. br. 65 i 77; Arhiv VII, reg. br. 1/35—2, k. 119/10).

zije, povukla se iz sela, podijelila u manje grupe i zauzela nove postave na kojima je ostala u toku dana. 1/I. bojne zanoćila je u s. Štirčić,¹⁰ 2/I. bojne u s. Perušić, a 3. i 4/I. bojne u s. Pocrnići. Pri povlačenju je od naših jedan poginuo, a četiri ranjena. Gubitci neprijatelja nepoznati.

b. XVIII. zdrug

U 09,00 sati I. bojna krenula prema Plitvičkom Leskovcu radi pronalaženja partizanskih baraka. Povratila se u 17,15 sati, a da nije pronašla barake ni naišla na partizane.

Po dva voda 3. i 4/III. bojne upućeni u podhvät prema Jesenici.¹¹

14. II., *a. IV. zdrug*

Cela grupa kreće preko Kuzmanovače i Ljubova za Crni Vrh, da bi uspostavila vezu sa grupom 392. divizije. Kako veza nije uspostavljena, a ni neprijatelj nije primiećen, grupa se zadržala ostatak dana i preko noći na istom položaju.

Za vrieme noći upala je partizanska grupa između grada (Gospića) i Bilaja u Bilajsku ulicu, te zarobila jednog dočastnika.¹²

U toku dana predao se jedan zarobljeni legionar. Radi odmetanja prikupljanja partizana u plantaži (Gospić), utrošeno 8 haubičkih udarnih granata od 10 cm.

b. XVIII. zdrug

Oko 14,00 sati neprijatelj je napao Babin Potok i prekinuo vezu sa posadom.¹³ Uz pomoć susjednih posada (I. bojna) protjeran je neprijatelj bez jače borbe.

Dva voda 2/III. bojne u izviđanju pravcem Grabova Lokva — Ritavac — s. Tuževići i vod 47111. bojne sa teškim bacačem prema s. Drašlcovica, napadnuta su pred s. Tuževići. U dvosatnoj borbi neprijatelj je imao 25-mrtvih, od kojih jedan

¹⁰ Selo Štirčić nije nađeno. Vjerovatno selo Strilići, istočno od Perišića.

¹¹ Na karti 1:100.000: Lič. Jesenica.

¹² U južno predgrađe Gospića upao je tada 4. bataljon 3. brigade 13. NOU divizije (vidi dok. br. 65 i 77).

¹³ Druga brigada 13. NOU divizije -izvršila je tada pritisak na Donji Babin Potok, Črnu Vlast i Ramljamje (vidi dok. br. 30, 65 i 77).

komandant. Vlastitih gubitaka nije bilo. Jedan vod 3./III. bojne u borbi kod s. Crnča nanio je protivniku slijedeće gubitke: 1 mrtav, 2 ranjena, 1 zarobljen.

15. II. a. IV. *zdrug*

Kako nije uzpostavljena veza sa postrojbama 392. divizije, ciela grupa se povlači sa Crnog Vrhra preko Široke Kule u Lički Osik, gdje'ostaju 2. i 3./IV. bojne. 1./I. bojne vraća se u grad Gospić, 2./I. na postaju Gospić, 3./I. bojne u Perušić, a 4./I. bojne u s. Budak, gdje se razpoređuju u očekivanju napada. Podhvat prema Krbavskom Polju nije uspio,¹⁴ jer nije bilo veze, koja se u nedostatku krugovala¹⁵ nije mogla održavati.

b. XVIII. *zdrug*

Do 05,00 sati I. bojna nalazi se u Babinu Potoku, kad kreće u prisilno izviđanje prema Plitvičkom Leskovcu. Sa neprijateljem, koji se prema viestima povukao k Prijeboju, ne dolazi u dodir. Uz put su se opazali i tragovi krvi i nalazile, po partizanima bačene, mine.

16. II. a. IV. *zdrug*

3. i 4./I. bojne sa jučerašnjeg položaja prelaze u Bilaj. I./I. bojna u izviđanju prema Divoselu ne nailazi na neprijatelja.

' b. XVIII. *zdrug*

2./III. u izviđanju prema Stubici napadnuta iz zasjede. Gubitci: 1 vojničar poginuo, 2 ranjena. Neprijateljski gubitci neustanovljeni.

17. II. a. IV. *zdrug*

Dva topa 7,5 cm. sa postava Bilaj, radi ometanja sakupljanja neprijatelja u okolini Ribnika,¹⁶ utrošila 24 granate, te ga prisilila na povlačenje k Počitelj.u.

b. XVIII. *zdrug*

Jedan vod 1./I. bojne izviđao je teren pravcem k. 1100 — k. 892 — k. 876 — Mašić Budžak — Tur-

" Opširnije o tome vidi dok. br. 65 i 77.

¹⁵ Rad'o-sitanica

¹⁰ U okolini Ribnika nalazio se 3. bataljon 3. brigade 13. NOU divizije (vidi dok. br. 77).

janski — Pupovac — k. 759 — Bogdanović — Crna Vlast, ali nije naišao na partizane.

Dijelovi 3. i 4./III. bojne povratili še iz podhvata sa slijedećim izvješćem: U okolici Glibodola i Ličkih Jesenica nalazi se 1. part. brigada. U borbi kod Saborskog razbijem neprijatelj ostavio je 7 mrtvih, a jedan je zarobljen. U daljnjem pokretu , preko Plavča Drage kod vrela Mrežnice došlo je ponovno do borbe gdje su partizani imah 6 mrtvih i tri zarobljena. Vlastitih gubitaka nije bilo.

18. II. a. IV. *zdrug*

Naša zasjeda sačekala je u noći partizane, koji su prema dobivenim podacima imali ući u Gospić i prikupiti podatke o našim snagama, te ubila 4 partizana i jednog zarobila (umro od rana). Plijen: tri strojosamokresa. Naši gubitci: jedan ranjen.

b. XVIII. *zdrug*

I. bojna utvrđuje položaj.

Bez vlastitih gubitaka uporište Kamenica (III. bojna) odbila napad partizana.¹⁷

19. II. a. IV. *zdrug*

I. bojna se prikupila u Bilaju. da bi iznenada napala s. Medak i uništila posadu i skladište. Nastupajući u[^]pravcu Medka naišla je na zasjedu II. bojne, te je radi slabe veze došlo do pripucavanja. Kako je time podhvat otkriven postrojbe su se povratile u Bilaj. Gubitci: 1 poginuo, 1 ranjen.

20. II. b. XVIII. *zdrug*

471. bojne u izviđanju prema Vrhovinskom Polju — s. Turjanski, nije ništa primijetila. ,

21. II. b. XVIII. *zdrug*

1./I. bojne izviđajući prema Turjanskom, te poljem na Hiniće— Pupovac — Bogdanović, preko Crne Vlasti, opazila je 10 partizana na k. 843, te ih napala i protjerala na k. 230. Gubitci protivnika: 1 ubijen, 2 ranjena.

" Ustašku posadu u Kamenici napala je 3. brigada 43. NO divizije (.vidi dok. br. 61).

3 voda 3./III. bojne u izviđanju prema s. Drežnici na ulazu u selo dočekani vatrom. Bez vlastitih gubitaka ubijeno 7 partizana, a jedan zarobljen. Zaplijenjeno: 1 strojopuška 6,5 mm, 1 engleski strojosamokres i 6 pušaka 7,9 mm.

22. II. a. IV. zdrug

I. bojna pojačana 2./IV. bojne kreće iz Ličkog Osika preko Bilaja da bi napala s. Medak, te uništila skladište i posadu.¹⁸ Između partizanskih straža uvlače se neopaženo u partizanski prostor sa jugoistočne strane, te zaposjedaju: sa 1./I.¹⁹ "kote Velaguša"²⁰ 2./I. Bogimicu (k. 706), 2./IV. cestu prema Lovincu, da bi onemogućili odstup prema s. Breziku, sa 3./I. Sušnjarice (k. 692) i okolne kuće, dok 4./I. čeka u pripravnosti početak napada. Zajednički iznenadni napadaj uslijedio je pred zoru i podpuno iznenadio protivnika, tako da je odpor vrlo slab. Ipak mu djelomično uspijeva da se izvuče prema Počitelju. Borba je trajala jedan sat. Neprijateljski gubitci: 46 mrtvih (jzbrojani), 19 zarobljeni.

Naši gubitci: jedan ranjen.

Plijen: 3 strojopuške, 1 strojnica, 5 pušaka, 2 strojosamokresa, 1 krugopostaja, 1 brzoglas, 24.000 naboja, 24 nagazne mine, 10 konja, 7 krava, te dosta odjevne opreme. Zaplijenjeno je i uništeno skladište sa topovskim i bacačkim strijeljivom, te drugom opremom.

Po završetku postrojba se preko Ribnika povratila u Bilaj i Gospić. Podhvrat je potpuno uspio. Naročito se istakli rojnik Ante Trlin i Šuljo Osmanović, te dorojnik Stipe Hećimović iz 3./I.

b. XVIII. zdrug

I. bojna u 05,00 krenula za Otočac, kamo je stigla u 10,00 sati. Jedan vod 3./II. bojne u izviđanju prema Maloj Kapeli naišao na zasjedu jačine 20 ljudi, naoružanu sa 2 strojopuške, 1 tromblonskom puškom i više strojosamokresa, u Maloj Kapeli k. 907 (Korač). Poslije jednosatne borbe neprijatelj je jurišem bačen prema Ličkim Jeseni-

¹⁸ Opširnije o tome vidi dok. br. 77.
in Prva satnija 1. bojne.

²⁰ Postoji selo Velaguša i više kota oko njega. Redakcija nije mogla utvrditi na koju se kotu misli.

čama. Bez vlastitih gubitaka zarobljen je jedan partizan s tromblonskom puškom i 20 tromblonskih bombi.

23. II. a. IV. *zdrug*

4./II. bojne u izviđanju od Ličkog Novog prema Divoselu, padinama Velebita, naišla na neprijateljski otpor sa Bukove Glave. Poslije kraće borbe raztjerani partizani ostavili su dva mrtva. Vlastiti gubitci: 1 ranjen.

Na pojačanje, koje je trebalo pomoći grupa na Bukovoj Glavi, izpućano je iz topa 6,5 mm. 23 granate sa dobrim učinkom.

b. *XVIII. zdrug*

U 05,00 sati napadnuta je 3./II. bojna na uporištu Dabar sa sjevera i sjeveroistoka strojnicama i teškim bacaćima. Napad su vršile tri brigade (navodno iz 8. part. div.)²¹ naoružane automatskim oružjem, teškim bacaćima i ručnim praskama. Uz pomoć jedne bojne legionara, posada se uspješno branila do 11,00 sati poduzimajući i protunapadaje. Kad je pristigla pomoć iz Brinja i Vrhovina neprijatelj je u 19,00 sati zajedničkim protunapadajem odbačen prema Maloj Kapeli. Gubitci neprijatelja nepoznati.²²

Napad na uporište Kamenica (III. bojna) odbijen bez vlastitih gubitaka.

Obhodnja 4./III, bojne u razviđanju preko Glibodola na -k. 733 (Vratnik) sukobila se sa nadmoćnijom grupom partizana.²³ Vlastiti gubitci: poginuo 1 st. vodnik, ranjen 1 vojničar.

Gubitci protivnika nepoznati.

²¹ Prema depešama Štaba 4. korpusa upućenim Glavnom štabu NOV i PO Hrvatske 25. februara 1945. napad 1. brigade 8. NOU divizije na Dabar otpočeo je 23. februara u 00,7 časova. Ne mogavši savladati jak otpor neprijatelja Brigada se povukla na polazni položaj, (Arhiv VII, reg. br. 1/23—2 i 1/24—2, k. 119/6.

²² Prva brigada 8. NOU divizije imala je 3 mrtva, 2 nestala i 13 ranjenih (vidi Arhiv VII, reg. br. 6—1, k. 828: tabelarni pregled Štaba 8. NOU divizije o dejstvima u februaru 1945. upućen Štabu 4. korpusa NOVJ 5. marta 1945).

²³ Dijelovi 3. ustaške bojne su se tada sukobili sa 1. bataljonom 3. brigade 8. NOU divizije (opširnije o tome vidi Arhiv VII, reg. br. 6—1, k. 828).

24. II. b. XVIII. *zdrug*

U Podhvatu s 392. divizijom I. bojna u 07,00 sati kreće s 2. sati i bacačkim ščetom kao glavninom pravcem Dabar — Perinić Polja — Brezovac — Ružića Grič — Odanova Kosa — Perušić — k. 911, s 1. sati preko Vrhovinskog Dugog Dola — Seoca i Malog Obljaja sa zadatkom da uhvati vezu sa postrojbama 392. divizije, s 4. sati preko k. 235 — Vrhovinskog Dugog Dola (3 km. s.i. od Vrhovina) sa zadatkom da zauzmu k. 913 (Perušić). Ista je međutim naišla na jaku vatru s k. 944²⁴, te se povukla u podnožje iste, a zatim je uz pomoć po jednog voda 1. i 2. sati i teškog bacača zauzela k. 1035 i k. 913. Ostali dio bojne sa bacač-

- kim ščetom i bojnom legionara napredovao je od ž. postaje do ž. postaje Rudopolje na Perušić. Protivnik, koji se branio jakom topničkom, bacačkom i strojničkom vatrom, razbijen je i prisiljen na bezglavo povlačenje.

255 ljudi II. bojne pod vodstvom zapovjednika bojne upućeni su u Vrhovine radi osiguranja uporišta i razviđanja. Obhodnja od 1 voda 1. sati i voda legionara prema Trnovcu naišla na odpor neprijateljske zasede, koju je poslije trosatne borbe raztjerala, te zarobila dva partizana (1 ranjen).

25. II. b. XVIII. *zdrug*

Sa Perušića 1. bojna kreće pravcem Rudopolje — ž. postaja Javornik — Ličke Jasenice — ž. postaja Blata da bi uhvatila vezu sa Kriegerbataljonom, koji treba da dođe u susret bojni k ž. postaji Javornik. Veza sa Kriegerbataljonom nije uhvaćena. Kod Ličke Jasenice bojna je naišla na neprijateljske predstraže i ubila jednog kurira,

- i U toku borbe, do koje je došlo, neprijatelj je otvorio vatru sa topovima i bacačima, te se bojna povukla prema Blatima.²⁵ Tu je došlo do sukoba,

²¹ Kotu 944 održali su dijelovi 1. brigade 35. NOU divizije (vidi Arhiv VII, reg. br. 17—4, k. 1234: operacijski dnevnik Štaba 35. NOU divizije).

²⁵ Prema depeši Štaba 4. korpusa upućenoj Glavnom štabu NOV i PO Hrvatske 28. februara 1945. ustaše su, prodirući od s. Blata ka Velikom i Malom Pišteniku, dočekani od 1. brigade 8. NOU divizije koja im je nanijela gubitke i prisilila ih na povlačenje (vidi Arhiv VII, reg. br. 1/25—2, k. 119).

te radi toga i nedostatka veze sa Kriegerbataljonom bojna se povukla na k. 907 (Korač) — Mala Kapela — Dabar, gdje je stigla 27. II. u 03,15 sati. Izvidnice 2. i 3./III. bojne u jačini po jedan vod prema Draškovici do Tuževića nisu naišle na neprijatelja.

Posada Ramljane — Lisine (2./V. bojne) odbila napad neprijatelja jačine 40 ljudi,²⁶ te bez vlastitih gubitaka zarobila 1 partizana i zaplijenila 1 strojopušku 7,9 mm.

26. II. b. XVIII. zdrug

Dva voda 3./III. bojne u prisilnom izviđanju prema Stokičnoj Dragi sukobila su se sa partizanima jačine 20 ljudi, te bez vlastitih gubitaka ubili dvojicu partizana i zaplijenili 1 pušku 6,5 aim.

28. II. b. XVIII. zdrug

Prema dobivenim podacima u s. Ponori, nalazili su se Židovi, te je 2./III. bojne u selo uputila obhodnju, koja je uhvatila 6 Židova. Ubijen je 1 civil.

Obhodnja 3./III. bojne napadnuta je u razviđanju pri ulasku u selo Drežnica. U borbi -su, bez vlastitih gubitaka, ubijena dva partizana.

B. IZKUSTVA

C. NEDOSTATCI I GRIJEŠKE

Događaji su bili prije nastupa Zapovjednika divizije i Glavara stožera, pa se ne može dati mnijenje.

ZA POGLAVNIKA I ZA DOM SPREMNI!

Zamj. zapovjednika divizije,
ust. pukovnik (Aleksić) -
Aleksić²⁷

²⁶ Ramljane je zauzela 3. brigada 13. NOU divizije 26. februara 1945, ali je pod pritiskom nadmoćnijeg neprijatelja napustila mjesto i povukla se na Grič (trig. 1053). Opširnije o tome vidi Arhiv VII, reg. br. 1/44—2: depešu Štaba 11. korpusa upućenu Glavnom štabu NOV i PO Hrvatske 26. februara 1945.

²⁷ Josip

BOJNA RELACIJA ZAPOVJEDNIŠTVA 13. USTAŠKO-DOMOBRAanske DIVIZIJE O DEJSTVIMA U FEBRUARU 1945. GODINE¹

OBĆA BOJNA RELACIJA

Zapovjedništva 13. hrvatske divizije za mjesec veljaču 1945. g.

I. DIO

I.—5. II. 1945.

U pogledu operacija nije bilo značajnijih događaja. Sa vlastite strane preduzimana su svakodnevna, bliža, razviđanja okolice pojedinih uporišta, kojom prilikom je povremeno došlo samo do slabijih sukoba sa neprijateljem, koji je uvijek bio raztjeran, bez vlastitih gubitaka. Neprijatelj je u tim manjim borbama izgubio: 15 u mrtvima i 3 u zarobljenim.

6. U. 1945.

Posadna bojna Jastrebarsko III. Ust. zdruga: 1. sat ove bojne vršila je nasilno izviđanje iz Jastrebarskog prema s. Sv. Jana.² Na prilazima samog sela Sv. Jana, neprijatelj u jačini od jednog bataljona, dao je jak odpor, te je sat ne mogavši protjerati jačeg neprijatelja posle višesatovne borbe morala se povući u Jastrebarsko ne pretrpivši nikakvih gubitaka. Neprijateljski gubitci cene se na 14 mrtvih i 10 ranjenih.

I. bojna XVII. Ust. zdruga: U području Plaškog nalazila se je 3. brigada 8. partizanske divizije,³ te je ova bojna radi raztjerivanja ovo-

¹ Original (pisan na mašini, latinicom) u ArMvu VII, reg. br. 2/2—51, k. 59.

² Na području Jastrebarskog dejstvovao je Samoborsko-jaskanski NOP odred (vidi dok. br. 8).

³ O borbama 3. brigade 8. NOU divizije na području Plaškog od 6. do 8. februara 1945. vidi dok. br. 40, 65, 92 j 93; Arhiv VII, reg. br. 1/16—2, k. 119/6; depeše Štaba 4. korpusa upućene Glavnom štabu NOV i PO Hrvatske 7. i 8. februara 1945. godine.

ga neprijatelja preduzela podhvat protiv istog. Na pravcu za s. Plaški neprijatelj u jačini dva bataljona (2. i 4. pomenute brigade) dao je jaki odpor. Nakon duže borbe odpor neprijatelja bio je slomljen i isti protjeran u pravcu Plaškog i dalje prema istoku, dok se je bojna vratila u Ogulin. Vlastitih gubitaka nije bilo, dok su neprijatelju nanešeni sljedeći gubitci: 47 mrtvih (izbrojano), 1 zarobljen. Zaplijenjeno je 6 strojopušaka i 12 pušaka.

II. i III. bojne XVII. Ustaškog zdruga: vršile su razviđanja u okolini Ogulina, gdje je *došlo* samo do slabijih sukoba sa neprijateljem, kome su naneti gubitci od 4 mrtva i veći (nepoznati) broj ranjenih. Vlastitih gubitaka nije bilo.

7. II. 1945.

II. Bojna XVII. Ust. zdruga: 1. sat ove bojne u sastavu jedne bojne 392. njemačke divizije u podhvalu oko Plaškog napala je iznenada jedan bataljon 3. brigade 8. partizanske divizije kod s. Božici te je istog poslie višesatovne borbe razpršila nanievši mu gubitke od 24 mrtva. Plien 2 strojopuške, 250 naboja i 7 okvira za strp.

Postrojbe III. ustaškog i 12. pješačkog zdruga vršile su razviđanja u okolici svojih postava, kojom prilikom je došlo samo do slabijih stikoba sa neprijateljskim obhodnjama. Vlastitih gubitaka nije bilo, dok je neprijatelj izgubio jednog u mrtvima.

8. II. 1945.

i. bojna XVII. Ustaškog zdruga: Rano - ujutro preduzima ova bojna podhvat iz Ogulina preko s. Latasi, Graovi i Draga, protiv 3. brigade 8. partizanske divizije, koja se je na tom prostoru prikupila sa svoja tri. bataljona. Poslie višesatovne borbe biva neprijateljski odpor slomljen i isti natjerah u bieć, pretrpivši gubitke od: 73 mrtva (među kojima i komandant brigade poruč, Nino Vujašković).⁴ Zapli-

⁴ Ovaj podatak nije tačan. Komandant 3. brigade 8. NOU divizije bio je tada Dragan Pajić. O gubicima 3. brigade u borbama kod Plaškog od 6. do 8. februara 1945. vidi dok. br. 44, objašnjenje br. 7.

enjeno je 7 strojopušača, 1 strojnica, 2 protuoklopne puške, 1 strojosaamokres i jedan šamote. Vlastiti gubitci: jedan ranjen.

Delovi III. ustaškog zdruga vršili su razviđanja na prostoru Žumberka i velikog luka r. Kupe s.z. od Karlovca, kojom prilikom nije došlo do sukoba sa neprijateljskim delovima.

9. i 10. II. 1945.

U pogledu operacija većeg značaja nije bilo važnih događaja. Naše postrojbe vršile su razviđanja u okolici svojih stalnih postava, te je tom prilikom došlo samo do sukoba sa slabijim neprijateljskim snagama. Vlastitih gubitaka nije bilo, dok je ubijen jedan odmetnik.

11. II. 1945,

I. bojna XVII. ustaškog zdruga: Ova bojna preduzima podhvat protiv neprijatelja iz Ogulina prema s. Poljanku, na kojem prostoru se nalazi 3. brigada 35. partizanske divizije.³ Kod s. Matovine[®] sukobila se je sa I. bataljonom pomenute odmetničke brigade, koji je bio razpršen. U daljem nadiranjju preko Kose,⁷ Uvala i Korita prema Sabljaku nailazi na I. i II. bataljon 1. udarne brigade 35. partizanske divizije,⁸ koji su dah odpor, ali poslie duže borbe odpor neprijatelja je bio slomljen i ovaj natjeran u bieć.

• Vlastiti gubitci iznose: 1 mrtav i 2 ranjena.

Neprijateljski gubitci: 41 mrtav i 5 zarobljeno.⁹ Plien: 2 strojopuške, 15 pušača i 1 strojosaamokres.

Na ostalim postavama ovoga zapovjedništva vršena su razviđanja.

³ Treća brigada 35. NOU divizije nalazila se (tada južno od sela Plitvička Jezera (vidi dok. br. 45).

⁰ Selo Matovine nije nađeno. Vjerovatno se misli na selo Biljevinu, 7 km sjeverozapadno od sela Poljanka.

⁷ Vjerovatno: Prena kosa.

⁸ Pravac Prena kosa — Uvala — Korita — Sabljakovo zatvarala je 2. brigada 35. NOU divizije (vidi dok. br. 45).

⁰ Redakcija nije utvrdila kol'ki su bili gubici 2. NOU brigade 11. februara. 0 ukupnim gubicima jedinica 35. NOU divizije u borbama na području Plitvičkih jezera od 11. do 14. februara 1945. vidi dok. br. 45.

12.11.1945.

*I. bojna XVII. Ustaškog zdru*ga: Poslie prenoćenja ü s. Sabljak[ovo], kamo je ova bojna stigla dne 11. II. ove godine, preduzima ona dalje podhvate prema s. Čatrnje. Prilikom napredovanja nailazi na jače odpore dielova 3. brigade 35. part. divizije,¹⁰ koji su bili raztjerani, a bojna je krenula prema s. Drežnik Grad. Vlastiti gubitci iznose: 10 mrtvih i 18 ranjenih.

Neprijateljski gubitci: 77 mrtva i 14 zarobljenih. Plien: 6 strojopušaka, 3 strojnice, jedan strojosamokres i 15 pušaka.

*I. bojna III. ustaškog zdru*ga: dvie sati ove bojne vršile su osiguranje odkupa hrane na s. Mali Erjavec — Vuksani — Levkušje, kojom prilikom su došle u sukobe sa jačim neprijateljskim obhodnjama, te ove raztjerale nanievši im gubitke od 7 mrtvih. Vlastiti gubitci: 1 mrtav.

13.11.1945.

*I. Bojna XVII. Ustaškog zdru*ga: Pri napredovanju prema s. Drežnik Gradu prenoćila je u s. Irinovac i Čatrnje. Na istim položajima napadnuta je od dvie brigade¹¹ 35. partizanske divizije. Poslie ogorčenih borbi, koje su se vodile cieli dan, neprijatelj je raztjeran.

Vlastiti gubitci iznose : 5 ranjenih.

Neprijateljski gubitci: 42 mrtva, 2 zarobljena. Plien: 1 strojopuška, jedan strojosamokres i 10 pušaka.

Dielovi III. Ustaškog i 12. pješačkog zdru ga vršili su nasilna razviđanja na širem području Karlovca i Ozlja, te je tom prilikom od strane odmetnika dat samo mjestimično jači vatreni odpor, koji je svagdje bio slomljen i neprijatelj natjeran u bieg. Ubijena su 4 odmetnika, a vlastitih gubitaka nije bilo.

¹⁰ U rejonu Selište — Čatrnja neprijatelj je naišao na otpor dijelova 2. brgade 35. NOU divizije (vidi dok. br. 45 i 65; Arhiv VII, reg. br. 1/19—2 i 1/20—2, k. 119/6: depeše Štaba 4. korpusa upućene Glavnom štabu NOV i PO Hrvatske 13. i 14. februara 1945).

¹¹ Odnosi se na 1. i 2. NOU brigadu (vidi dok. br. 45).

14. II. 1945.

Razviđanja u okolici pojedinih postava. Do sukoba nije došlo.¹²

15.11.1945.

- Posadna bojna Jastrebarsko III. Ust. zdruga:* Preduzela je podhvat protiv jedne neprijateljske kolone, koja se je kretala iz s. Slavetić prema Plješivici. Neprijateljska kolona napadnuta je kod s. Rastoki, koje je zauzeto na juriš. Neprijatelj- je davao žilavi otpor nastojeći zaštititi kolonu. Borba je trajala cijeli dan i neprijatelj je primoran na prisilno povlačenje prema Plješivici ostavivši na bojištu 58 mrtvih i velik broj ranjenih.¹³ Zaplijenjeno je 6 kola sa hranom i opremom. Vlastiti gubitci iznose 9 mrtvih i 5 ranjenih.

16. II. 1945.

II. bojna III. ustaškog zdruga: Preduzela podhvat iz Mahična prema s. Hrastje. U dodir sa neprijateljem došlo je kod s. Hrastje iz kojeg je neprijatelj poslije kraće borbe iztjeran ostavivši na bojištu 9 mrtvih. Vlastitih gubitaka nije bilo.

- Na ostalim postavama vršena su razviđanja sa snagama do jednog voda, te je došlo samo do slabijih sukoba sa odmetničkim obhodnjama, koje su svagdje bile. razpršene. Ubijena su tri odmetnika.

17. do 28.11.1945.

U ovom vriemenu nije bilo, niti sa vlastite, niti sa neprijateljske strane, operacija i podhvata većeg zamaha. Vlastite postrojbe preduzimale su svakodnevna razviđanja u bližoj i široj okolini svojih postava. Jačina snaga za razviđanje nije nikada prelazila jačinu jedne sat-

¹² Prema izvještaju Štaba 35. NOU divizije, 14. februara vođene su borbe između dijelova 2. NOU brigade i 1. bojne 17. ustaškog zdruga kod sela Catmje (vidi dok. br. 45).

¹³ Navedenim pravcem se kretala kolona koja je prevozila hranu i drugi materijal za 43. NOU diviziju i slovenačke jedinice. Kolonu su obezbjeđivali dijelovi 43. NO divizije i 9. slovenačka NOU brigada. U toku borbe kolona je izgubila 5 ljudi i 19 konja (vidi Arhiv VII.-reg. br. 1/40—2, k. 119/10: depešu Štaba 43. divizije upućenu Glavnom štabu NOV d PO Hrvatske 21. februara 1945).

nije. Najčešće su bile slabije, jedan roj¹⁴ do jednog voda, jer se prilikom razviđanja pokazalo, da ovako manje skupine snaga često imaju više uzpjeha nego -veće. Povremeno je došlo na pojedinim područjima, do slabijih sukoba sa odmetničkim obhodnjama, koje su uvijek bile razpršene i natjerane u beg.

U tim kraćim borbama izgubio je neprijatelj 10 mrtvih, 5 zarobljenih.

Vlastiti gubitci iznose 2 mrtva i 5 ranjenih.

Izkustva:

1.— Neprekidnim razviđanjima na svim postavima, pa makar se ona vršila u veoma slabim snagama pokazala su se kao vrlo dobra, jer se na taj način ne dozvoljava neprijatelju prikupiti, u bilo kojem cilju, u blizini postava.

2.— Preduzimanje podhvata u više pravaca jednovremeno, što onemogućava neprijatelju prebacivanje svojih snaga s jednoga na drugo mjesto, a bez opasnosti da bude tamo napadnut. v

Nedostatci:

1.— Još uvijek se oskudjeva u samoradnom¹⁵ oružju, a pogotovo "u snabdijevanju sa potrebnim streljivom, kojeg, i pored najveće štednje u pričuvi nema skoro nikako.

2.— I. bojna XVII. ustaškog zdruga ima de preveliki prostor za izvođenje podhvata, te je stalno u pokretu. Ovim se ljudstvo premara. Ostale dvie bojne pomenutog zdruga nisu dovoljno opremljene niti izvježbane u podhvati- ma, te ne mogu nikako zamjeniti I. bojnu, kako bi se ljudstvo iste moglo odmoriti.

3.— Loše stanje naših vojnika je, što prilikom prenoćivanja po selima ulaze u razgovore sa mještanima o stvarima, koje mogu dobro

¹⁴ Desetina

¹⁵ Automatskom

poslužiti neprijatelju. Radi ovoga, kada nastupe topli dani, trebalo bi imati za svakog vojnika šatorski list,¹⁶ kako bi se stanovanje moglo vršiti van naseljenih mjesta.

ZA POGLAVNIKA I ZA DOM SPREMNI!

Z a p o v j e d n i k
general, ust. pukovnik
(Rolf)
Rolf¹⁷

M. P.

Krilo
Tomislav